

П.М. Бузало
С.Ф. Денисов
О.В. Кириченко

КРИМІНОЛОГІЯ

Навчальний посібник
для студентів вищих навчальних закладів

*Рекомендовано
Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник для студентів
вищих навчальних закладів*

Київ
«Центр учбової літератури»
2007

ББК 67.51я73
Б 90
УДК 343.9(075.8)

*Гриф надано
Міністерством освіти і науки України
(Лист № 1.4/18-Г-933 від 18.10.2006 р.)*

Рецензенти:
Костенко О.М. – член-кореспондент АПРН України, доктор юридичних наук,
професор;
Навроцький В.О. – доктор юридичних наук, професор;
Трубішков В.М. – доктор юридичних наук, професор.

Бузало П.М., Денисов С.Ф., Кириченко О.В.
Б 90 Кримінологія: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 192 с.

ISBN 978-966-364-523-0

У посібнику викладені основні положення кримінології вигляді схем.
Навчально-наочний посібник призначений для студентів, курсантів, слухачів,
ад'юнктів та аспірантів, викладачів юридичних вищих навчальних закладів освіти,
практичних працівників правоохоронних органів.

ББК 67.51я73

© Бузало П.М., Денисов С.Ф.,
Кириченко О.В. 2007
© Центр учбової літератури, 2007

ЗМІСТ

Вступ	5
Розділ I. Загальна частина	7
Тема № 1. Поняття кримінології	7
Тема № 2. Злочинність та її показники	12
Тема № 3. Детермінація злочинності	18
Тема № 4. Особа злочинця	27
Тема № 5. Причини та умови конкретних злочинів	33
Тема № 6. Проблеми віктимології та суїциду	40
Тема № 7. Організація та методика кримінологічних досліджень	46
Тема № 8. Кримінологічне прогнозування та планування заходів протидії злочинності	49
Тема № 9. Загальна теорія попередження злочинності	60
Тема № 10. Організація попередження злочинів органами внутрішніх справ	79
Розділ II. Особлива частина	84
Тема № 11. Загальна характеристика та система Особливої частини кримінології	84
Тема № 12. Кримінологічна характеристика і попередження організованої та корупційної злочинності	88
Тема № 13. Кримінологічна характеристика і попередження професійної та рецидивної злочинності	106
Тема № 14. Кримінологічна характеристика і попередження агресивної та корисливої злочинності	115
Тема № 15. Кримінологічна характеристика і попередження економічної злочинності	124
Тема № 16. Кримінологічна характеристика і попередження злочинності неповнолітніх та молоді	131
Тема № 17. Кримінологічна характеристика та попередження жіночої злочинності	142
Тема № 18. Кримінологічна характеристика та попередження злочинності у місцях позбавлення волі	144

Тема № 19.	Кримінологічна характеристика та попередження злочинності, пов'язаної з незаконним обігом наркотиків	152
Тема № 20.	Кримінологічна характеристика та попередження злочинів, вчинених з необережності	173
Тема № 21.	Правопорушення, вчинені співробітниками правоохоронних органів і військовослужбовцями, та їх попередження	178
Перелік основної літератури до курсу “Кримінологія”		184

Вступ

У системі юридичної освіти значне місце відводиться кримінологічним знанням, з якими повинен ознайомитися майбутній юрист. Кримінологія як галузь наукових знань виникла у XIX ст. на базі кримінального права. Її поява була пов'язана із загостренням соціальних суперечностей, що призвело до різкого зростання злочинності. За цих умов наука, яка пояснювала злочинність, почала набувати все більшого значення. Проблема злочинності і нині є однією з найактуальніших проблем людства.

Кримінологія займає провідне місце в професійній підготовці співробітників органів внутрішніх справ, слідчих, осіб, які проводять дізнання, суддів, прокурорів, адвокатів та юристів іншого профілю, оскільки новітні тенденції у застосуванні заходів протидії злочинним посяганням вимагають від фахівця не тільки знань правил кваліфікації злочинів і призначення покарання за їх вчинення, правил розкриття, розслідування і розгляду кримінальних справ, а й методики виявлення причин і умов, що сприяють вчиненню злочинів, аналізу тенденцій і закономірностей злочинності. Слід підкреслити і ту обставину, що вивчення такої складної комплексної науки, якою є кримінологія, вимагає від студентів, курсантів та слухачів знань окремих положень філософії, соціології, психології, педагогіки та інших суспільних наук, що повинно істотно сприяти розширенню професійного і загального кругозору майбутнього юриста, який повинен володіти різноманітними знаннями.

Запропонований навчально-наочний посібник з кримінології розроблений відповідно до навчальних програм з дисципліни “Кримінологія”.

Мета цього видання – допомогти студентам, курсантам і слухачам у вивченні кримінології, наочно пояснити її положення тощо. Саме схематичне відображення інформації в навчально-наочному посібнику з кримінології має полегшити процес засвоєння навчального матеріалу.

Основна база видання – Конституція, чинне законодавство та інші нормативно-правові акти України. Авторами використано понад 30 підручників та навчальних посібників, більшість з яких побачила світ упродовж останніх років. Зокрема, це роботи Ю.В. Александрова, В.О. Глушкова, В.В. Голіни, Л.М. Давиденка, І.М. Даньшина,

А.І. Долгової, О.М. Джужи, А.П. Закалюка, В.П. Ємельянова, В.С. Зеленецького, А.Ф. Зелінського, О.Г. Кальмана, І.І. Карпеця, О.М. Костенка, В.М. Кудрявцева, Н.Ф. Кузнецової, І.П. Лановенка, О.М. Литвака, Ф.А. Лопушанського, В.В. Лунєєва, М.І. Мельника, П.П. Михайленка, В.М. Трубнікова, В.О. Тулякова, І.К. Туркевич, В.І. Шакуна та інших.

Курс з кримінології в посібнику поділений на два розділи: Загальну та Особливу частини. Розділ I складається з 10 тем, а розділ II – з 11. Наприкінці наведено список використаної та рекомендованої літератури з курсу “Кримінологія”.

Навчально-наочний посібник пропонується використовувати під час проведення семінарських, практичних занять з курсу “Кримінологія”, а також для самостійної підготовки до занять.

Розділ I. Загальна частина

Тема №1. Поняття кримінології

Схема № 1

Схема № 2

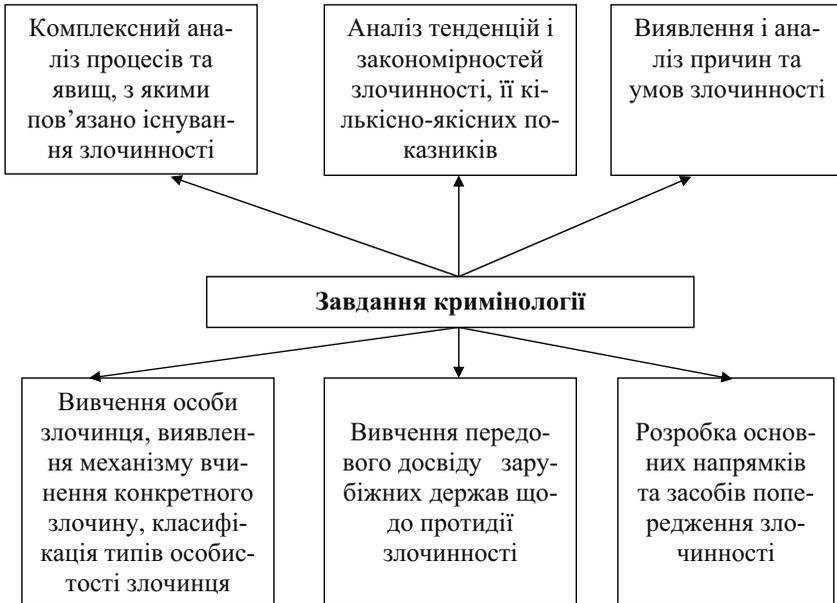
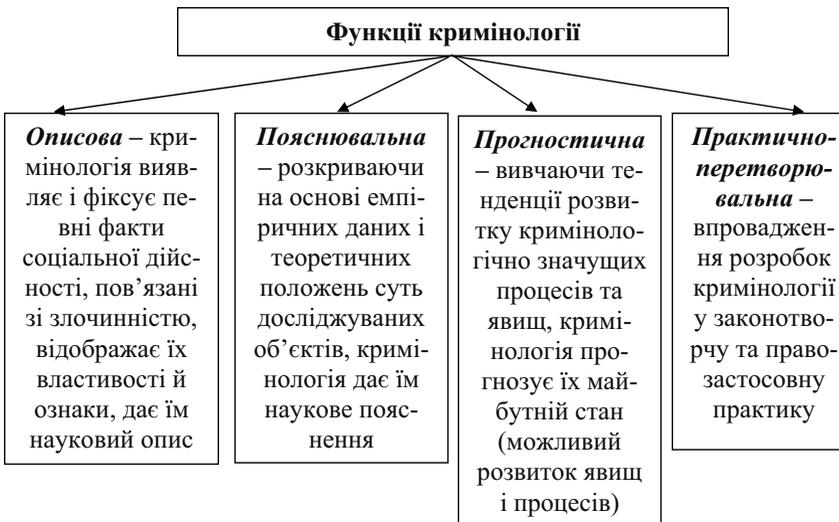
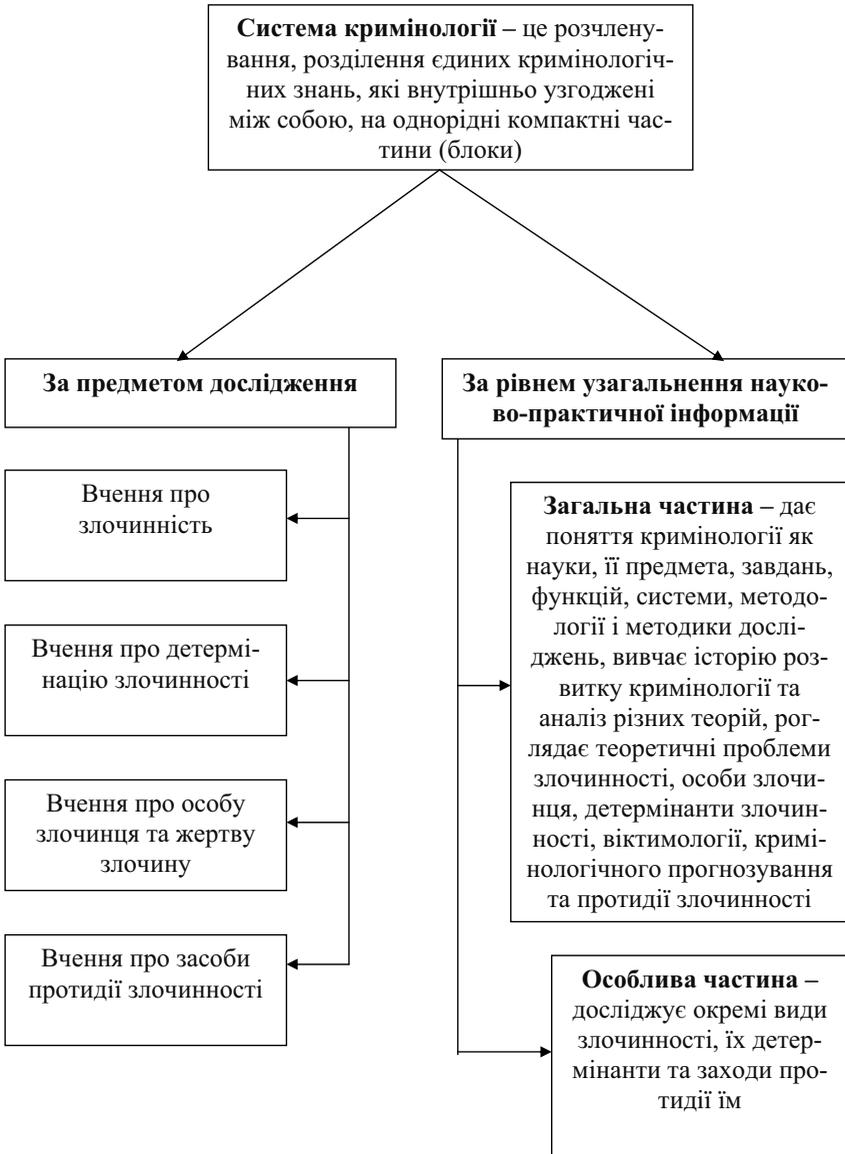

Схема № 3

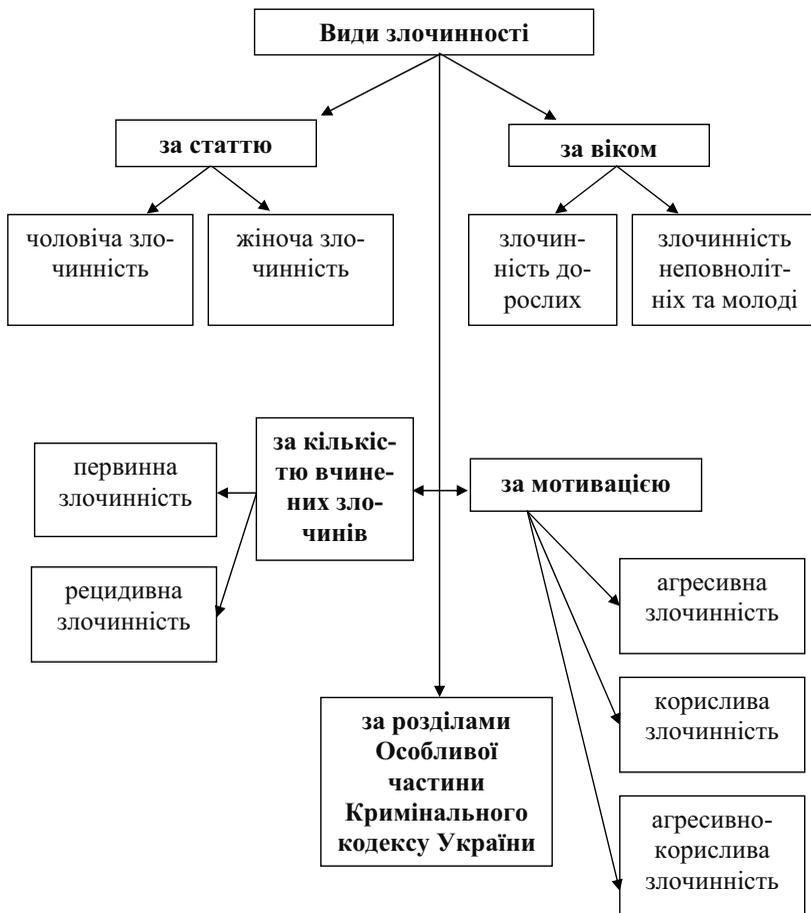

Центри кримінологічної науки в Україні та їх представники		
№ з/п	Кримінологічні центри	Представники
1	Київ	Александров Ю.В., Глушков В.О., Джужа О.М., Закалюк А.П., Костенко О.М., Литвак О.М., Мельник М.І., Музика А.А., Михайленко П.П., Попович В.М., Тузов А.П., Туркевич І.К., Фесенко Є.В., Шакун В.І. та ін.
2	Харків	Борисов В.І., Голіна В.В., Гуторова Н.О, Давиденко Л.М., Даньшин І.М., Ємельянов В.П., Зеленецький В.С., Кальман О.Г., Степанюк А.Х., Трубніков В.М., Фролова О.Г. та ін.
3	Одеса	Багрій-Шахматов Л.В., Дрьомін В.М., Меркулова В.О., Стрельцов Є.Л., Туляков В.О. та ін.
4	Львів	Бойко А.М., Грищук В.К., Навроцький В.О. та ін.
5	Інші центри	Мисливий В.А. (м. Дніпропетровськ), Негодченко О.В.(м. Дніпропетровськ), Денисова Т.А. (м. Запоріжжя), Філонов В.П. (м. Донецьк) та ін.

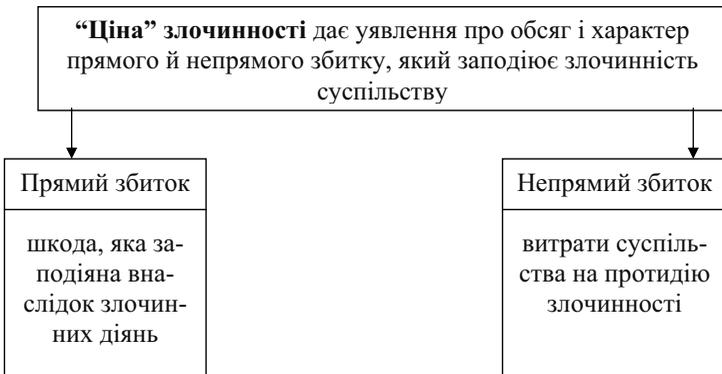
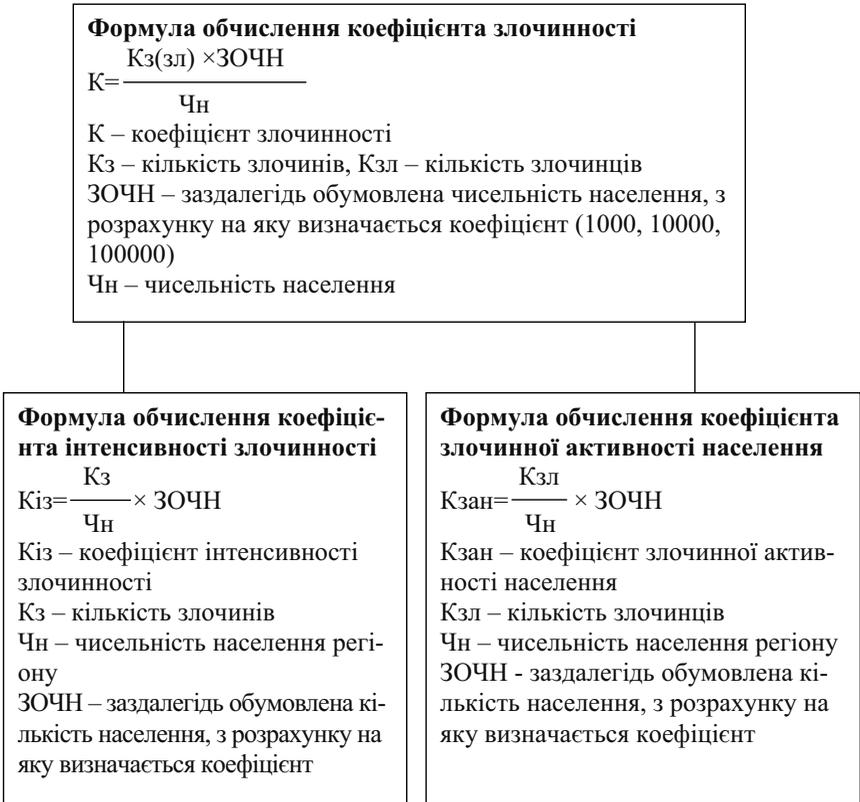
Тема №2. Злочинність та її показники

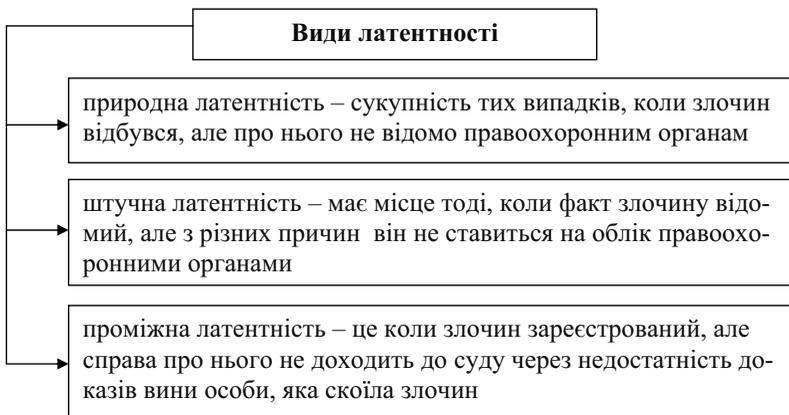
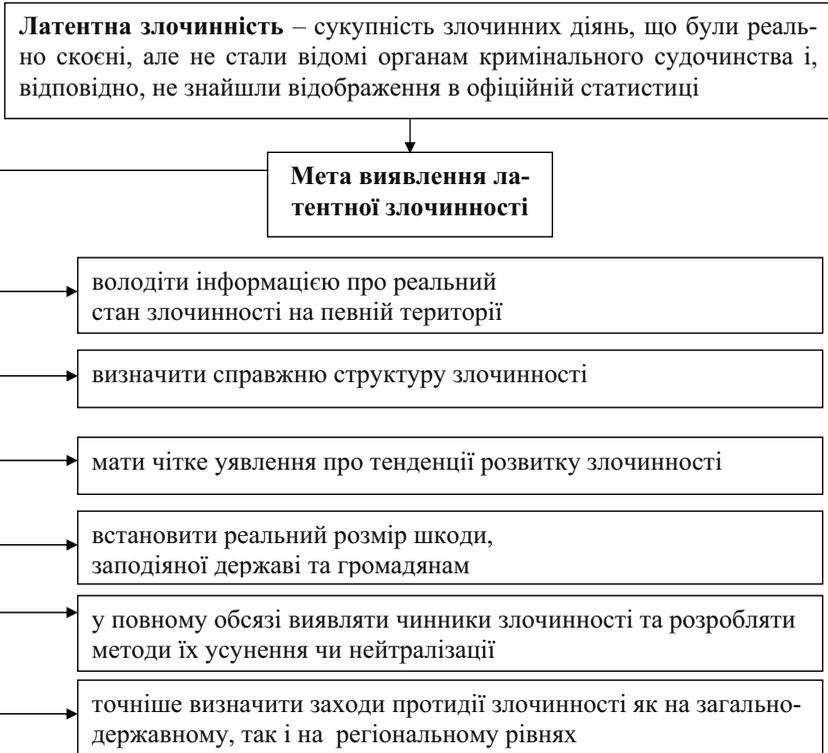
Схема № 1

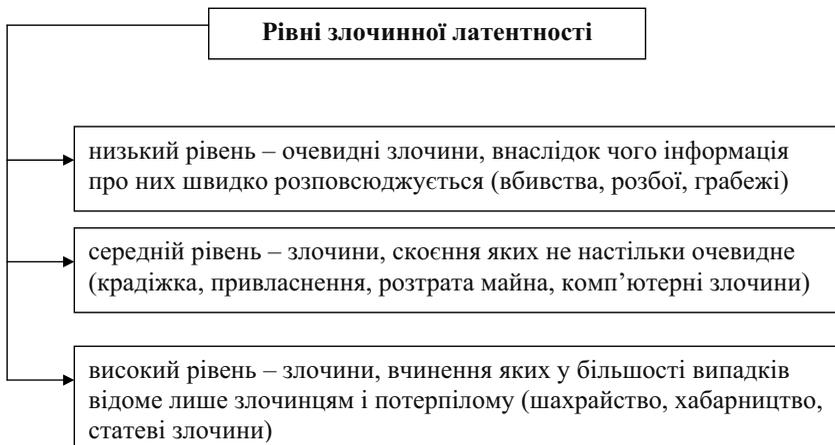

Загальна формула для обчислення латентної злочинності

$$Зл = Зф - Звр$$

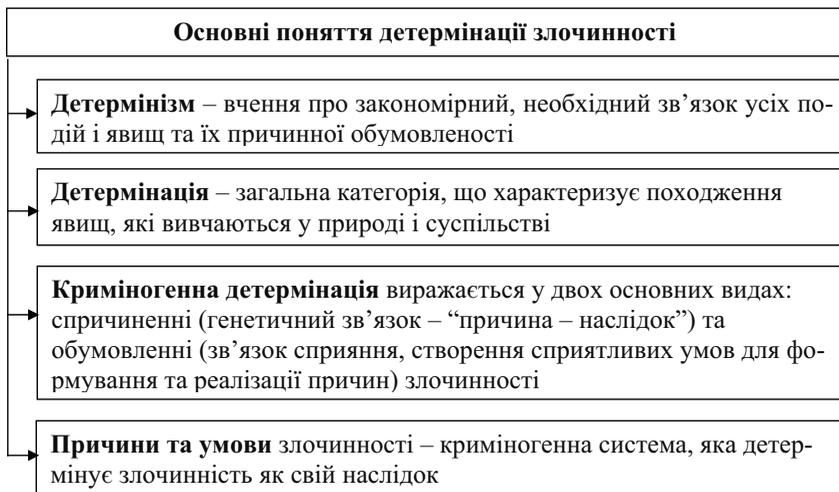
Зл – злочинність латентна
 Зф – злочинність фактична
 Звр – злочинність врахована (зарєєстрована)

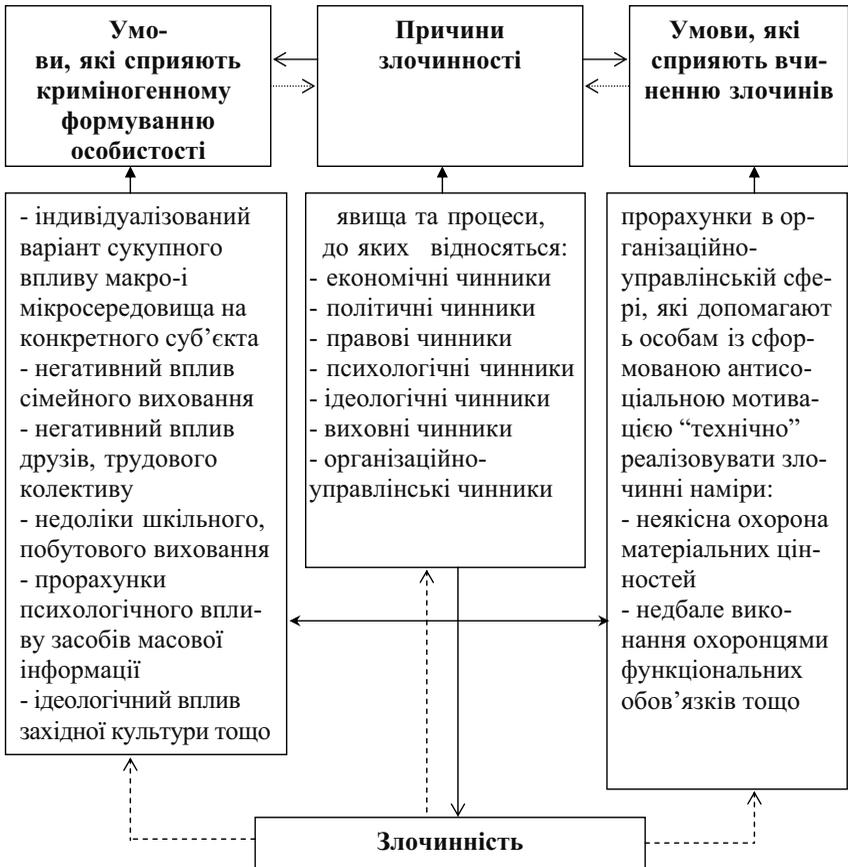
Формула обчислення рівня латентної злочинності

$$P = \frac{Звр}{Зф}$$

Тема №3. Детермінація злочинності

Схема № 1

Причини злочинності – явища та процеси, до яких відносяться економічні, політичні, правові та психологічні чинники, що породжують злочинність як свій наслідок

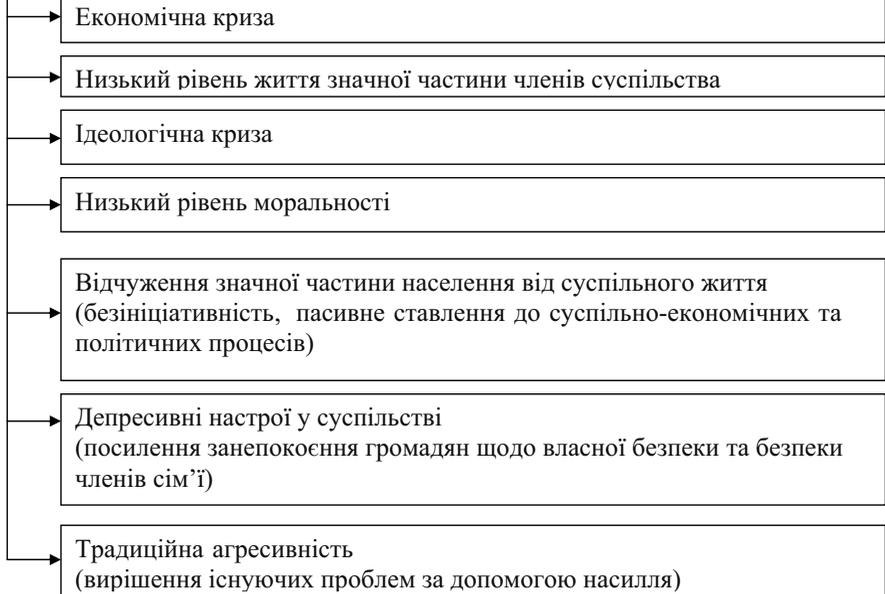

Схема № 5

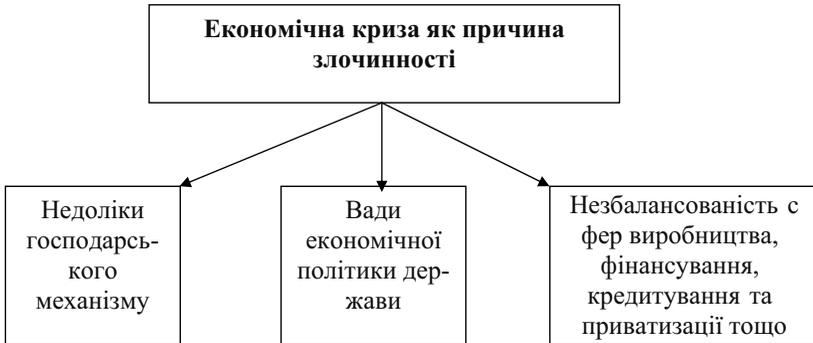

Схема № 6

Схема № 7

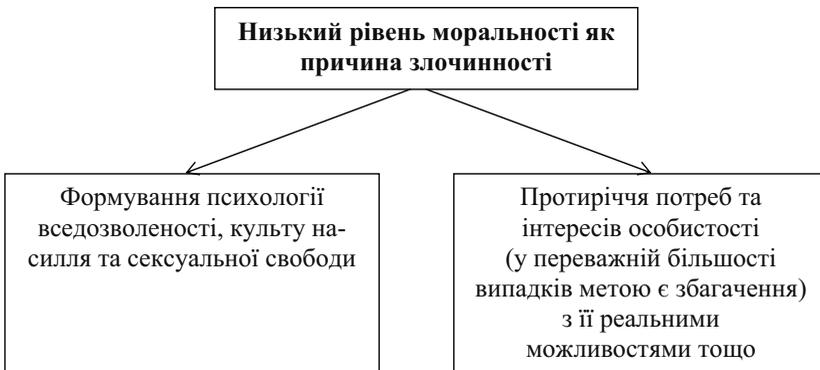

Схема № 8

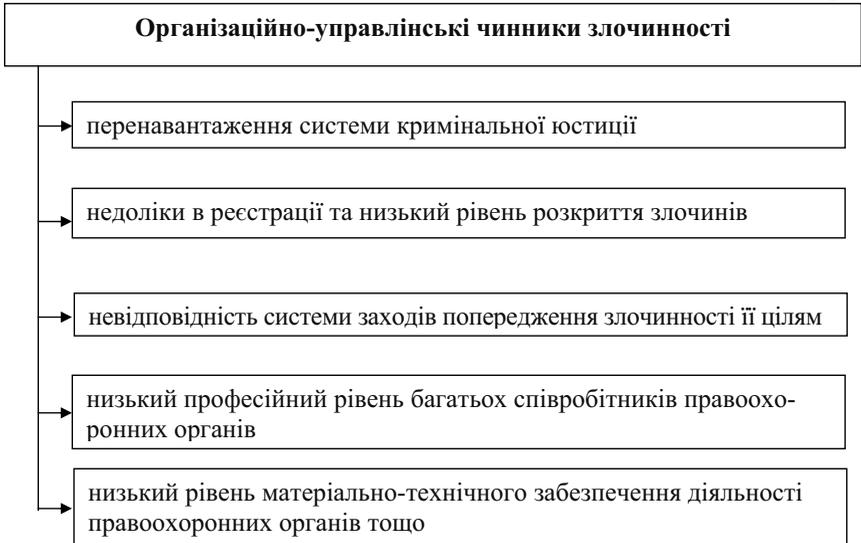
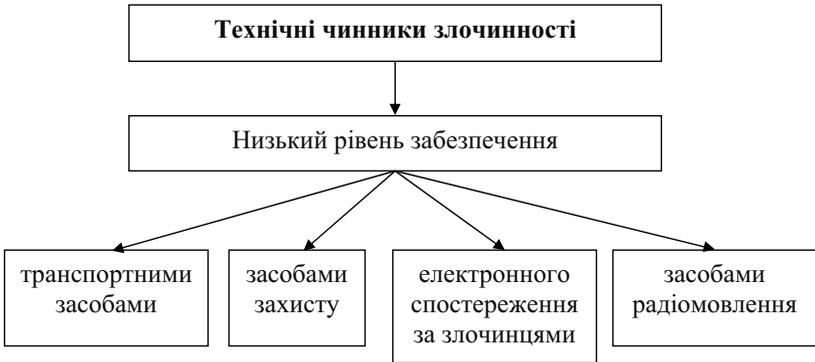

Схема № 9

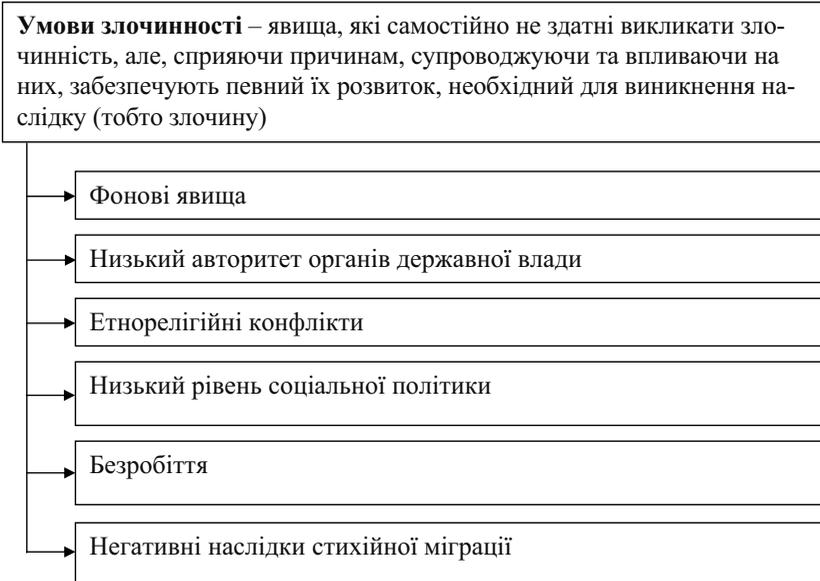
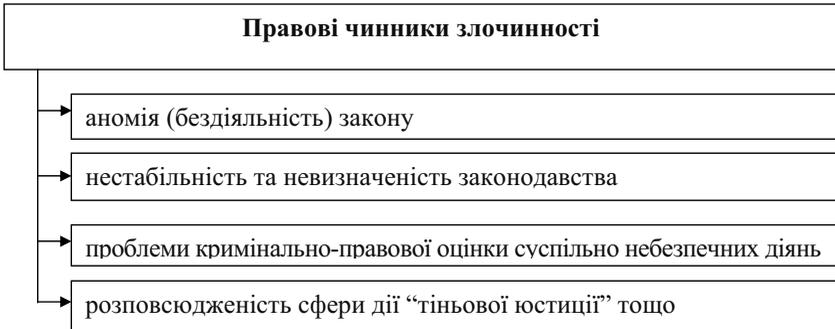

Схема № 12

Схема № 13

Схема № 14

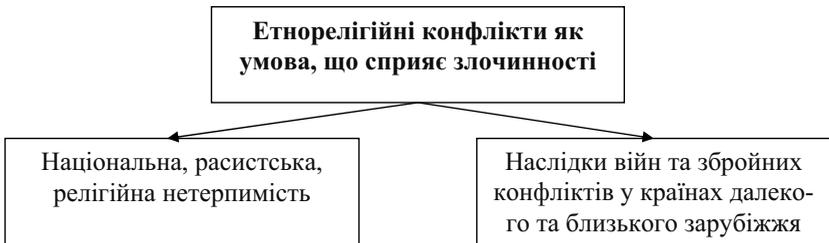

Схема № 15

Схема № 16

Тема №4. Особа злочинця

Схема № 1

Схема № 2

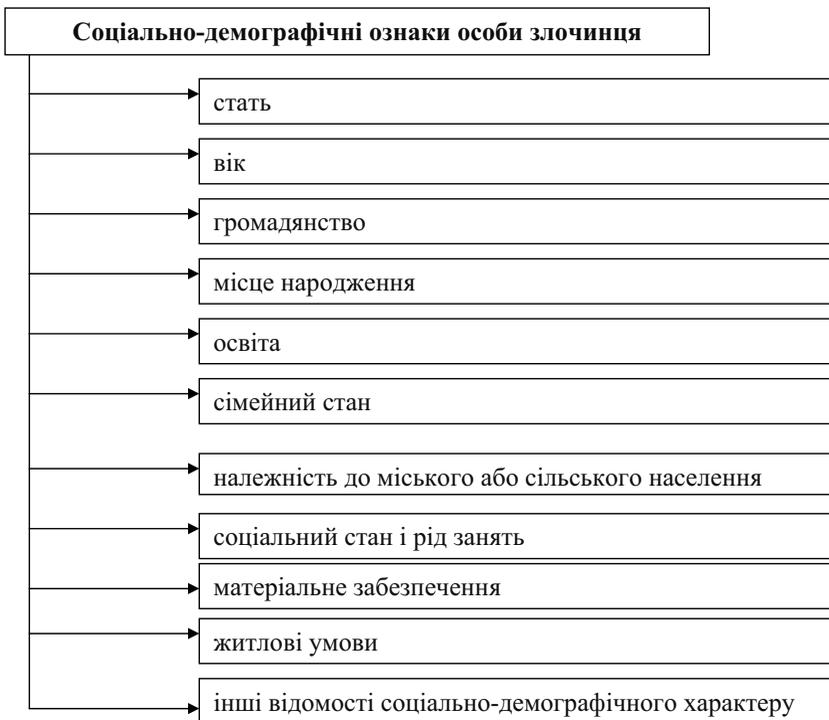
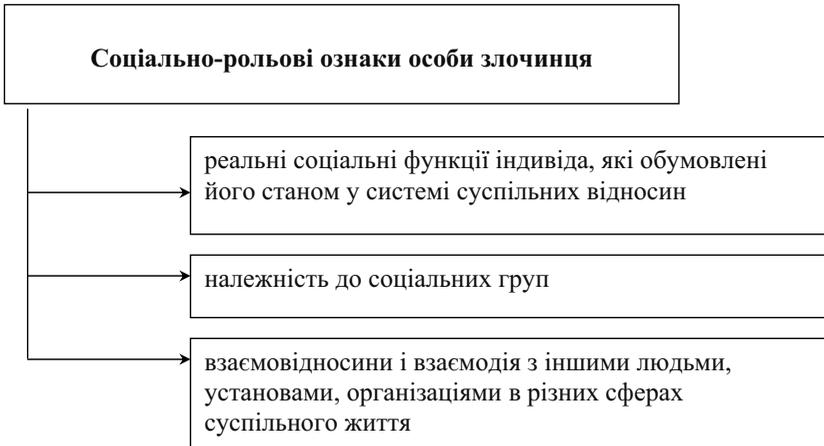
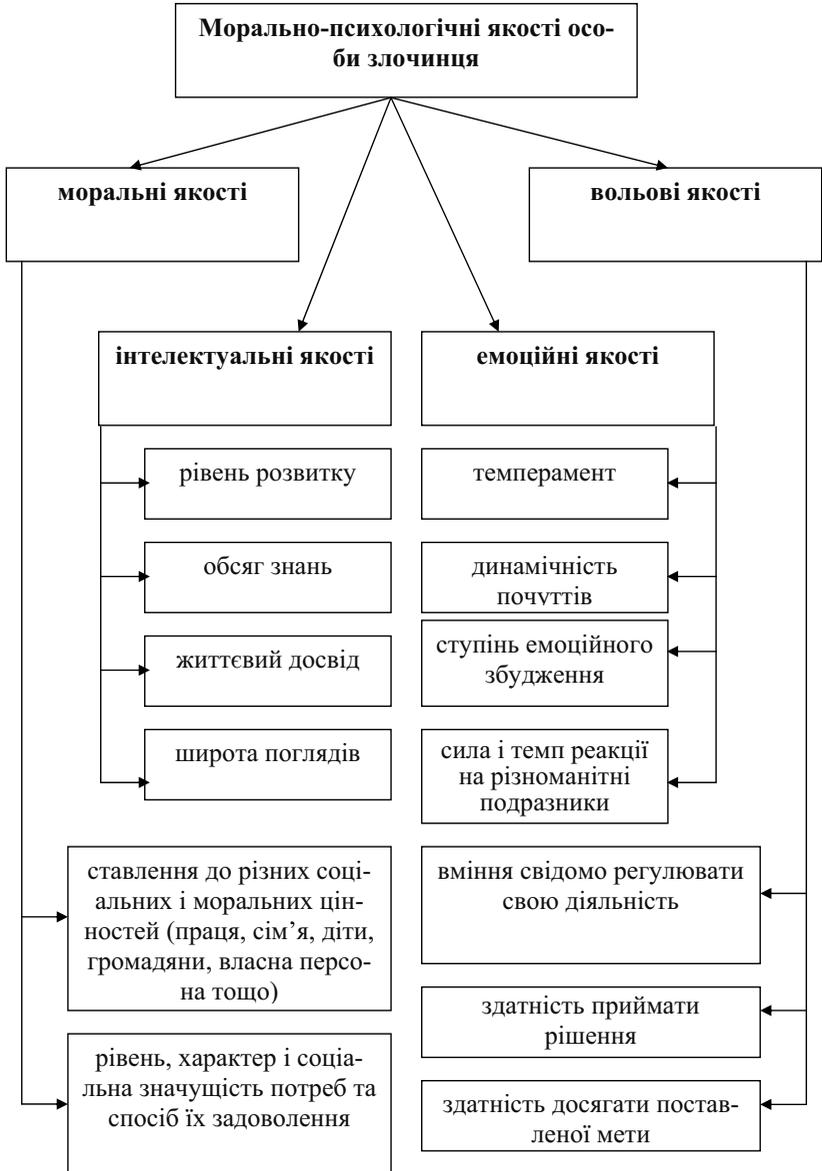

Схема № 3

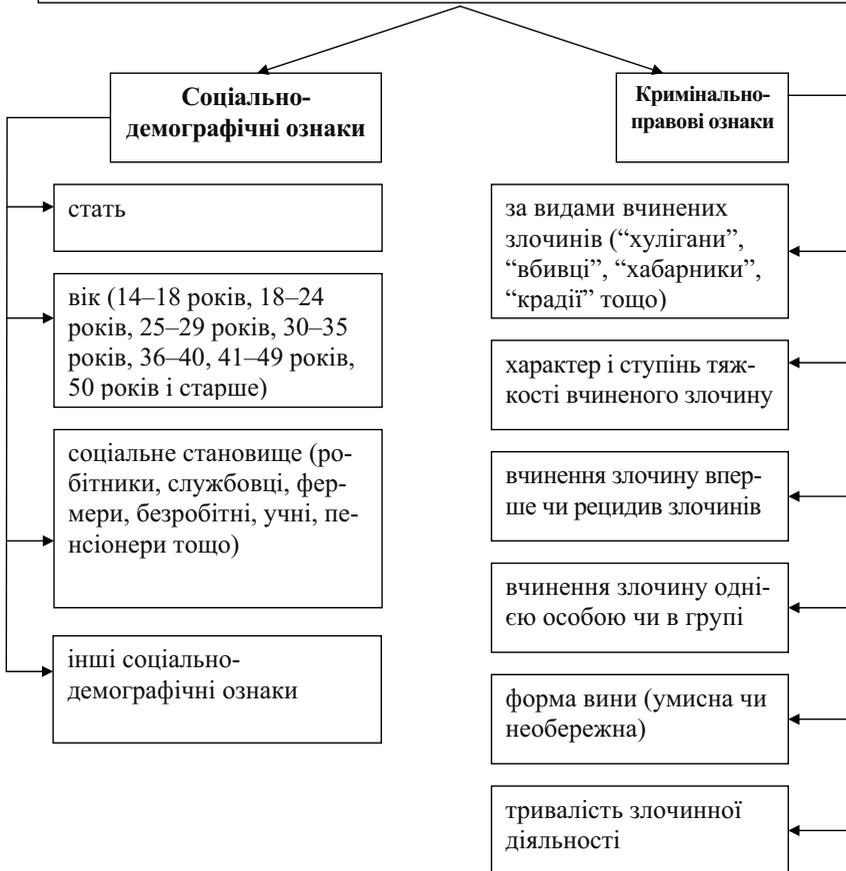

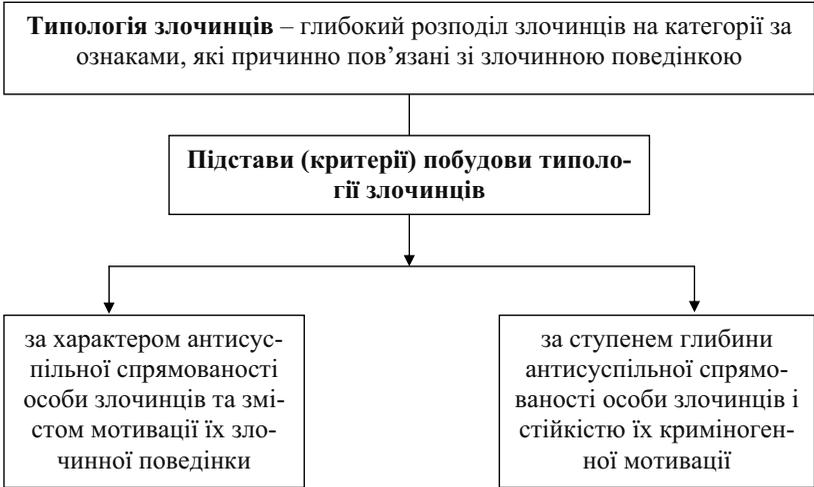
Схема № 4

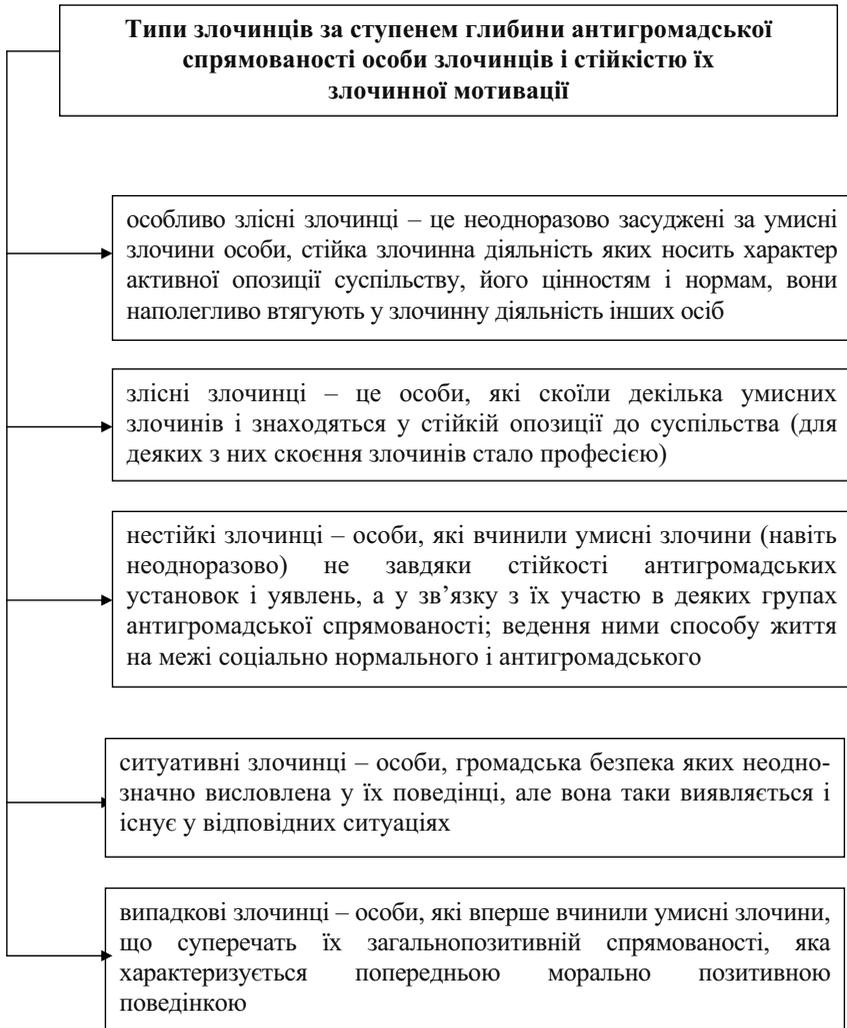

Класифікація злочинців – розподіл статистичної сукупності на групи за певними чіткими ознаками

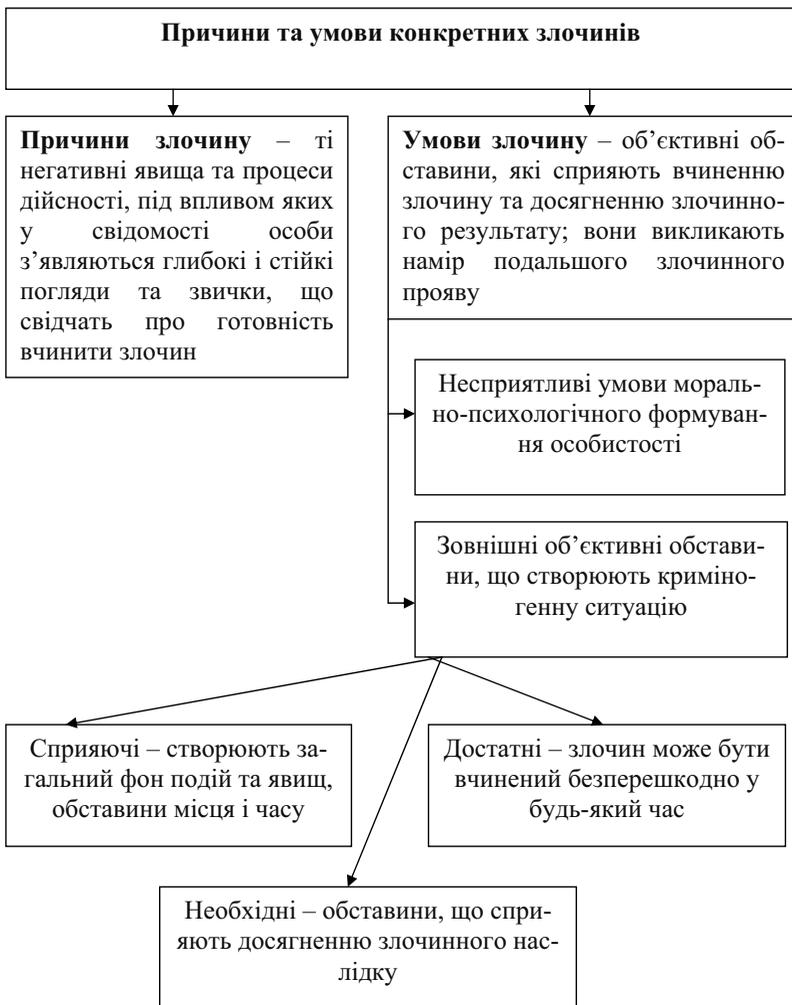

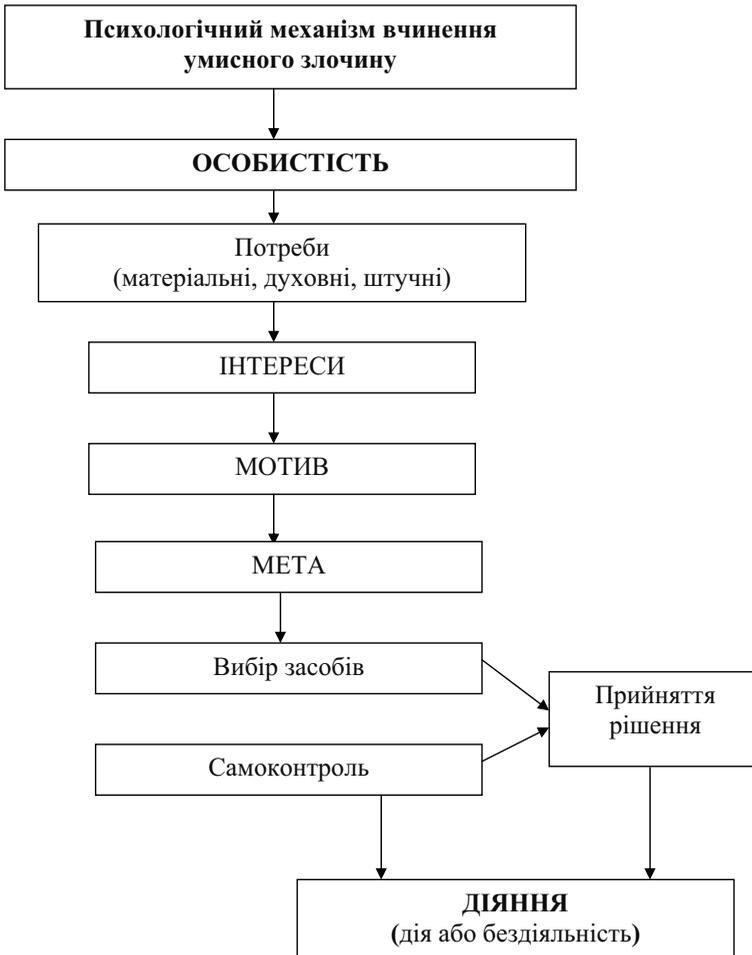

Тема №5. Причини та умови конкретних злочинів

Схема № 1

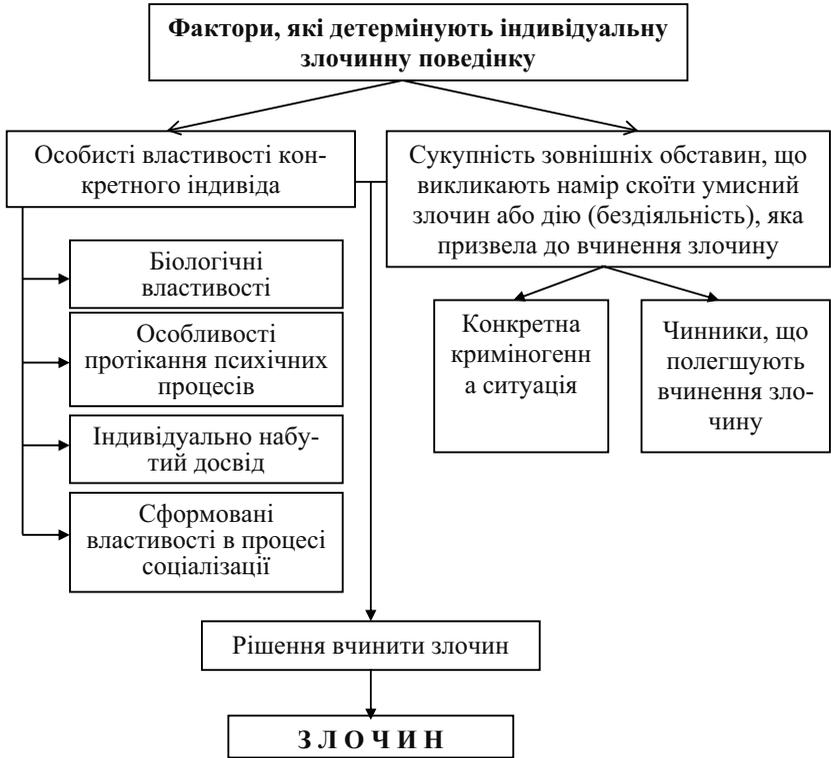

Схема № 4

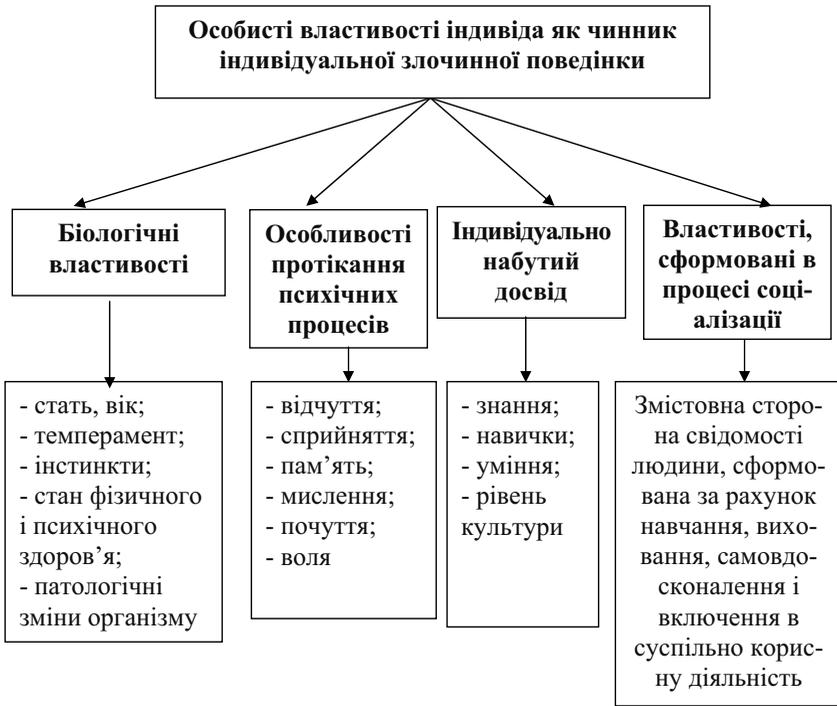
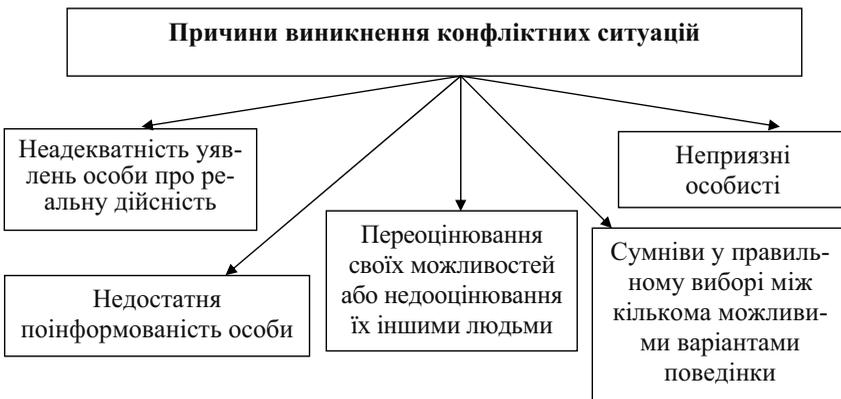
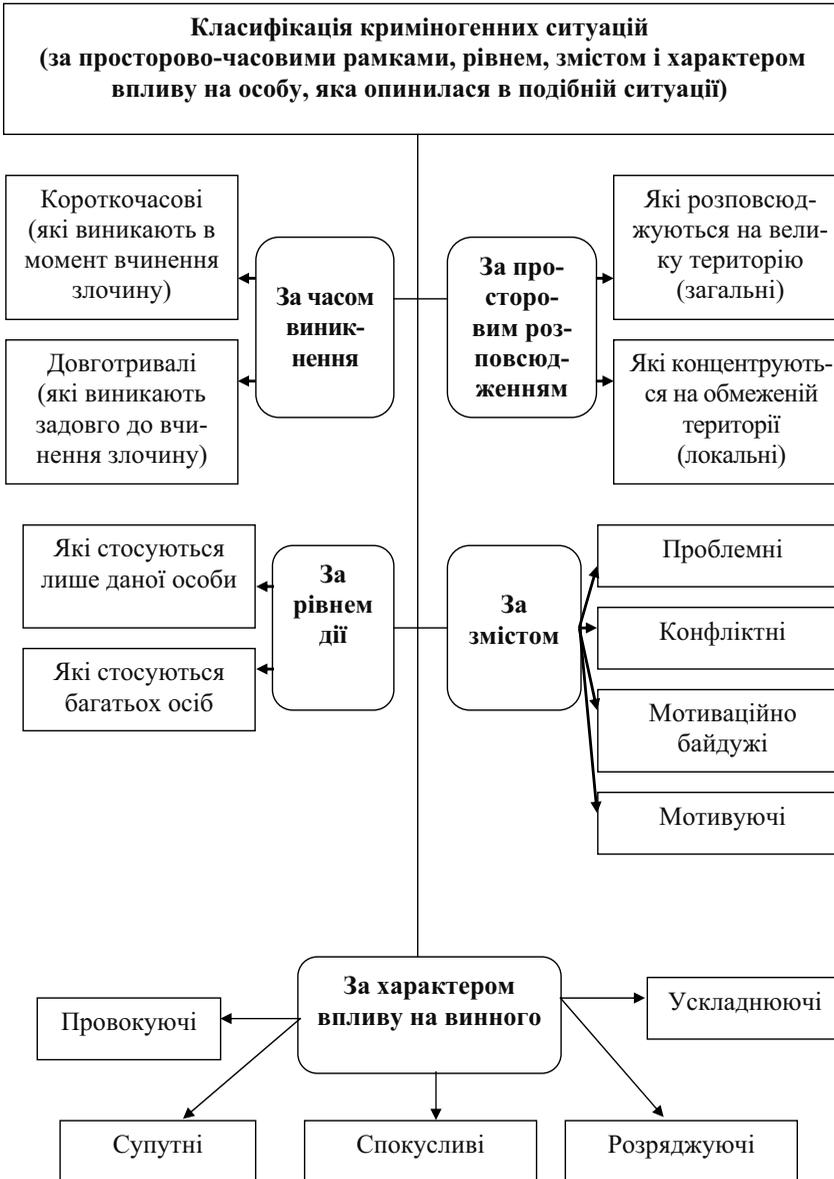
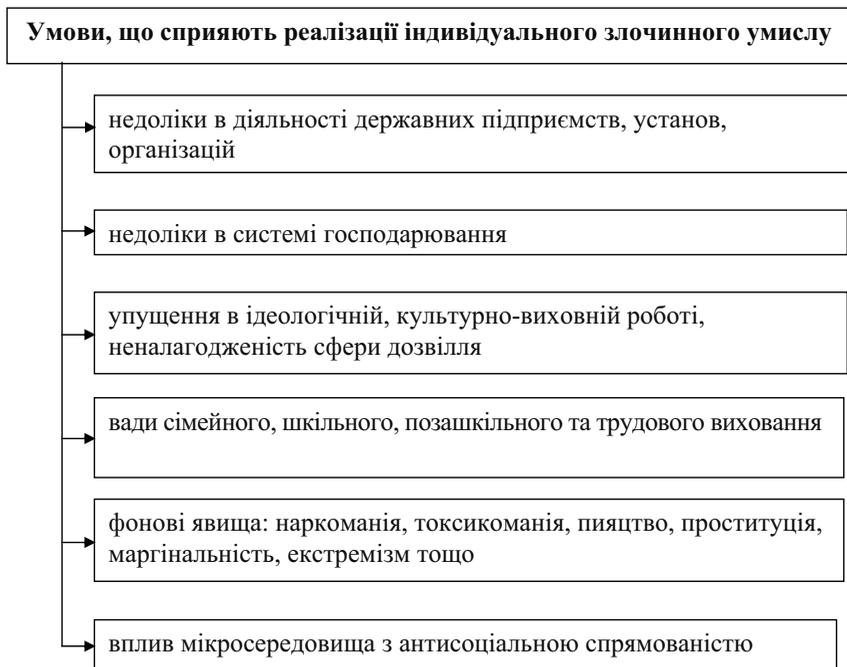

Схема № 5

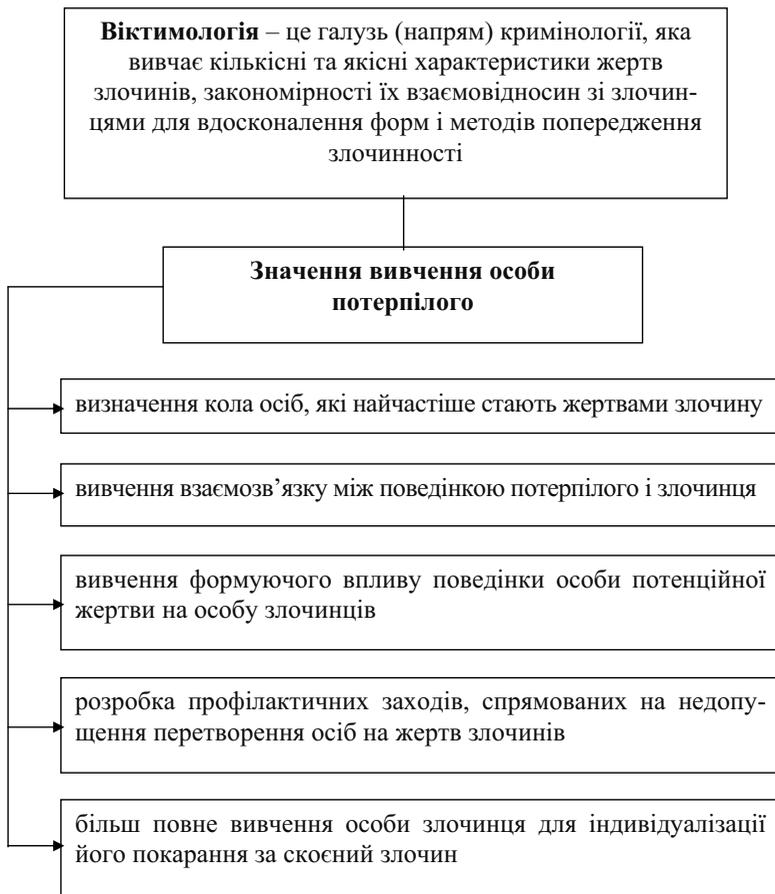

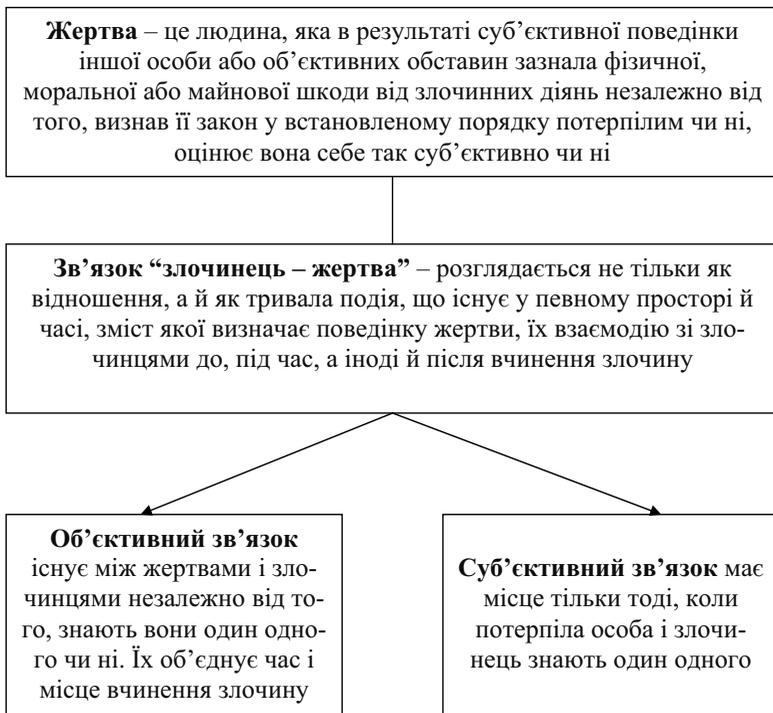
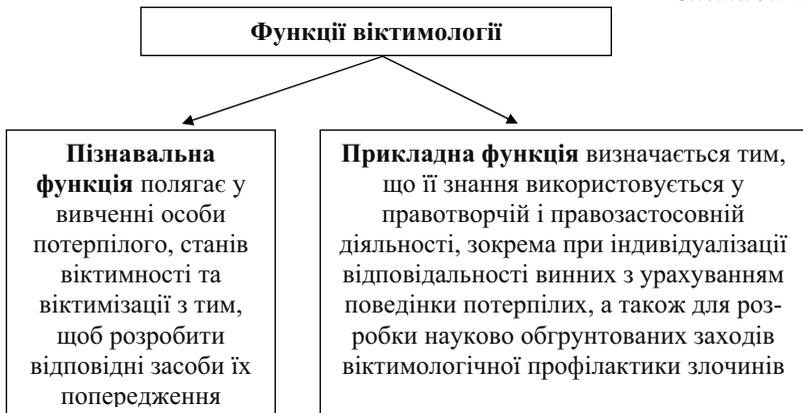

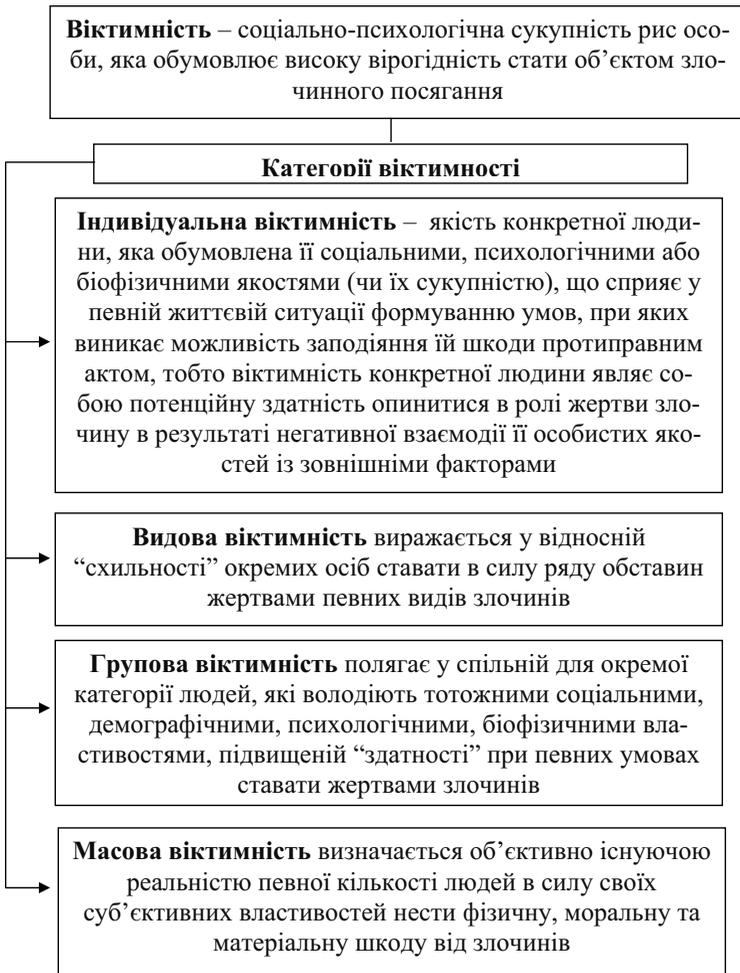

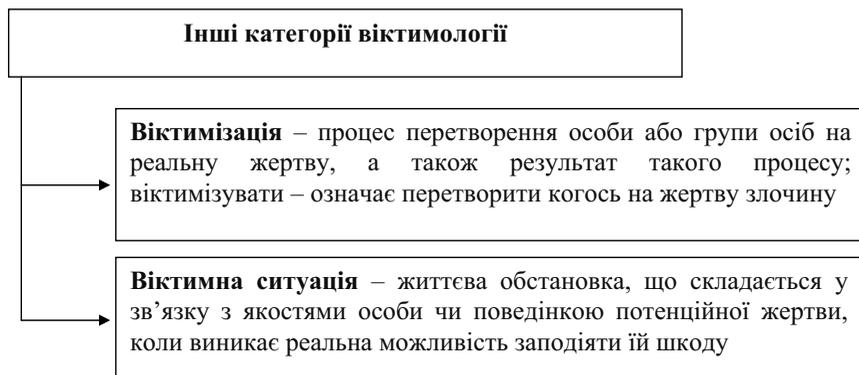
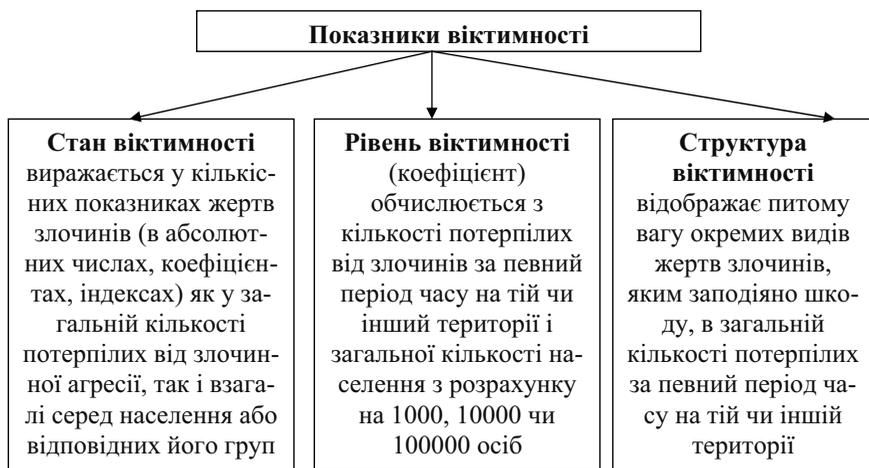
Тема №6. Проблеми віктимології та суїциду

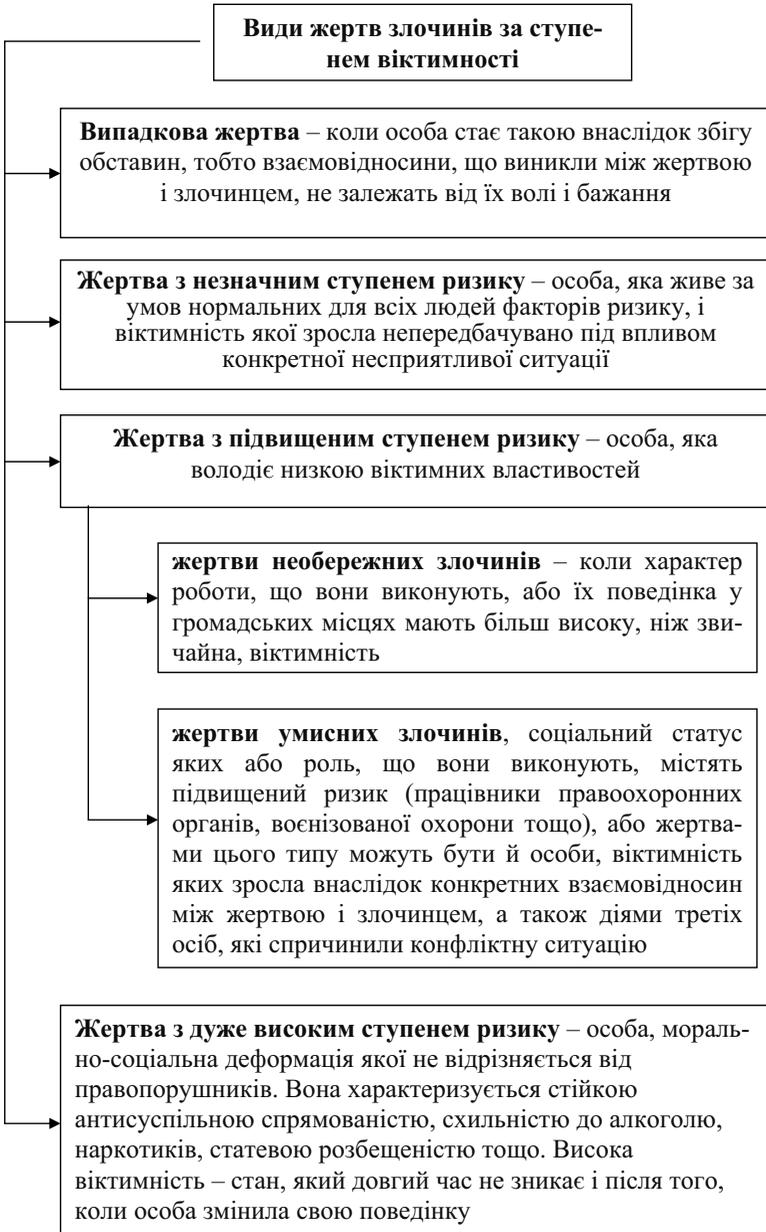
Схема № 1

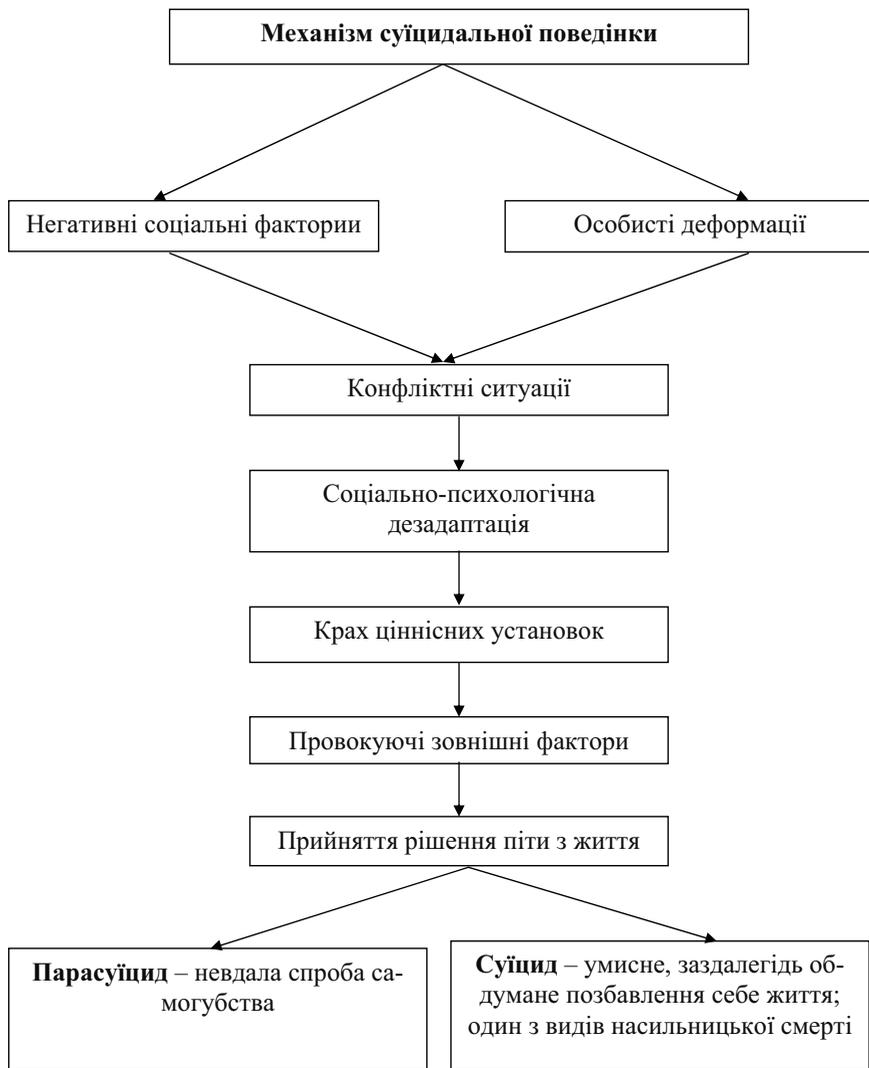

Тема №7. Організація та методика кримінологічних досліджень

Схема № 1

Схема № 2

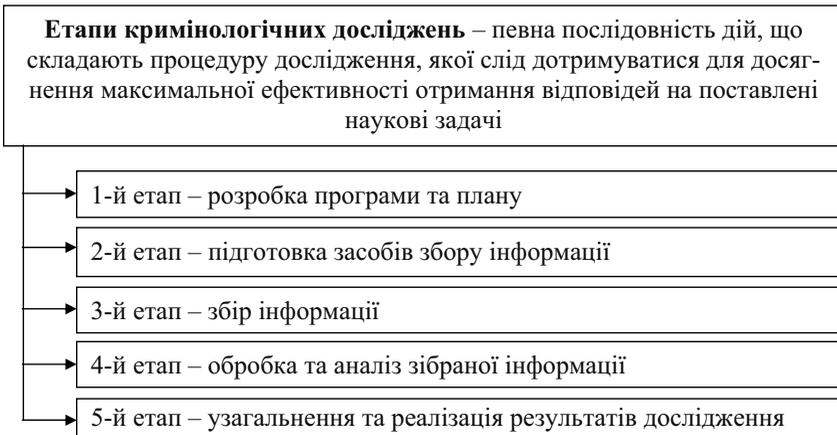

Схема № 3

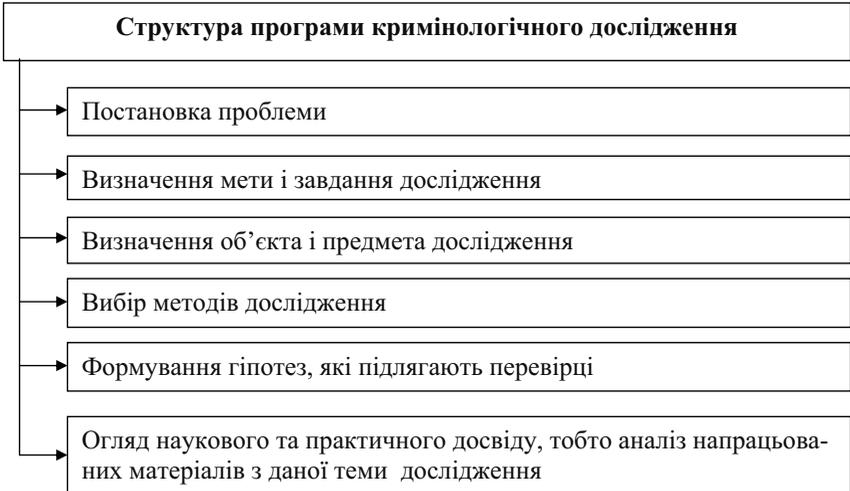
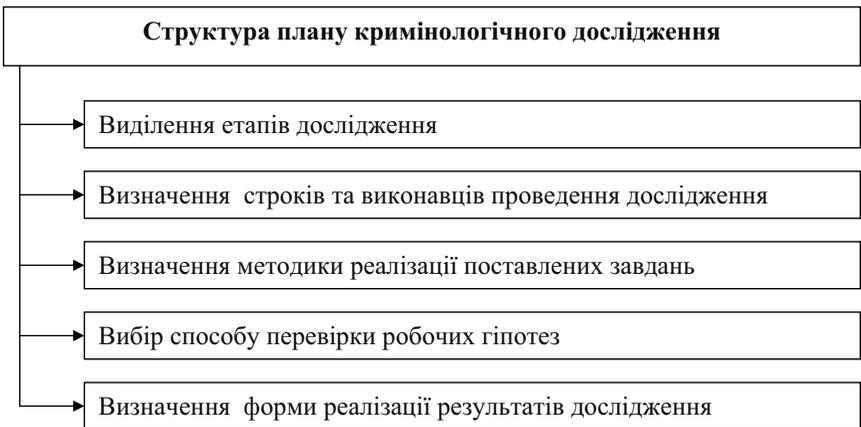
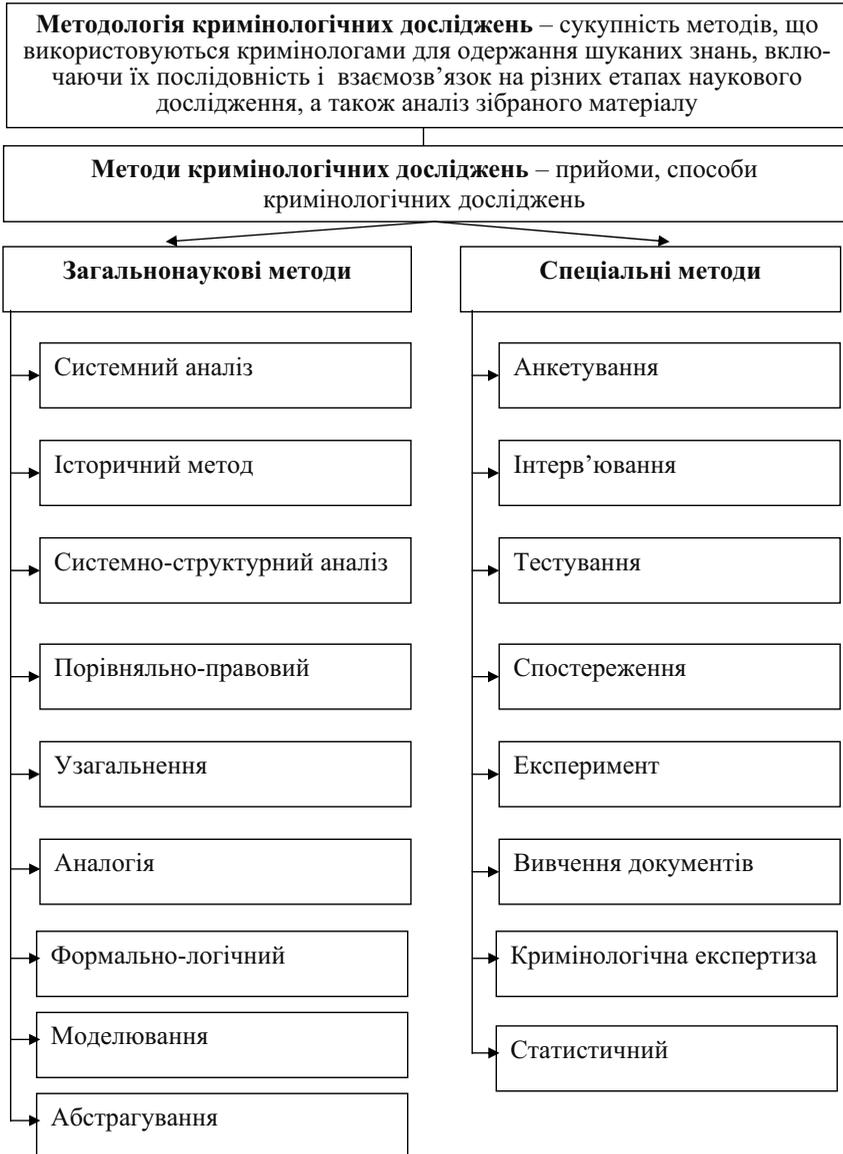

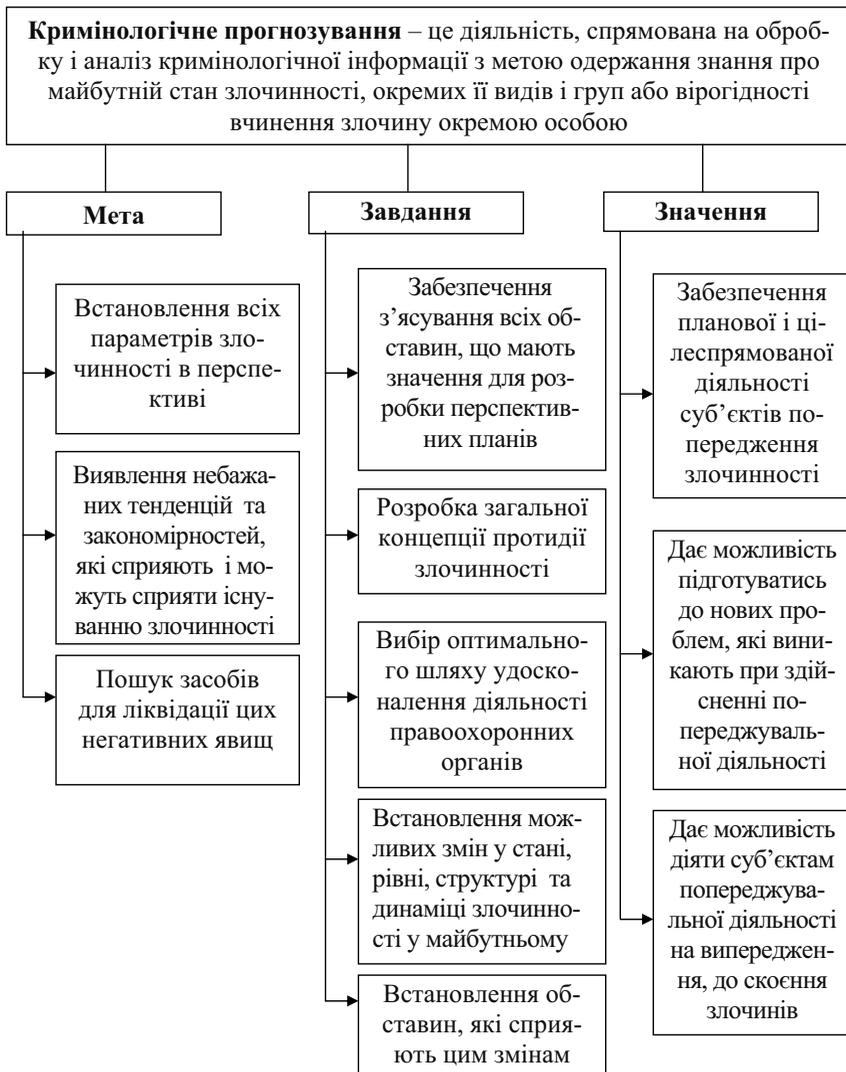
Схема № 4

Тема №8. Кримінологічне прогнозування та планування заходів протидії злочинності

Схема № 1

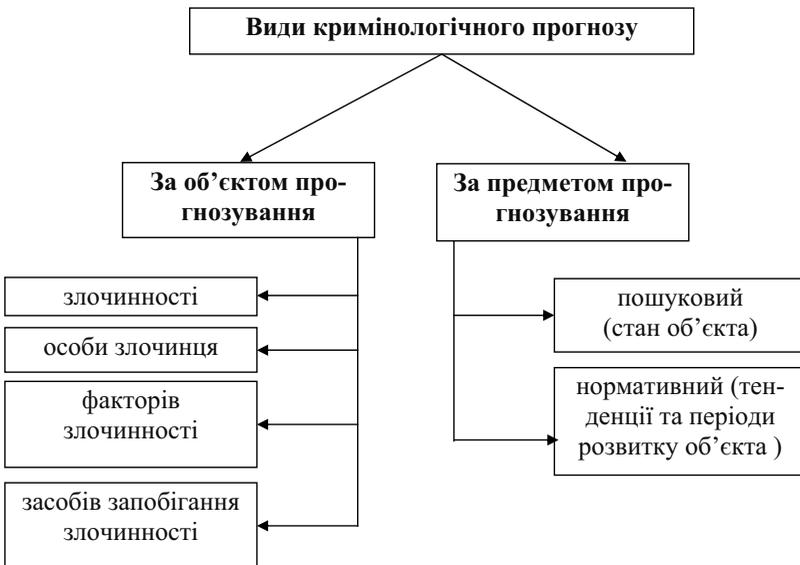
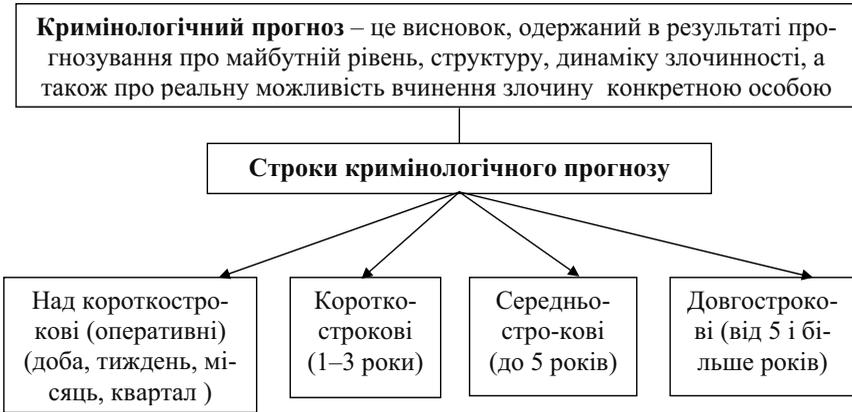
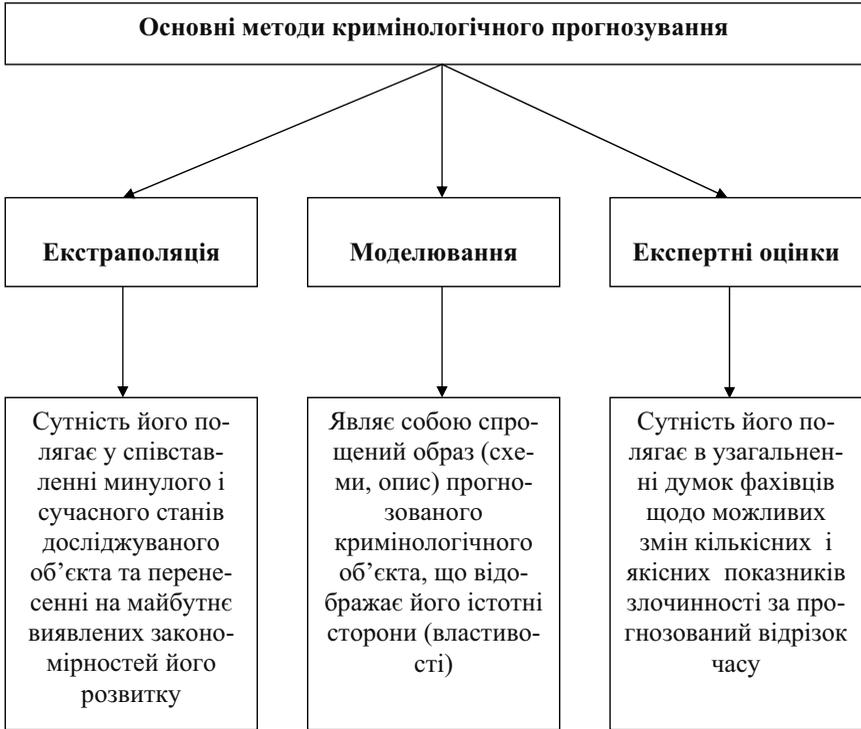

Схема № 4

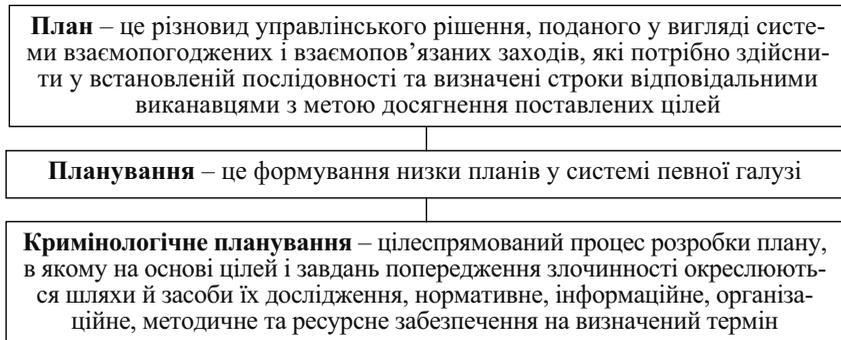
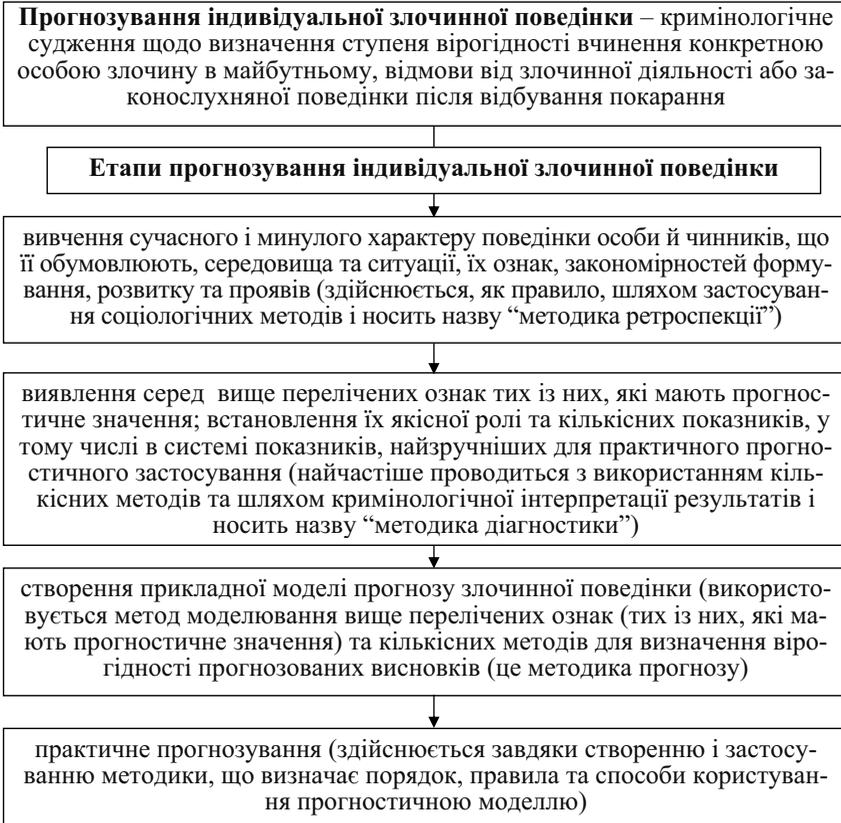
Схема № 5

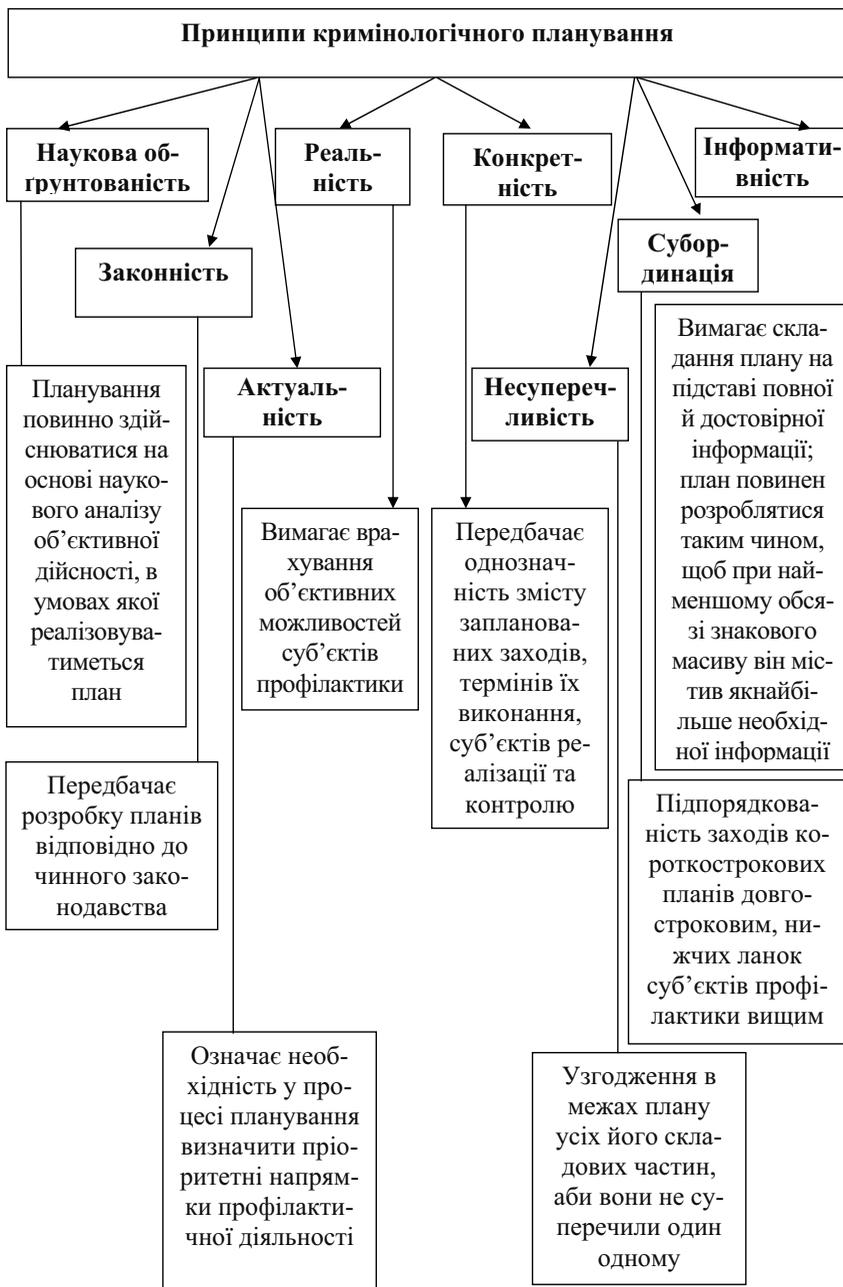

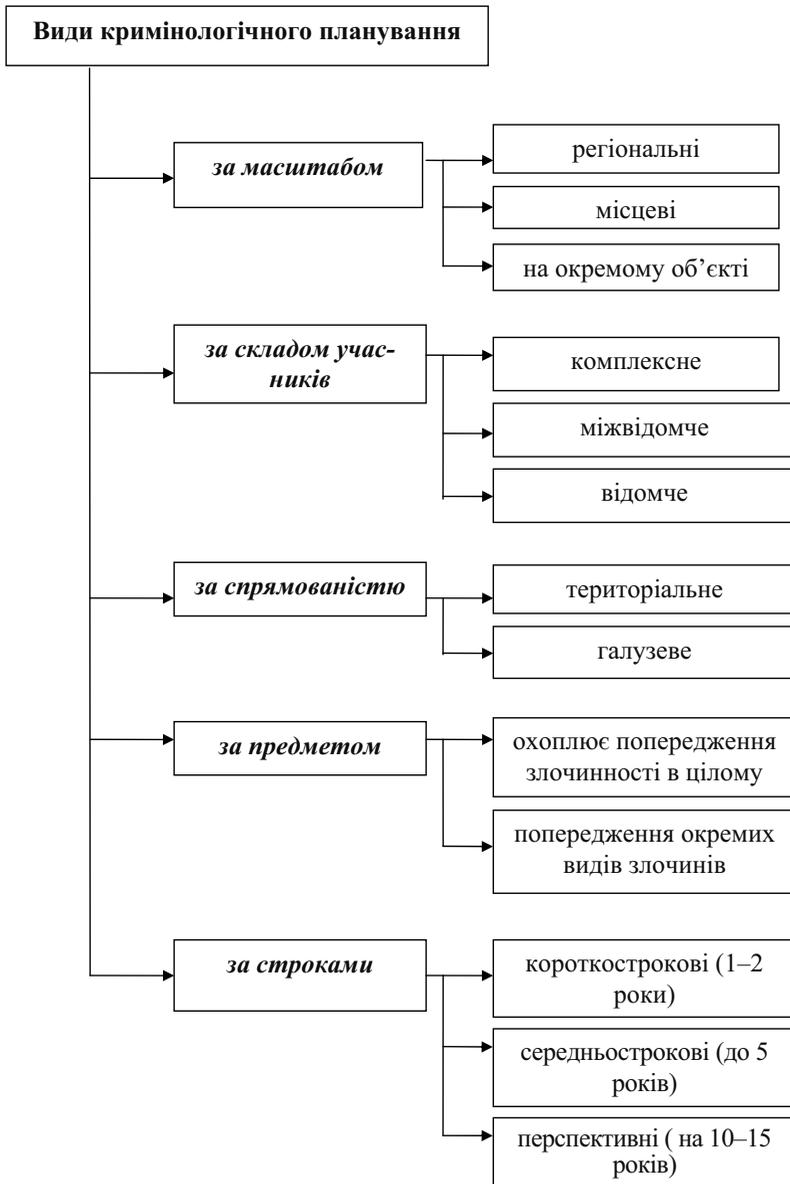

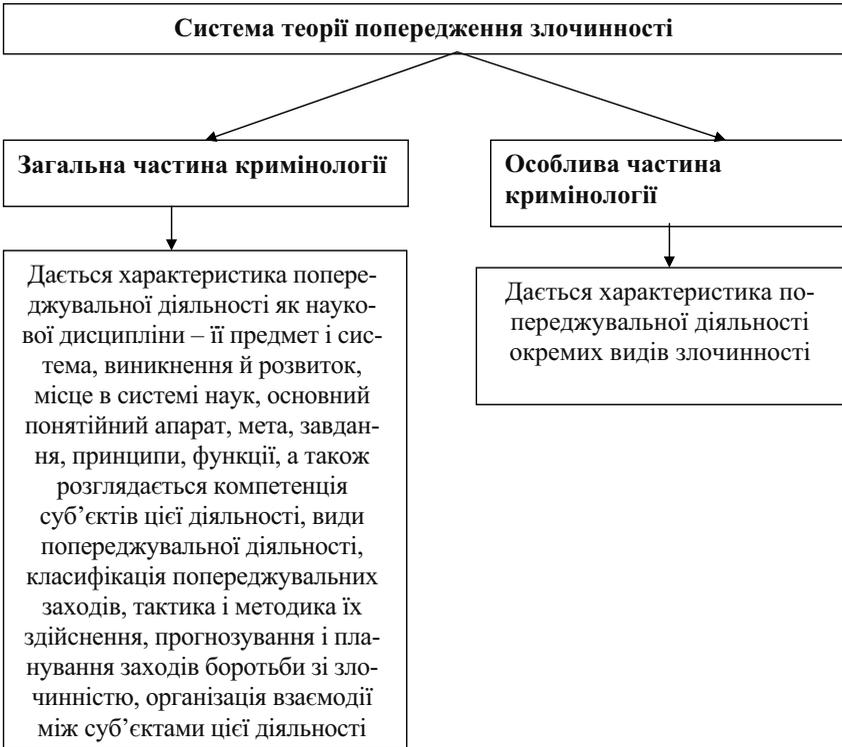
Інформаційне забезпечення кримінологічного планування – цілеспрямована діяльність збору, обробки, збереження та використання інформації з метою забезпечення ефективного функціонування системи профілактики злочинів

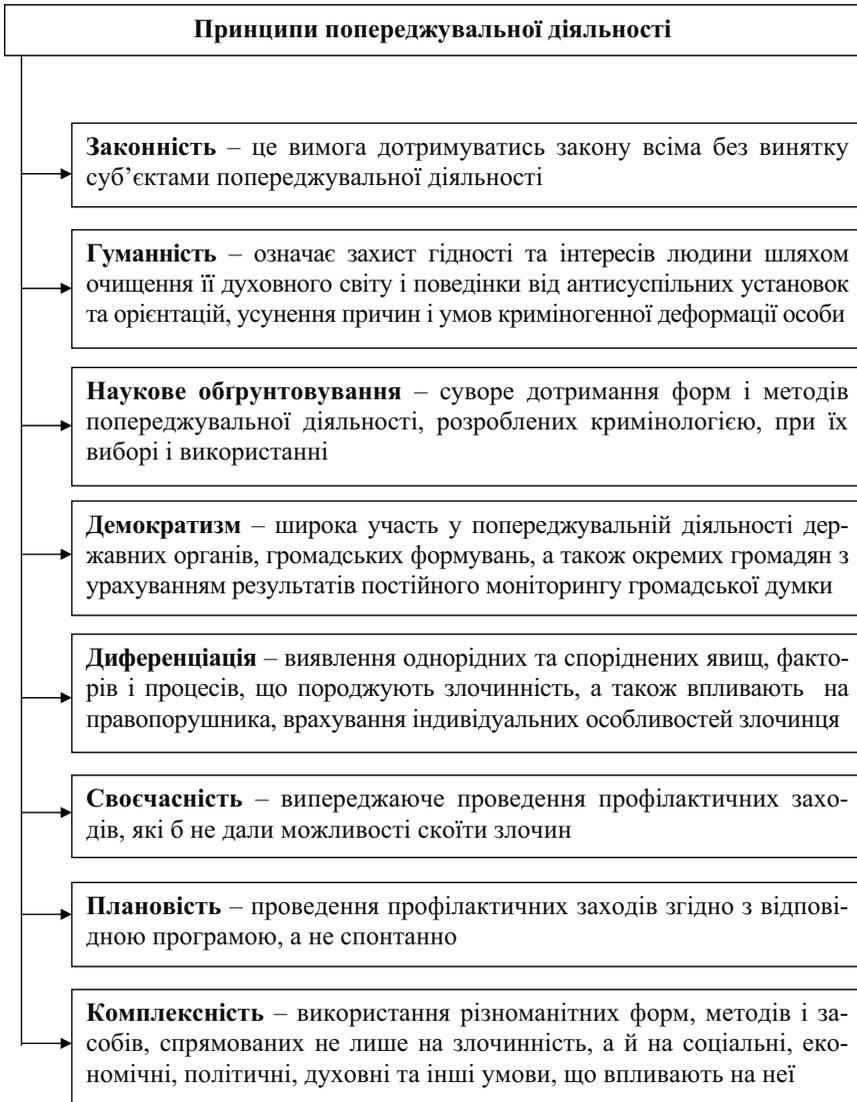

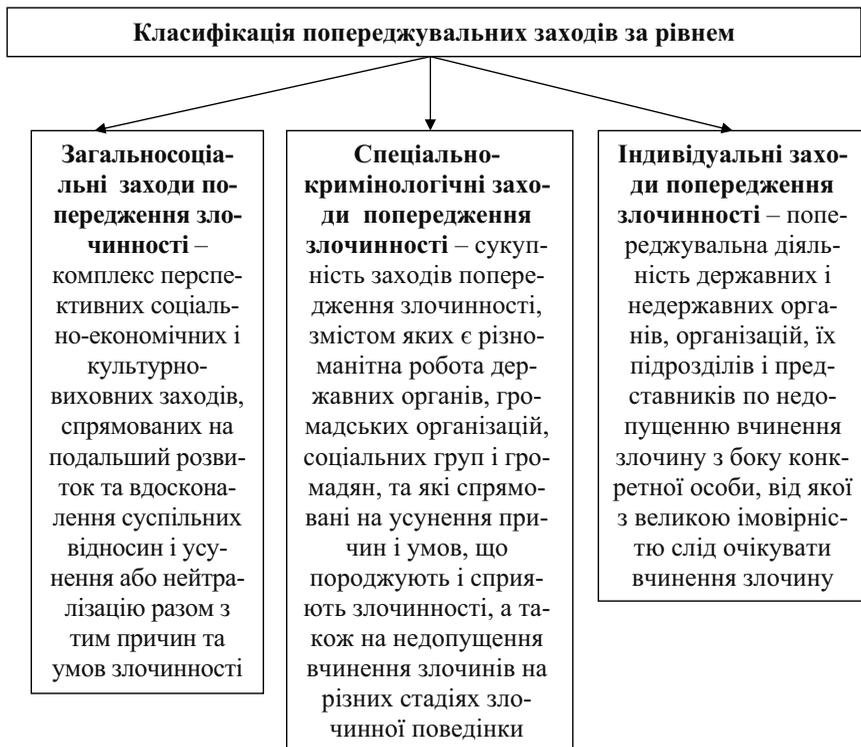
Тема №9. Загальна теорія попередження злочинності

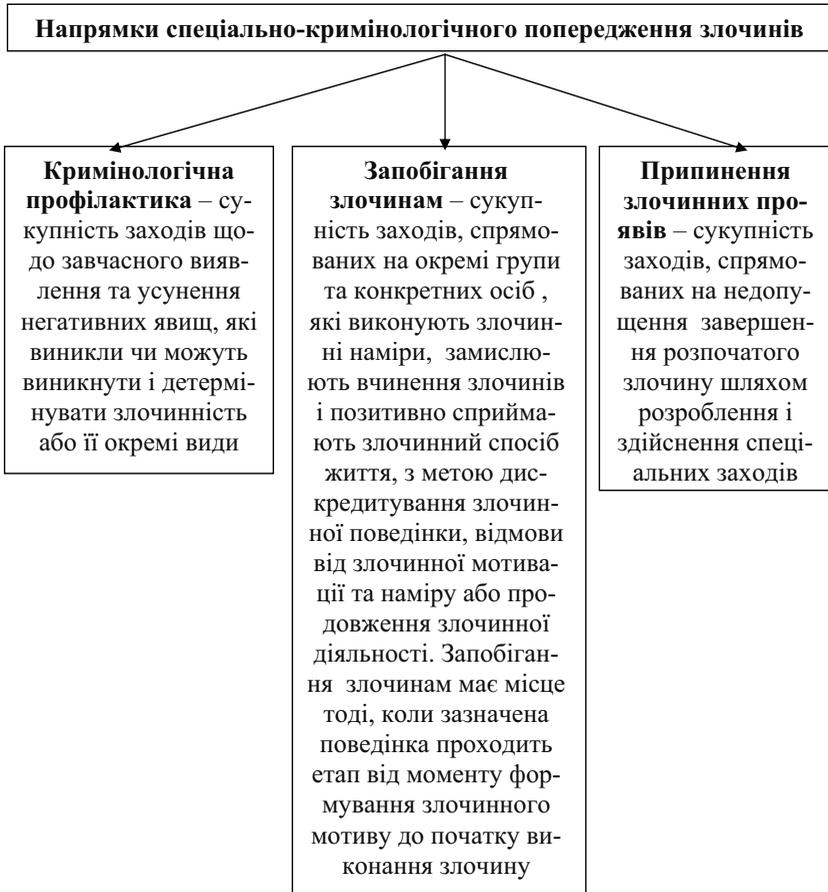
Схема № 1

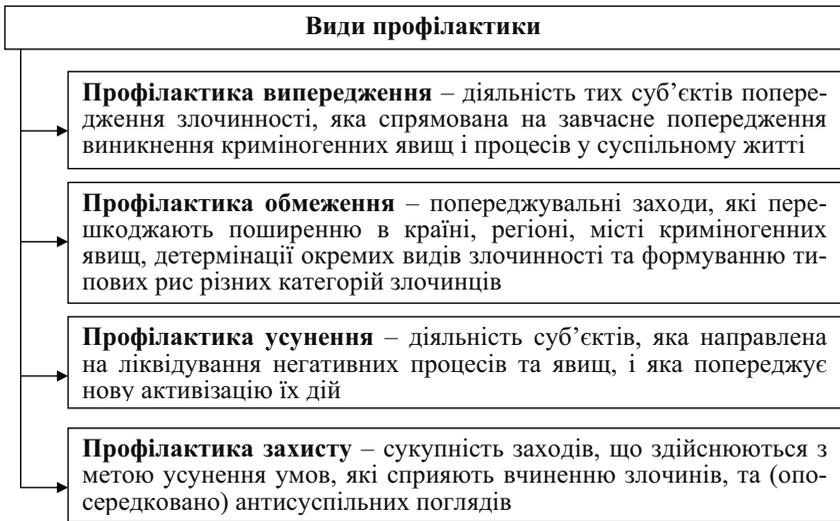

Віктимологічна профілактика – сукупність державних і громадських заходів, спрямованих на попередження злочинності шляхом зниження у населення в цілому чи окремих громадян ризику стати жертвою злочинних посягань (віктимологічна профілактика є самостійним напрямом кримінологічної профілактики)

Види віктимологічної профілактики

Загальна віктимологічна профілактика полягає у виявленні віктимологічних факторів і вжитті заходів щодо їх усунення чи нейтралізації

Індивідуальна віктимологічна профілактика полягає у виявленні осіб з підвищеною віктимністю і проведенні з ними зачисно-виховних заходів, спрямованих на зниження ризику стати жертвою злочину

Заходи віктимологічної профілактики

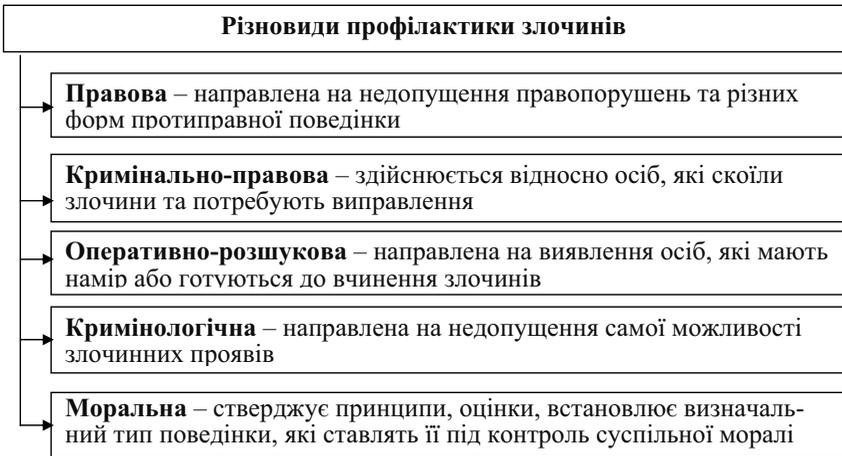
Виховно-профілактичні заходи – впровадження в масову свідомість людей ідеї фізичної недоторканності особи (робота серед молоді та учнів шкіл, програми стримування злочинності тощо)

Захисний напрям – розробляються і впроваджуються в індивідуальну та масову свідомість людей заходи і засоби захисту, самозахисту, завчасного вжиття заходів, актуалізації поняття самозбереження, самоконтролю, які передбачають обережність, пильність, збереження самовизнання при злочинних посяганнях (консультативні освітні заходи щодо особистої безпеки і охорони власності; навчальні курси серед школярів, батьків; розповсюдження наглядної агітації, в яких викладаються поради щодо ухилення від долі стати жертвою злочинів; технічні засоби)

Організаційно-правові заходи – спрямовані на зниження віктимності громадян (належна освітленість міст і сіл, організація певного режиму роботи, захисне обладнання кабін водіїв таксі, устаткування засобів негайного зв'язку населення з міліцією тощо)

Обмежувачий напрям заходів – виявлення латентних потерпілих, попередження їх легковажної, безтурботної некритичної поведінки

Правові заходи – нормативне регулювання питань, пов'язаних з віктимізацією; підвищення рівня правових знань

Класифікація попереджувальних заходів за змістом

→ **Економічні заходи** – відродження вітчизняної економіки, стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу, підвищення рівня доходу населення, зниження рівня інфляції та безробіття, забезпечення пріоритету легальної економічної діяльності

→ **Політичні заходи** – усунення внутрішньодержавних конфліктів, непорозумінь між різними гілками влади; протидія корупції в органах державної влади; прийняття законів, що захищають права та законні інтереси більшості верств населення; демократизація політичного життя; розробка державної стратегії попередження злочинності; розвиток міжнародної співпраці в сфері попередження злочинності

→ **Соціальні заходи** – захист інтересів малозабезпечених верств населення; допомога мігрантам, безробітним; підтримка діяльності органів місцевого самоврядування тощо

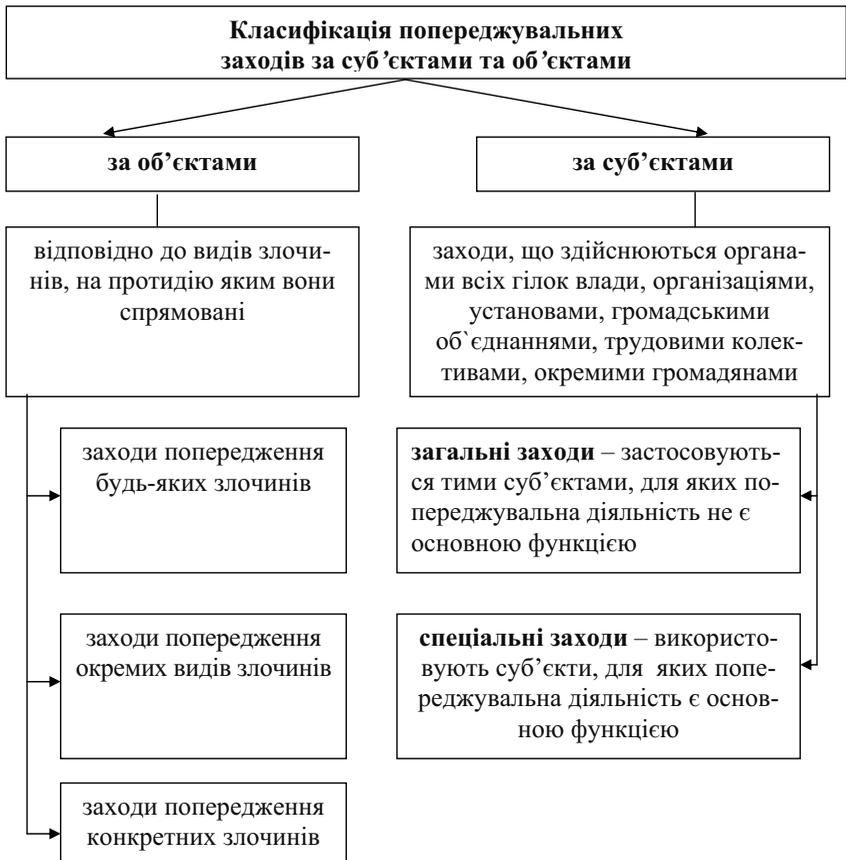
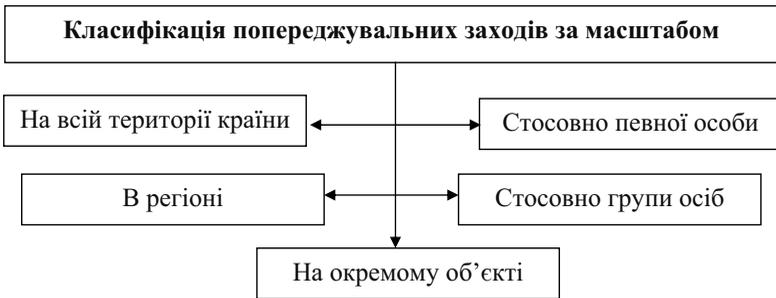
→ **Організаційно-управлінські заходи** – підвищення рівня професіоналізму в системі органів, які здійснюють попередження злочинності; усунення недоліків компетенції правоохоронних органів; підвищення рівня розкриття злочинів тощо

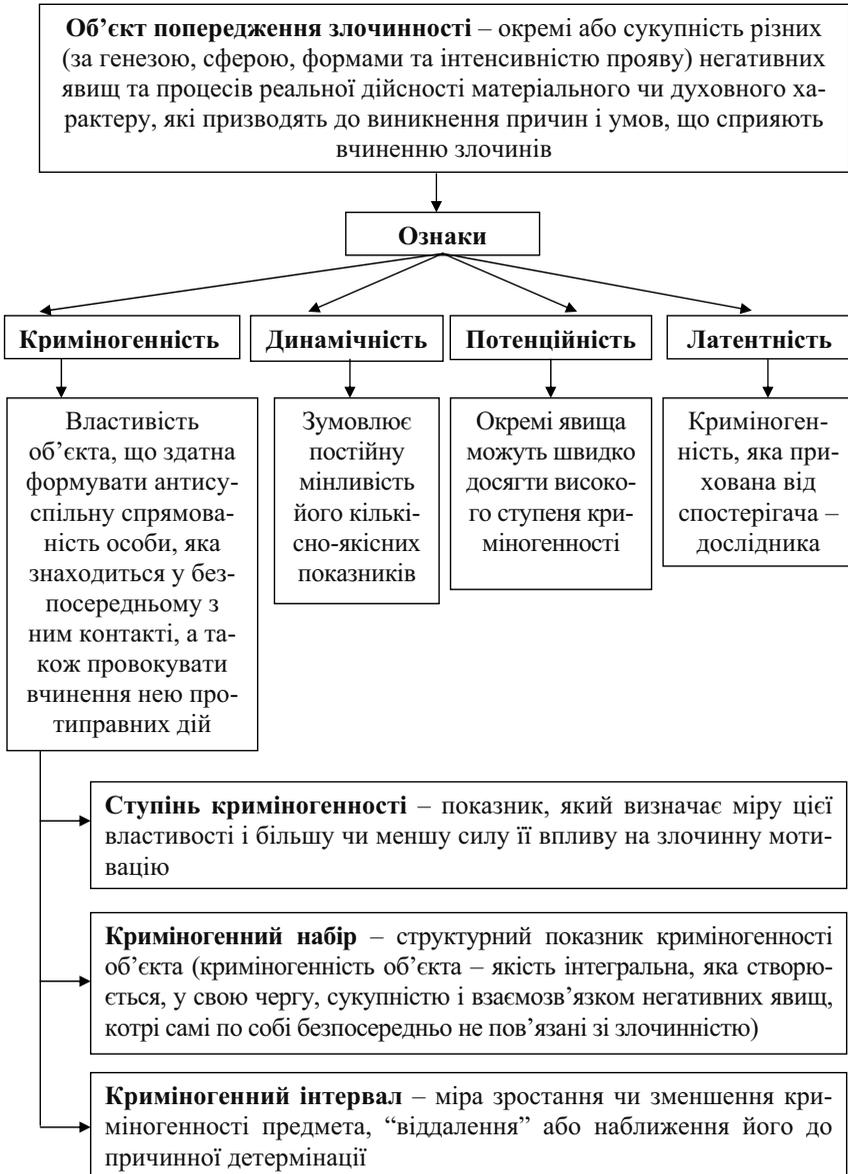
→ **Правові заходи** – усунення недоліків у чинному законодавстві; прийняття нормативно-правових актів, які підвищують ефективність попередження злочинності; законодавча переоцінка суспільної небезпечності окремих видів злочинів тощо

→ **Культурно-виховні заходи** – різнобічні зусилля по затвердженню у житті суспільства ідей добра і зла, законів високої моральності тощо

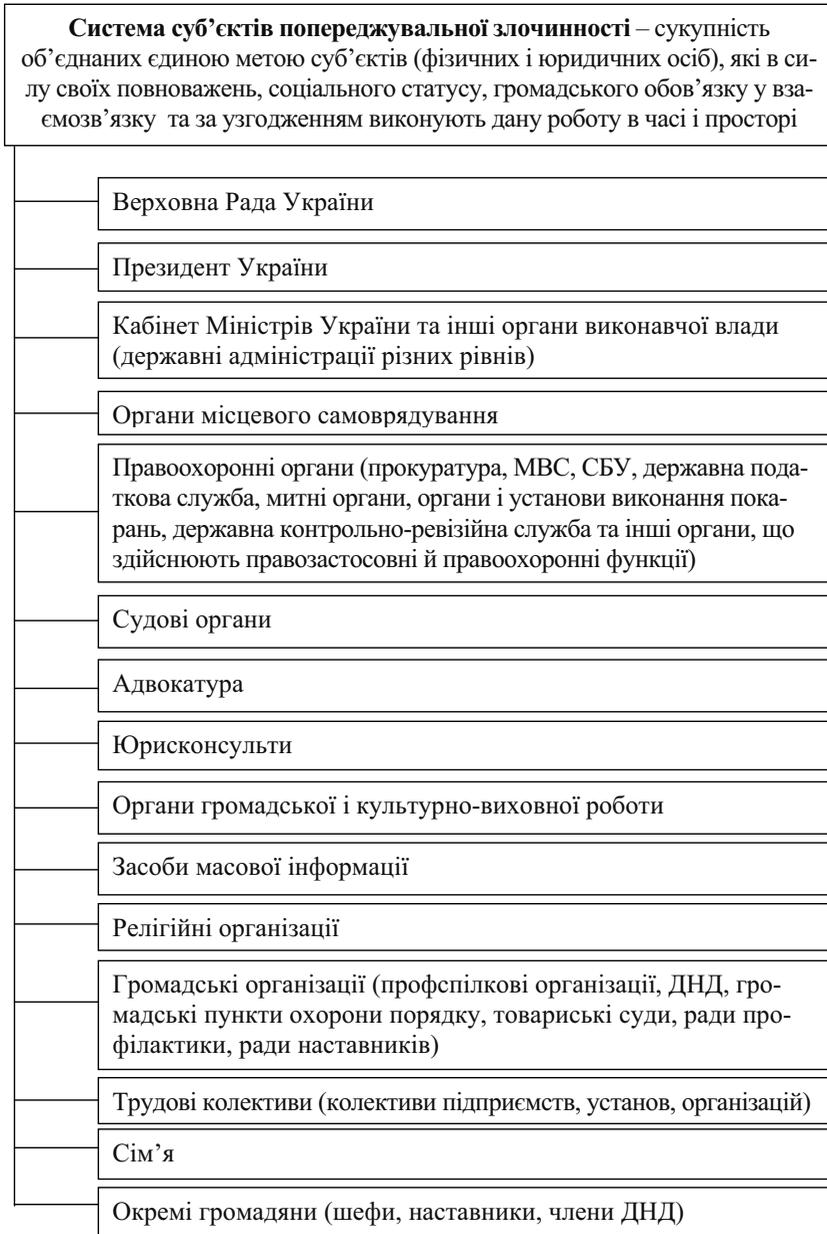
→ **Психологічні заходи** – виховання солідарності з кримінально-правовими заборонами, виховання профілактичної активності індивіда, інформування про засоби зниження кримінальної віктимності, формування довіри до правоохоронних органів, інформування про негативні наслідки порушення кримінально-правових норм, демонстрація позитивних результатів протидії злочинності

→ **Технічні заходи** – розробка і впровадження технічних засобів, систем і технологій у сфері протидії злочинності; розвиток систем, що забезпечують негайне реагування на вчинений злочин

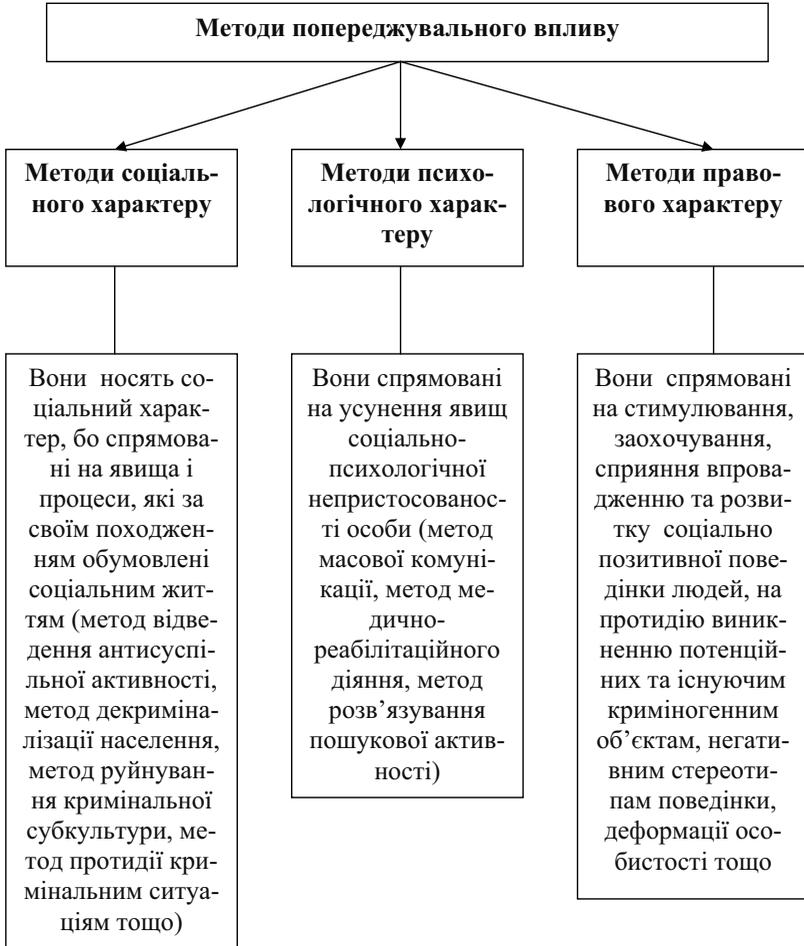

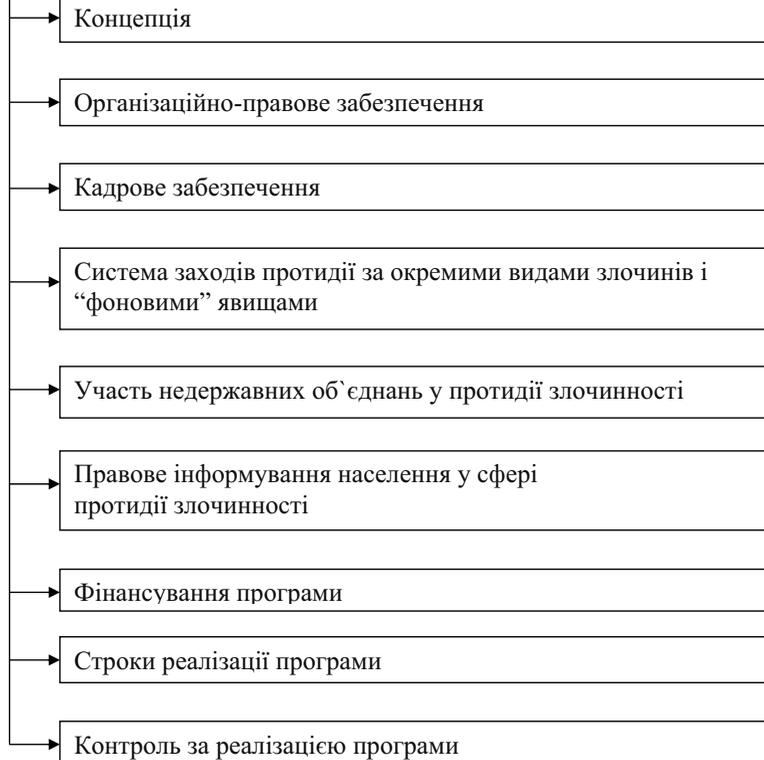

Програма протидії злочинності – документ, що визначає систему заходів попередження злочинності шляхом визначення завдань, заходів, способів, етапів механізму реалізації відповідних заходів, а також прогноз результатів по виконанню даної програми

Структура програми протидії злочинності

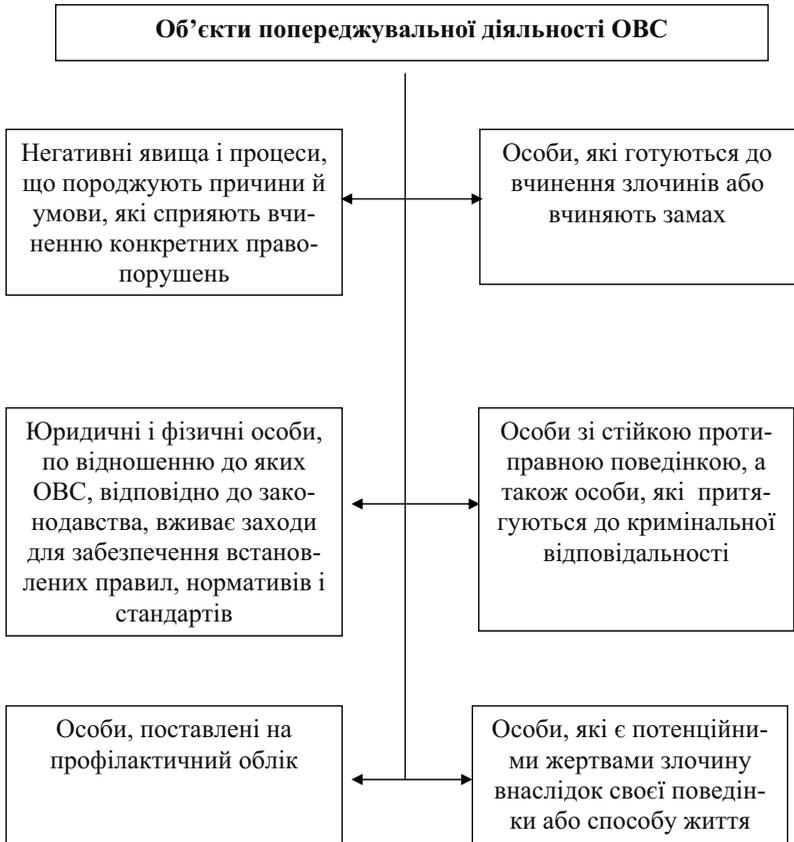

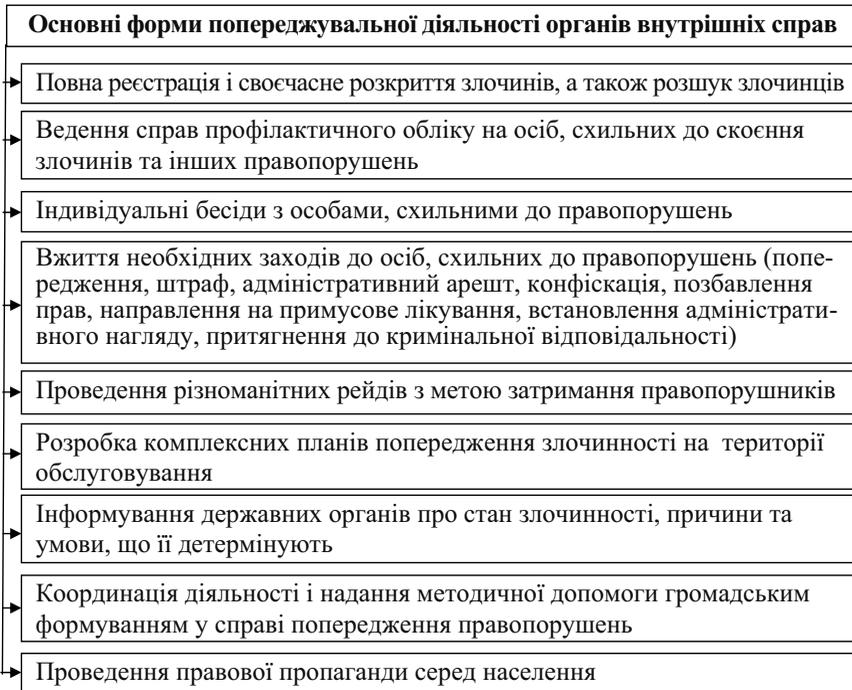
Тема №10. Організація попередження злочинів органами внутрішніх справ

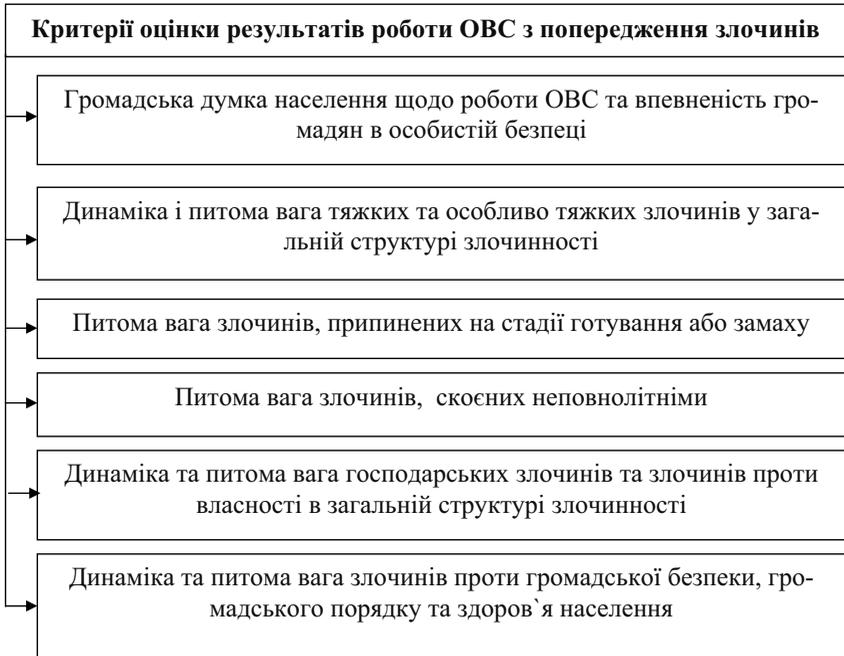
Схема № 1

Основні завдання органів внутрішніх справ у сфері попереджувальної діяльності	
→	Аналізують дані про причини і умови, що сприяли вчиненню злочинів та інших правопорушень; розробляють рекомендації щодо їх усунення; подають центральним органам влади, місцевим органам виконавчої влади та місцевого самоврядування узагальнену інформацію з цього питання
→	Здійснюють заходи щодо захисту громадян та їх майна від протиправних посягань
→	Проводять правове виховання населення
→	Розробляють та реалізують комплексні і цільові програми попередження злочинності та інших правопорушень, а також спеціальні плани профілактики окремих груп та видів правопорушень
→	Залучають громадськість до профілактичної діяльності
→	Беруть на профілактичний облік осіб з явно вираженою антигромадською поведінкою, осіб, які систематично порушують громадський порядок
→	Проводять із вищенаведеною категорією осіб індивідуальну профілактичну роботу
→	Виявляють неблагополучні сім'ї з антисоціальною поведінкою
→	Виявляють та поміщують у приймальники-розподільники бродяг, осіб, які не мають постійного місця проживання та займаються жебракуванням
→	Сприяють зміцненню у суспільстві атмосфери стабільності, злагодженості та нетерпимості до протиправної поведінки
→	Створюють необхідні організаційні умови для існування дієвого взаємозв'язку між загальною організацією боротьби зі злочинністю та правоохоронною діяльністю
→	Інформують населення стосовно кримінологічної обстановки в країні, окремих її регіонах, про вжиті профілактичні заходи та їх наслідки, про реальні результати профілактичної роботи
→	Організують взаємодію з питань профілактики правопорушень з іншими правоохоронними органами та громадськими формуваннями правоохоронної спрямованості, з відповідними органами зарубіжних країн та беруть безпосередню участь у здійсненні профілактичних заходів за межами України
→	Стимулюють суб'єктів профілактичної діяльності, які сумлінно та на добровільних засадах виконують покладені на них профілактичні функції, вчасно і в повному обсязі виконують поставлені завдання, досягають значних результатів у профілактиці правопорушень
→	Вивчають і поширюють позитивний досвід, що призводить до правильного розуміння сутності профілактичної діяльності, розповсюджують найбільш перспективні її форми

Розділ II. Особлива частина
Тема №11. Загальна характеристика Особливої частини кримінології

Схема № 1

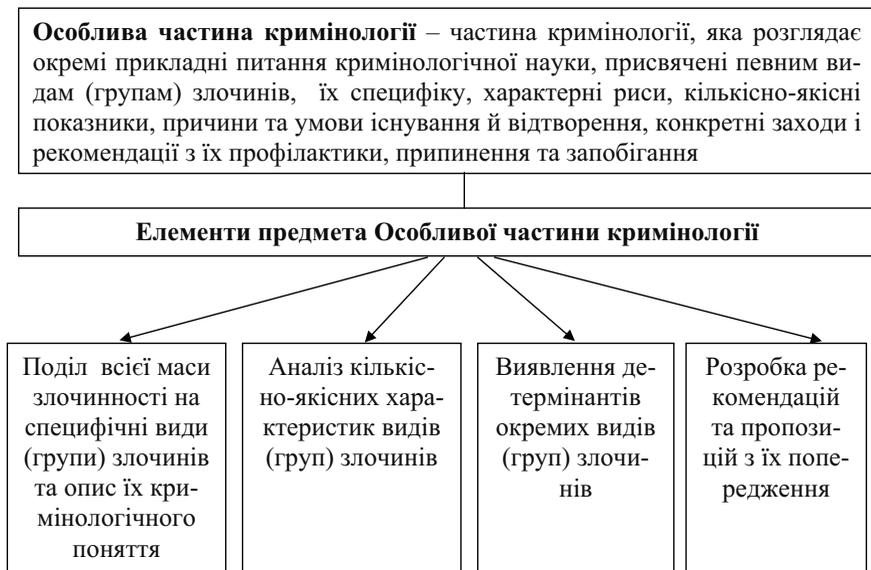
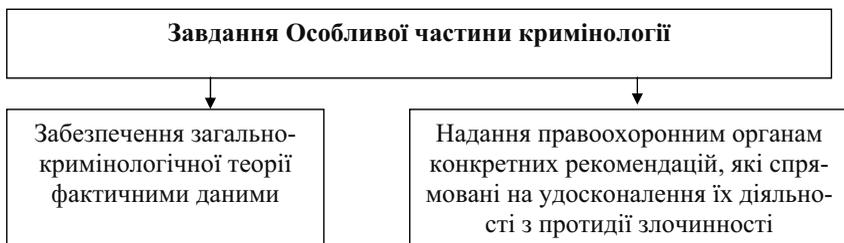

Схема № 2

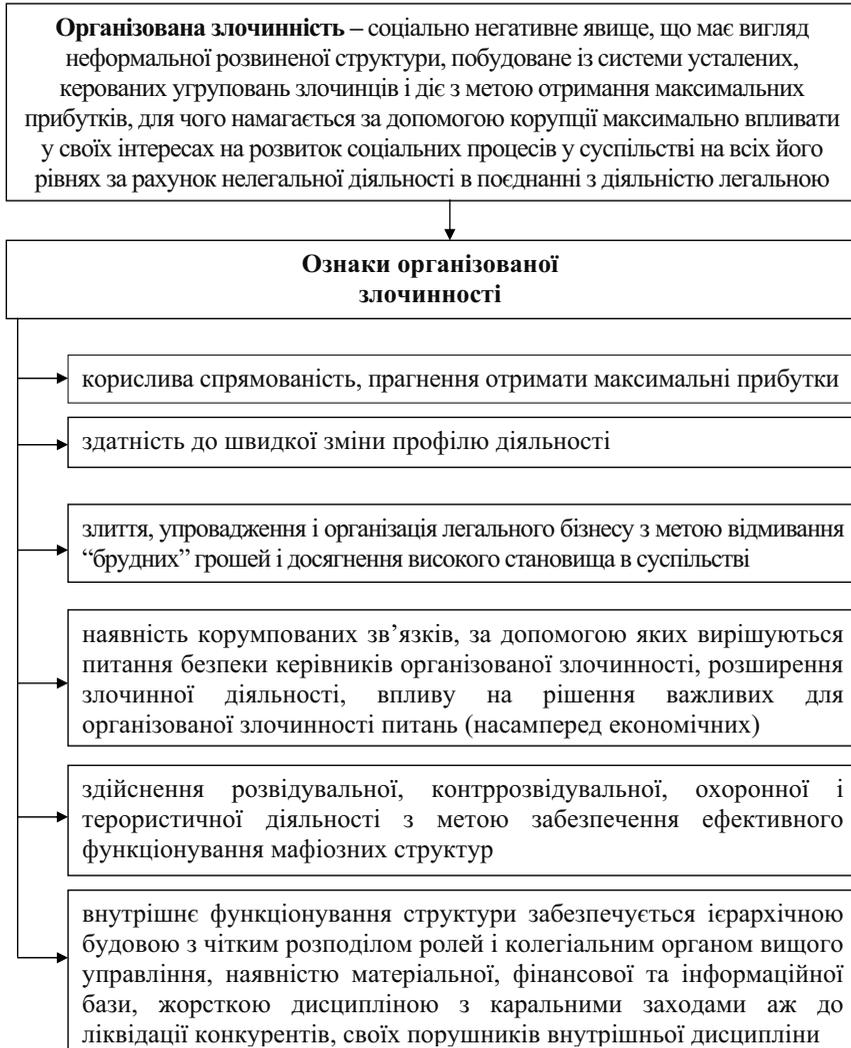

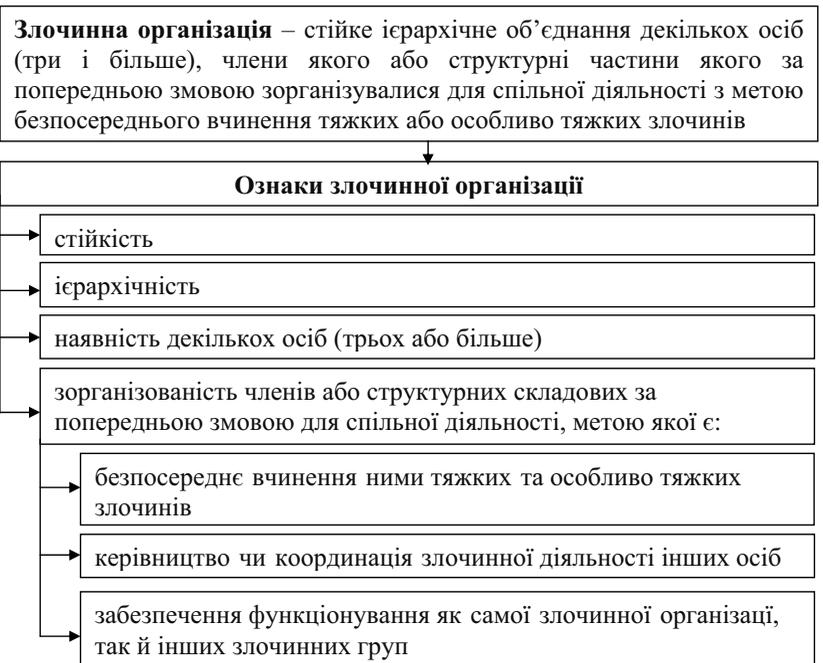
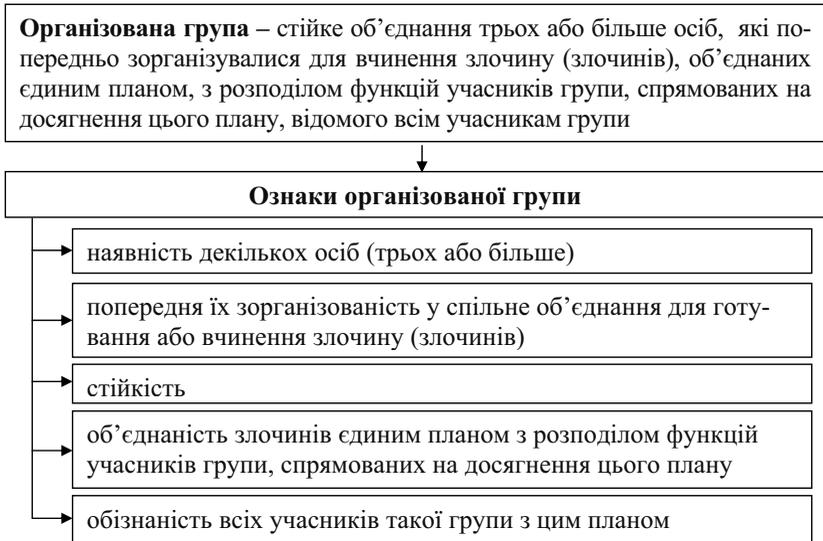

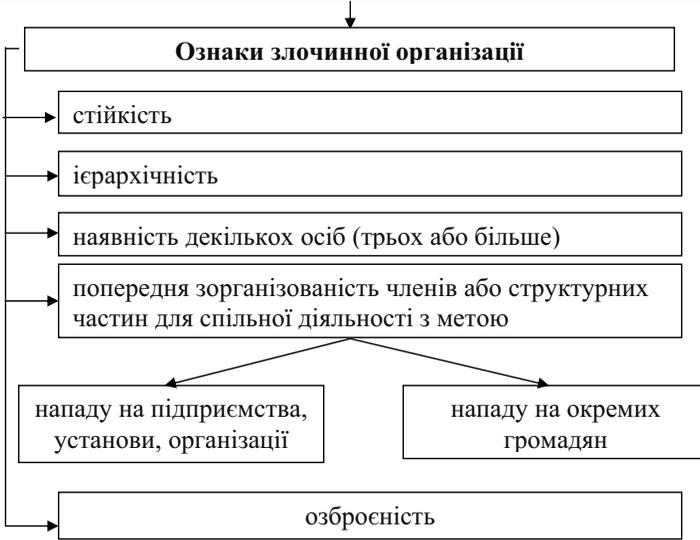
Тема № 12. Кримінологічна характеристика і попередження організованої та корупційної злочинності

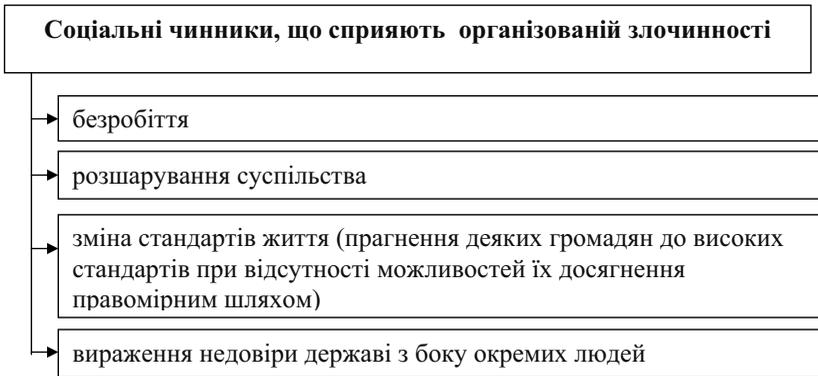
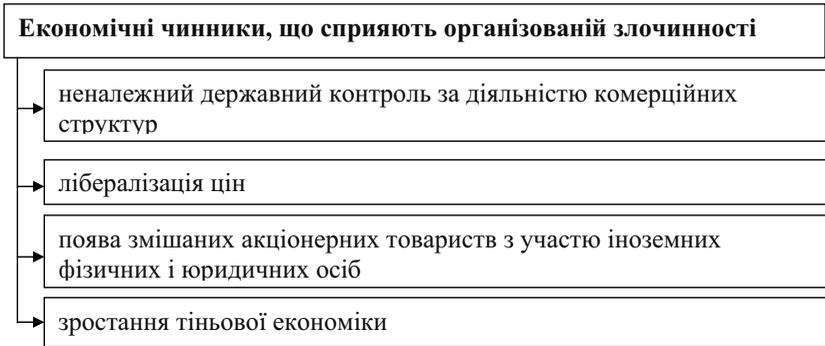
Схема № 1

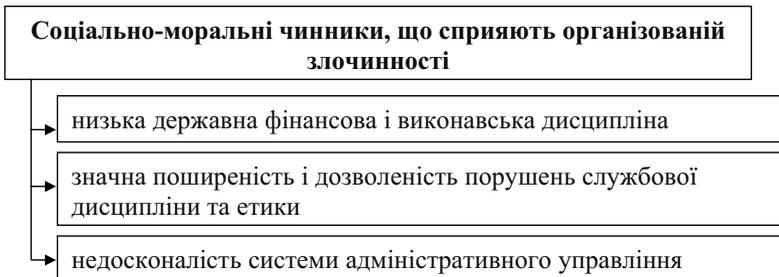

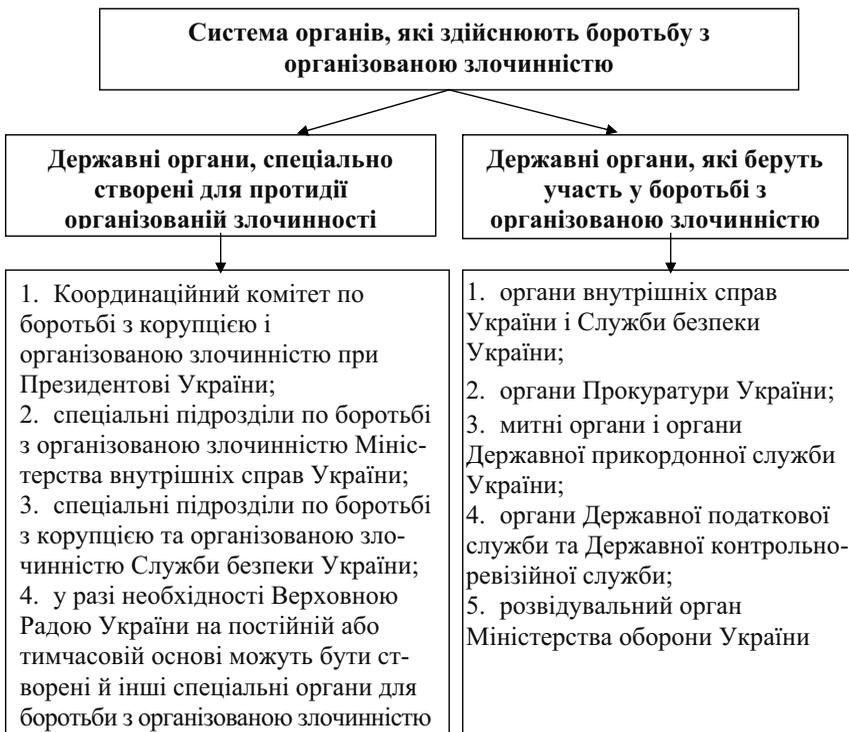
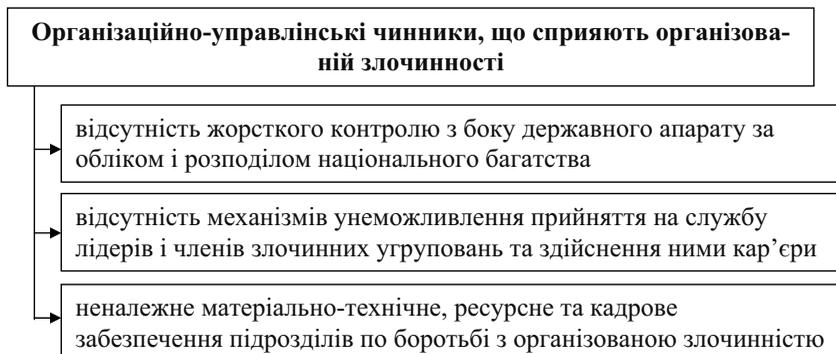

Банда – організована озброєна злочинна група, яка створюється з метою нападу на юридичних або фізичних осіб

Основні напрями попередження організованої злочинності

→ створення правової основи, організаційних, матеріально-технічних та інших умов для ефективної протидії організованій злочинності, організація міжнародного співробітництва у цій сфері

→ виявлення та усунення або нейтралізація негативних соціальних процесів і явищ, що породжують організовану злочинність й сприяють їй

→ запобігання нанесенню шкоди людині, суспільству, державі

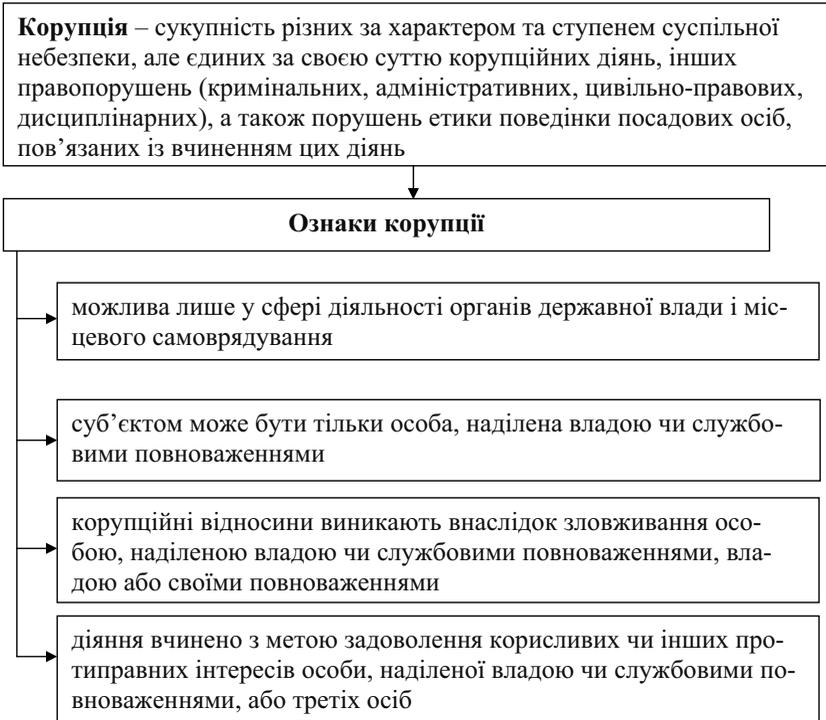
→ виявлення, розслідування, припинення і запобігання правопорушенням, вчинюваним учасниками організованих злочинних угруповань, притягнення винних до відповідальності

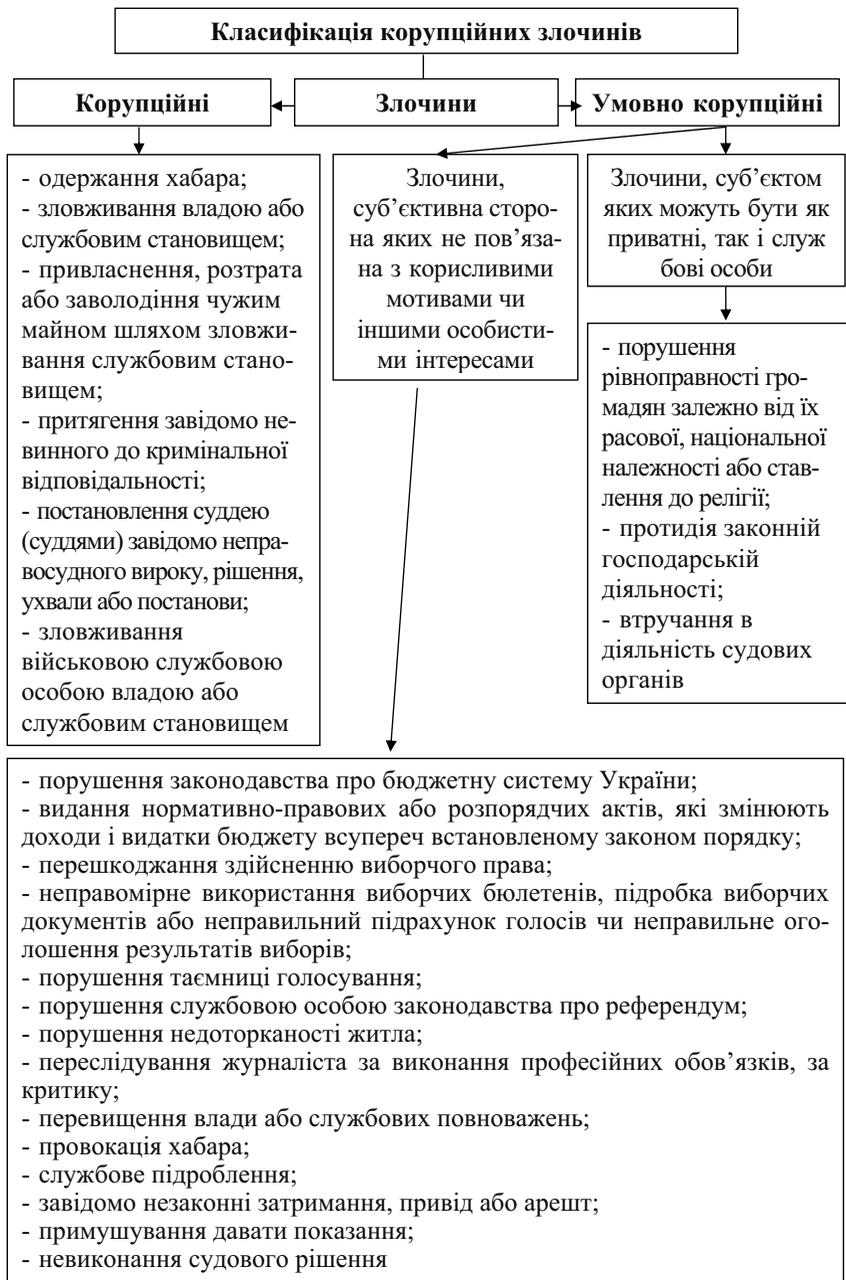
→ забезпечення відшкодування шкоди фізичним та юридичним особам, державі

→ запобігання встановленню корумпованих зв'язків з державними службовцями та посадовими особами, втягненню їх у злочинну діяльність

→ протидія використанню учасниками організованих злочинних угруповань у своїх інтересах об'єднань громадян і засобів масової інформації

→ запобігання легалізації коштів, здобутих злочинним шляхом, використанню суб'єктів підприємницької діяльності для реалізації злочинних намірів

Політичні чинники корупційної злочинності

відсутність програмованості та предметності у впровадженні демократичних засад у різні сфери суспільного життя, зокрема в систему управління суспільством, внаслідок чого не забезпечуються її відкритість, спрямованість на служіння народу, підконтрольність йому

занадто повільний розвиток політичної структури та свідомості суспільства, передусім його громадянських інституцій, їх несформованість та неготовність до рівної партнерської участі поряд з державними органами у розв'язанні суспільних проблем, одними з яких є впровадження доброчесності у відносинах з населенням та протидія корупції

відсутність системи виховання у службовців патріотичних почуттів, моральних, професійних якостей, розуміння, що корупція підриває авторитет і силу держави, етичні основи суспільної свідомості

недостатня визначеність, непослідовність і поверховість у проведенні антикорупційної політики, що породжує у службовців, схильних до корупційних діянь, почуття безкарності

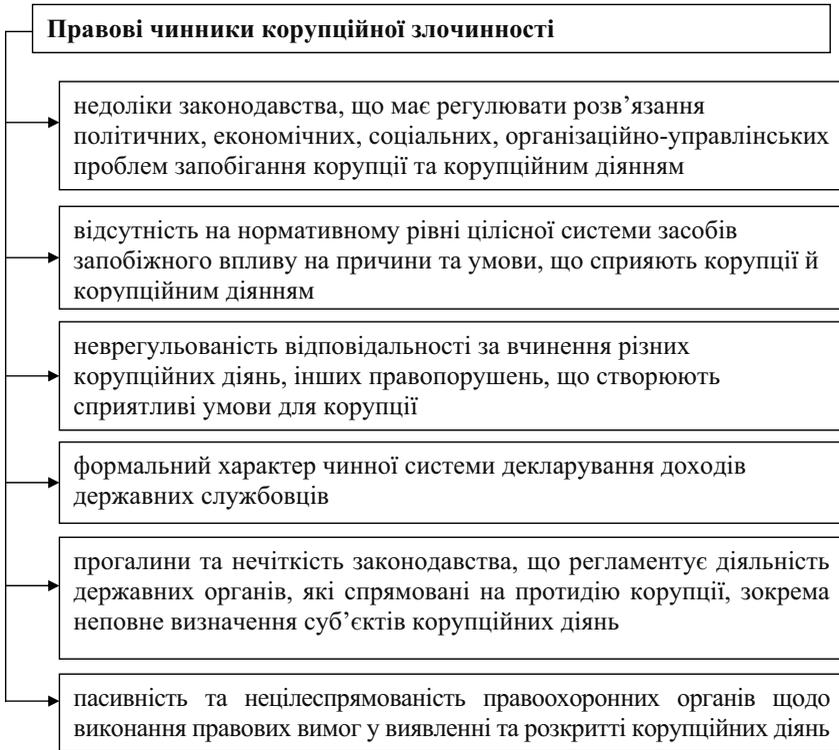
Схема № 15

Економічні чинники корупційної злочинності

відсутність сприятливих умов для діяльності підприємств та підприємців, особливо щодо сплати податків, відрахувань до бюджету, одержання державної підтримки, кредитів тощо

відсутність прозорості процесів роздержавлення власності, вирішення різних економічних та господарських питань, оцінки прибутків, обсягу податків, одержання пільг тощо, що створює умови їх вирішення за додаткову "винагороду" для службовця

наявність суперечностей, коли на фоні збільшення кількості заможних і багатих людей, зростання їхніх прибутків, велика кількість державних службовців, наділених повноваженнями у забезпеченні умов для прибуткової діяльності, не мають навіть поміркованого достатку

Організаційно-управлінські чинники корупційної злочинності

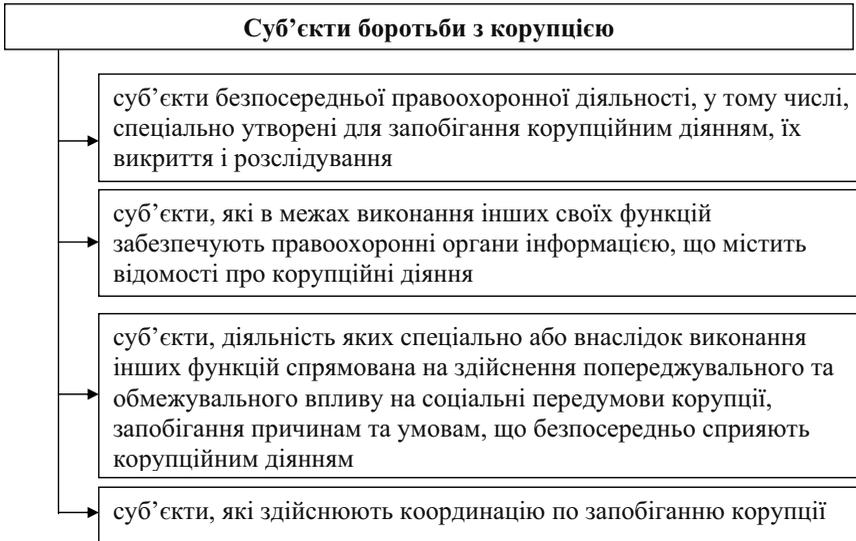
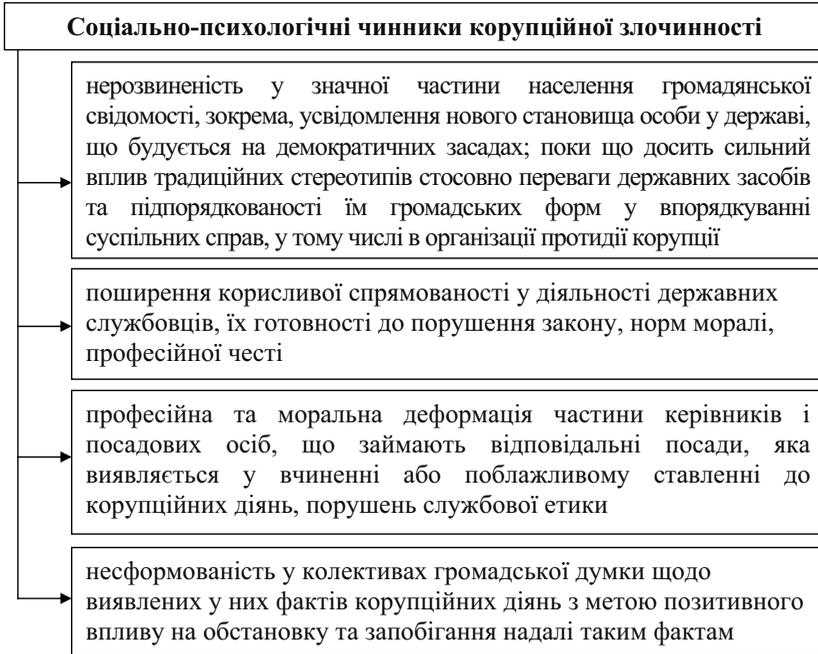
відсутність чіткої регламентації діяльності державних службовців щодо процедури здійснення службових повноважень, прийняття рішень, видачі офіційних документів; наявність у посадових осіб надто широких розпорядчо-дозвільних повноважень для прийняття рішень на свій розсуд, що дає їм можливість створювати зайві ускладнення, перебільшувати свою роль у вирішенні питань, пов'язаних із зверненнями громадян

поширеність у кадровій політиці випадків заміщення посад службовців не на підставі їх ділових і моральних якостей, а через знайомство за колишньою роботою, особисту відданість, близькість політичних уподобань; відсутність порядку спеціальної перевірки, тестування на відповідність професійним та моральним якостям, періодичної ротації, однорівневого переміщення службовців; недодержання умов і формальне ставлення до проведення конкурсу на заміщення посад та атестації

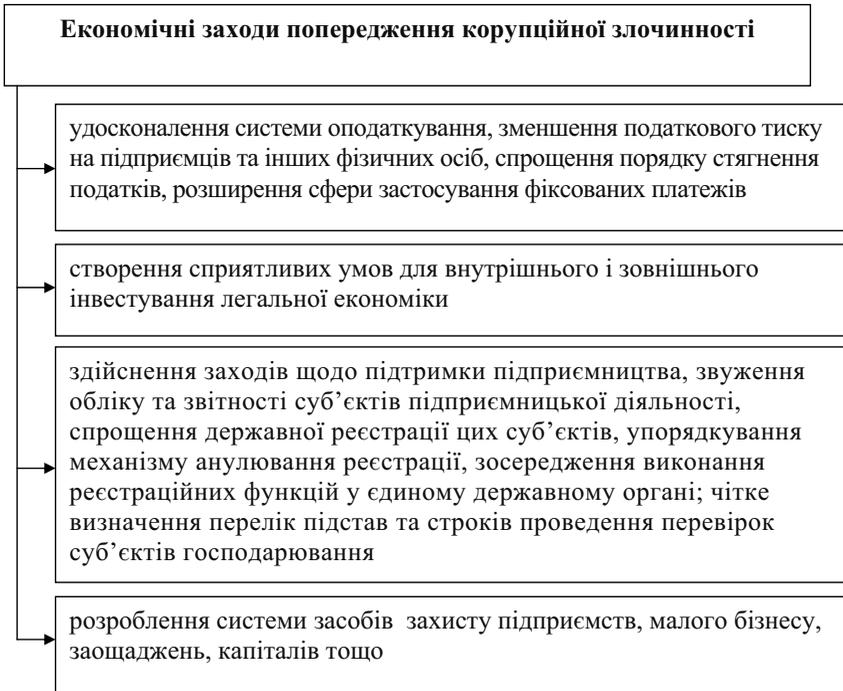
відсутність механізмів унеможливлення прийняття на службу лідерів і членів злочинних угруповань та здійснення ними кар'єри

затягування правового та практичного вирішення питань про введення спеціальної перевірки осіб, які є кандидатами на посади державних службовців або працюють на таких посадах; запровадження більш чіткого порядку ведення їх особових (кадрових) справ

відсутність у більшості міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, управлінських структур окремих підрозділів або спеціально виділених працівників, на яких покладаються обов'язки організації роботи щодо запобігання корупційним діям та іншим посадовим правопорушенням

Правові заходи попередження корупційної злочинності

проведення аналізу законодавства про забезпечення захисту прав людини і громадянина від корупції та щодо повноти, безпосередності та стабільності регулювання відносин у підприємницькій, господарській, фінансовій, кредитно-банківській діяльності, виявлення прогалин, суперечностей, а також норм, які дозволяють їх по-різному тлумачити, та інших недоліків, що можуть бути використані для корупційних діянь та інших посадових порушень

прискорення розроблення правових підстав і механізму інформування банківськими установами правоохоронних органів та проведення аналізу щодо анонімних валютних рахунків

розроблення правових підстав та механізмів обов'язкового беззаперечного відшкодування державою збитків, у тому числі необґрунтованих втрат, заподіяних громадянину внаслідок неправильного застосування або невиконання чи неналежного виконання норм законодавства під час здійснення службової діяльності, з наступним стягненням витрачених на це коштів із посадової особи, з вини якої були завдані такі збитки або втрати

прискорення законодавчого врегулювання і впровадження кримінологічної експертизи проектів законів та інших нормативно-правових актів; вивчення можливостей її проведення зі спеціальним антикорупційним спрямуванням тощо

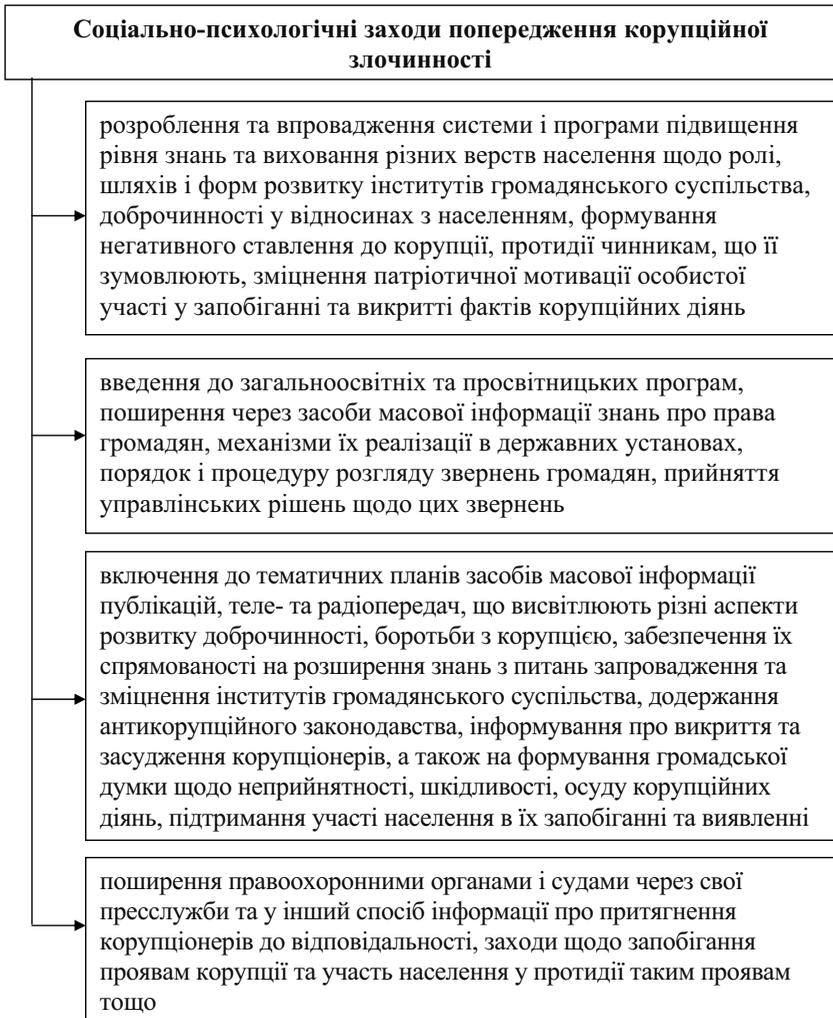
Організаційно-управлінські заходи попередження корупційної злочинності

скорочення апарату, обмеження його повноважень щодо дозвільно-розпорядчих та керівних функцій, у тому числі щодо надання пільг, переваг, ліцензій, замінивши ці повноваження здійсненням контролю за додержанням норм законодавства

аналіз і визначення щодо кожної галузі народного господарства та управління, кожного етапу виробництва та іншої діяльності службові дії операції, рішення, у разі здійснення яких можливе вчинення корупційних діянь, визначення умов й процедур, що виключали б такі факти; детальна регламентація правил і стандартів прийняття розпорядчо-дозвільних управлінських рішень, видачі населенню офіційних документів, вирішення інших питань щодо його обслуговування; інформування населення про ці стандарти, процедури і правила

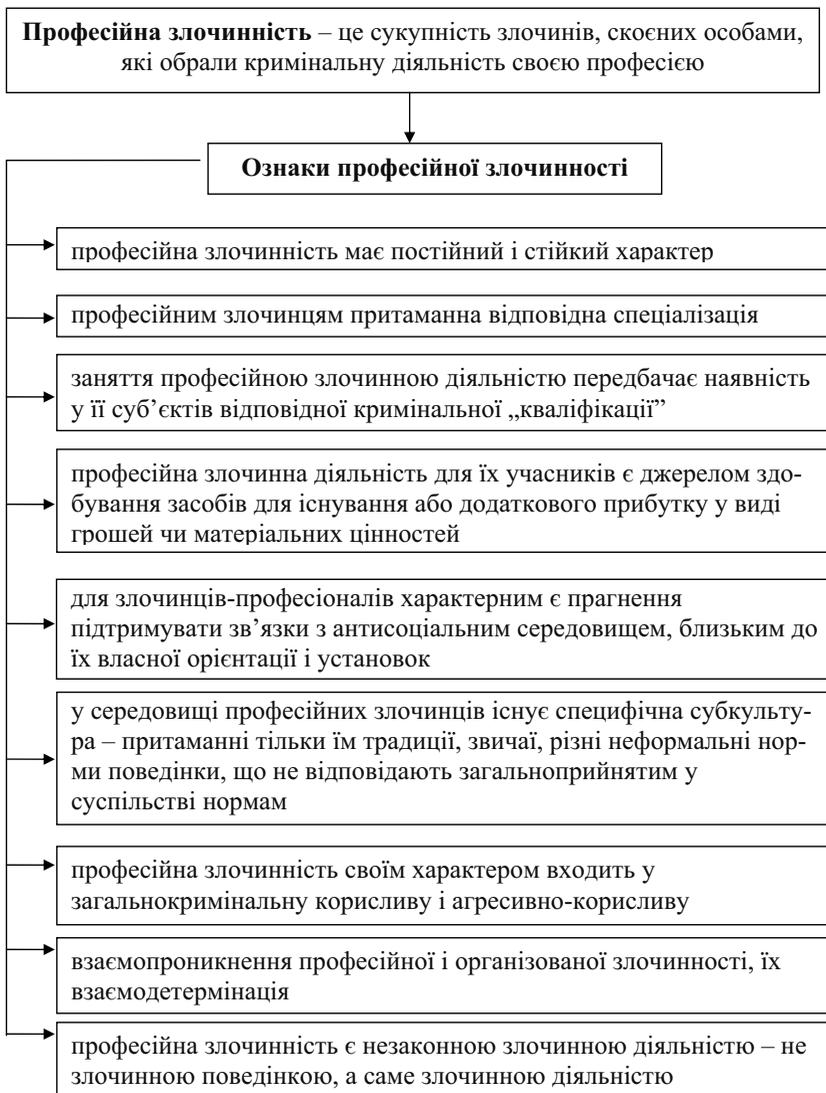
забезпечення добору і розстановки кадрів на засадах неупередженого конкурсного відбору, а також їх об'єктивної атестації, періодичної ротації і однорівневого переміщення; удосконалення механізму контролю за достовірністю декларацій про доходи державних службовців

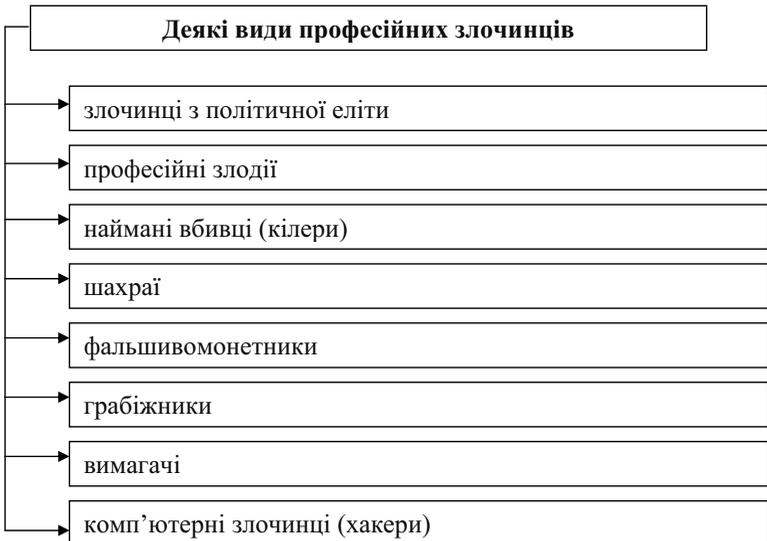
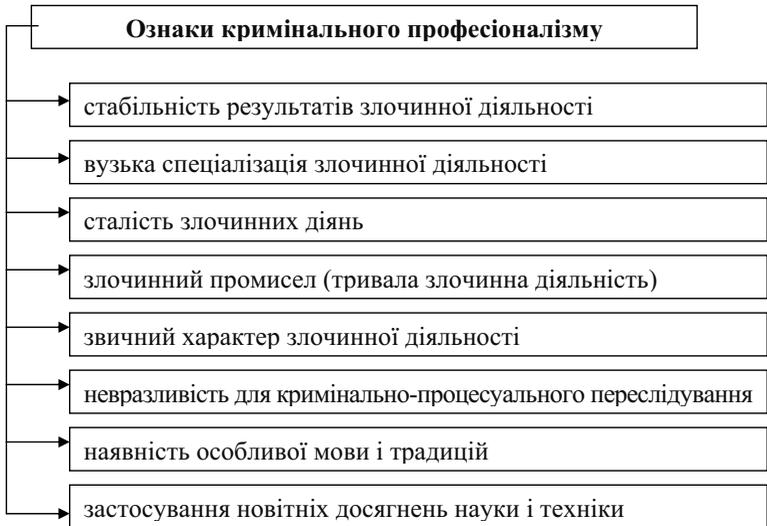
запровадження обов'язкового періодичного розгляду на засіданнях колегій міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, службових нарадах у державних установах та організаціях тощо

Тема №13. Кримінологічна характеристика і попередження професійної та рецидивної злочинності

Схема № 1

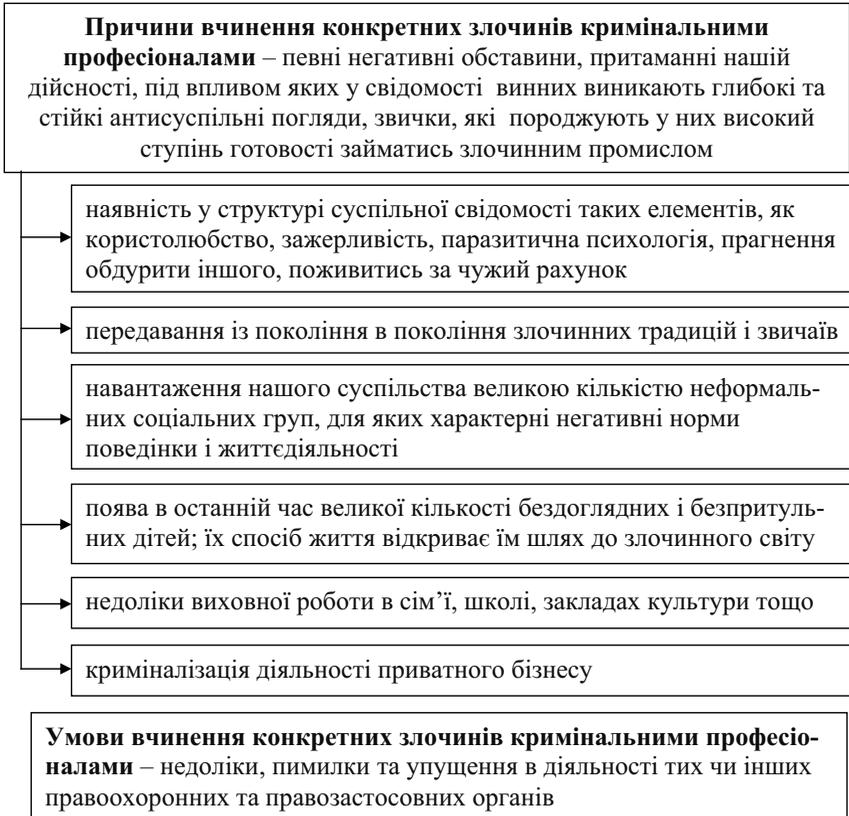
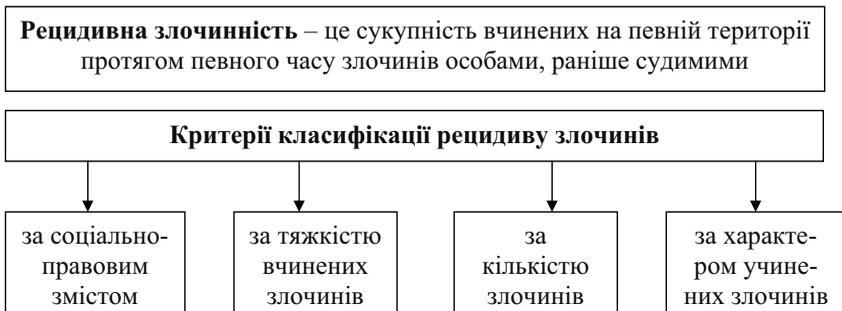
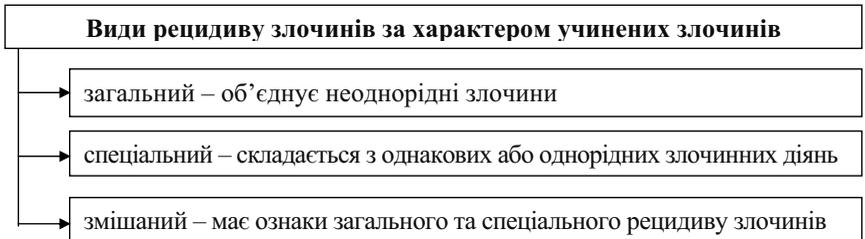
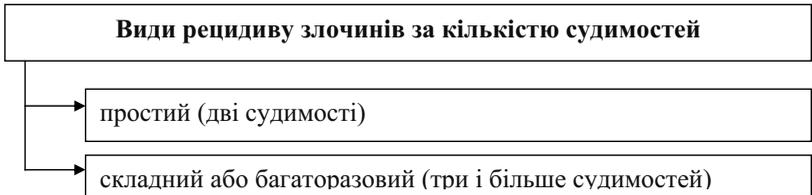
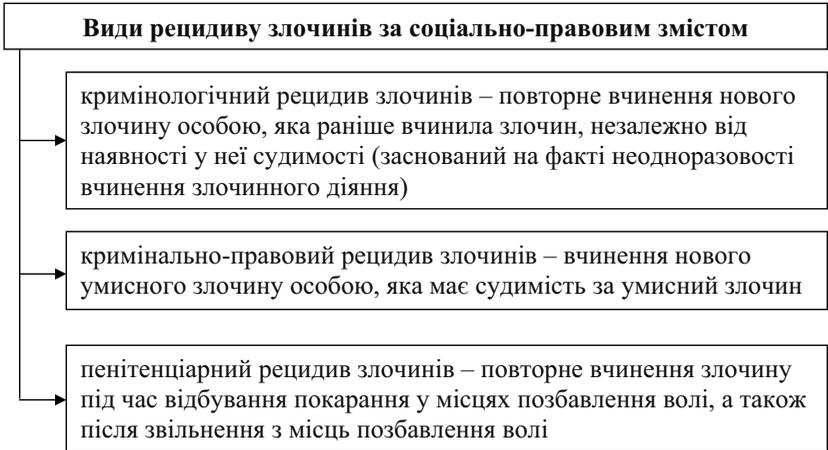

Схема № 6

Схема № 7

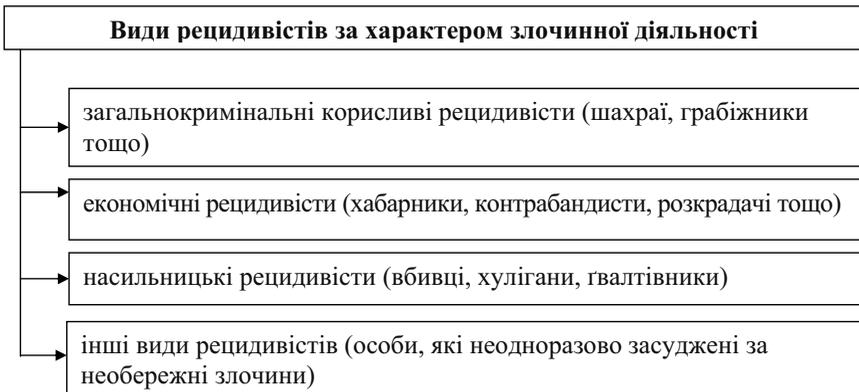
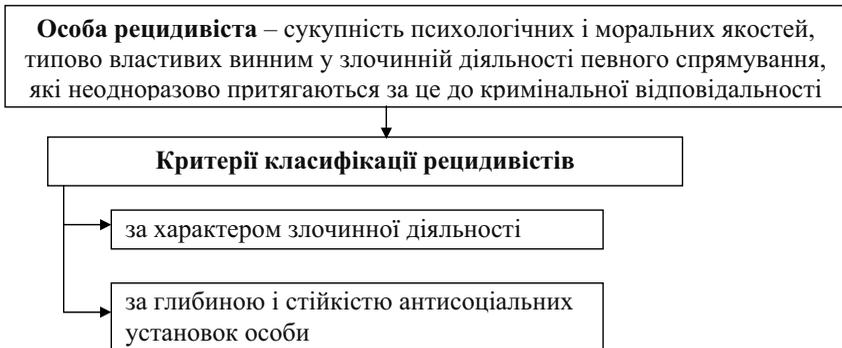
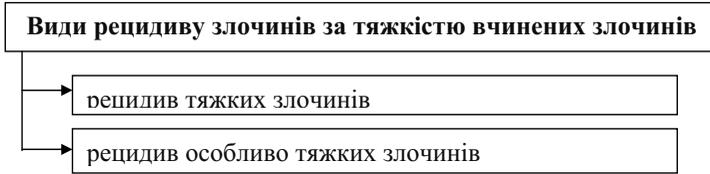

Схема № 14

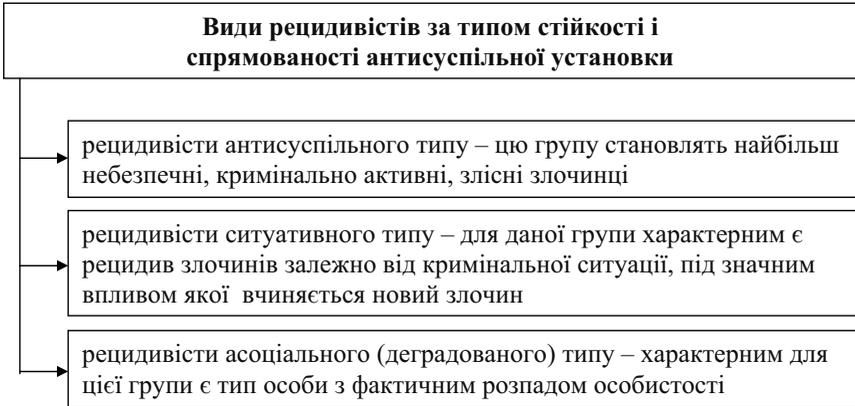

Схема № 15

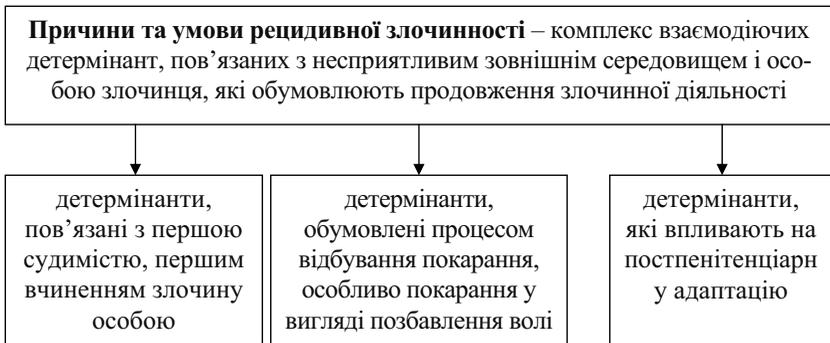
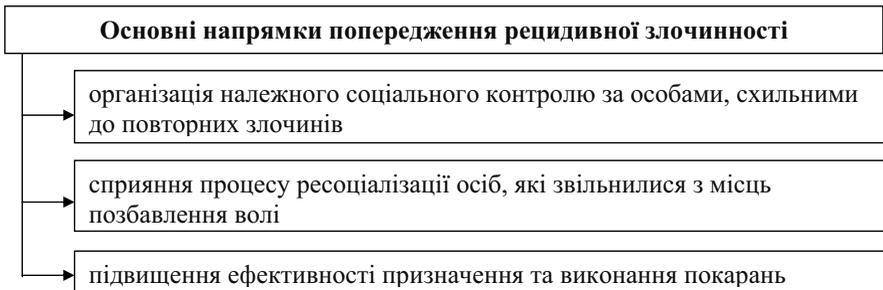
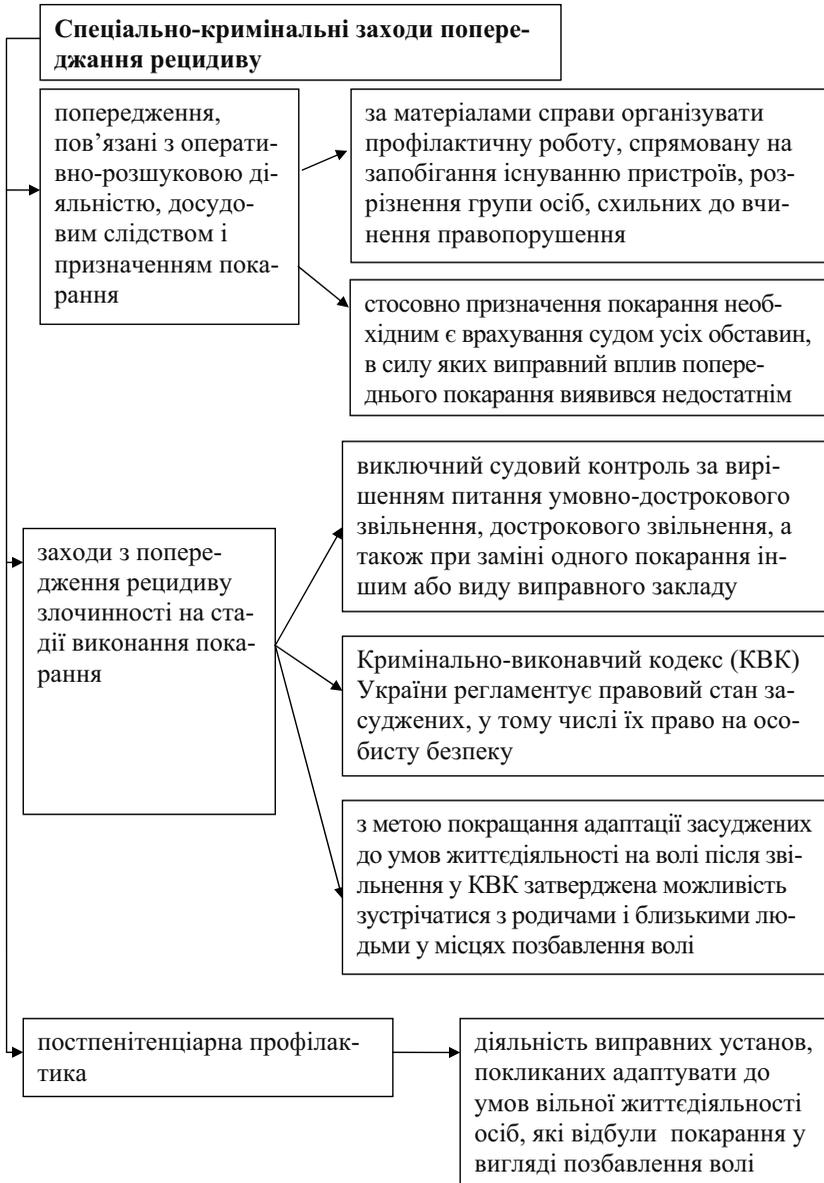

Схема № 16

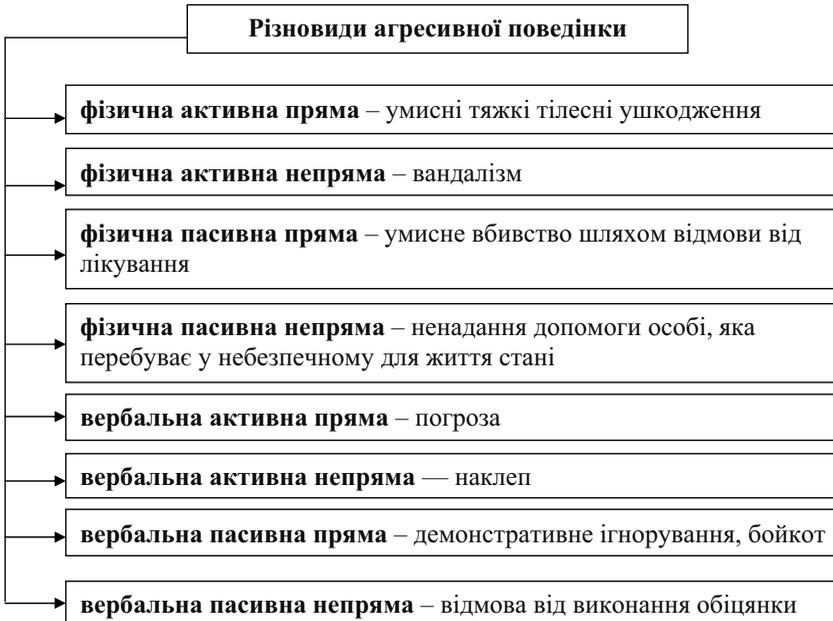
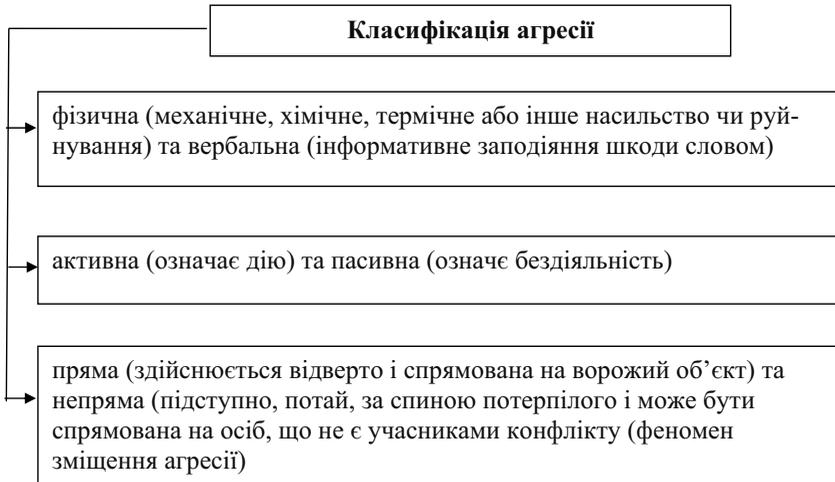

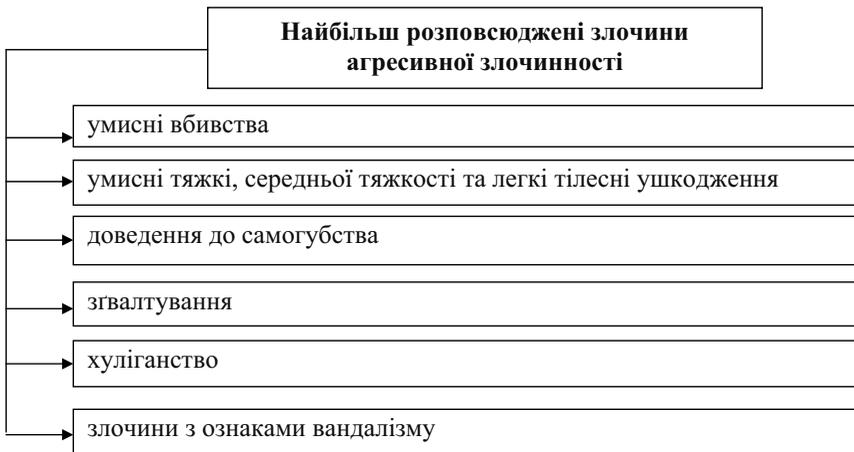
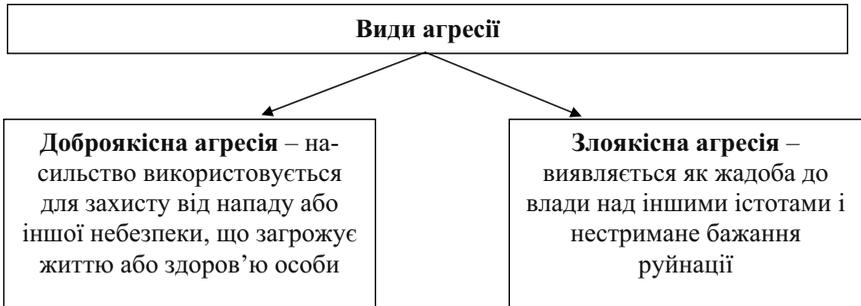

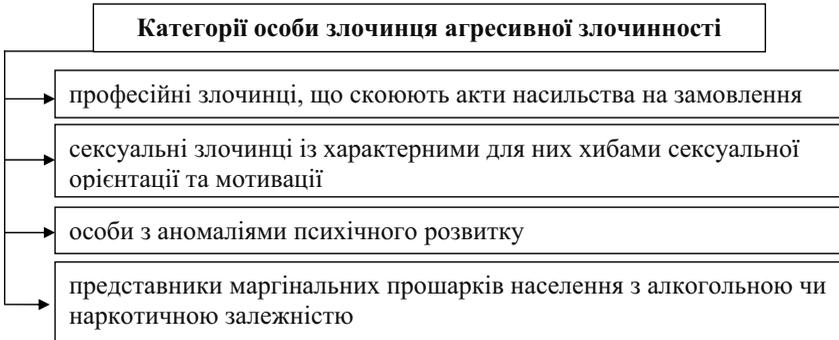
Тема №14. Кримінологічна характеристика і попередження агресивної та корисливої злочинності

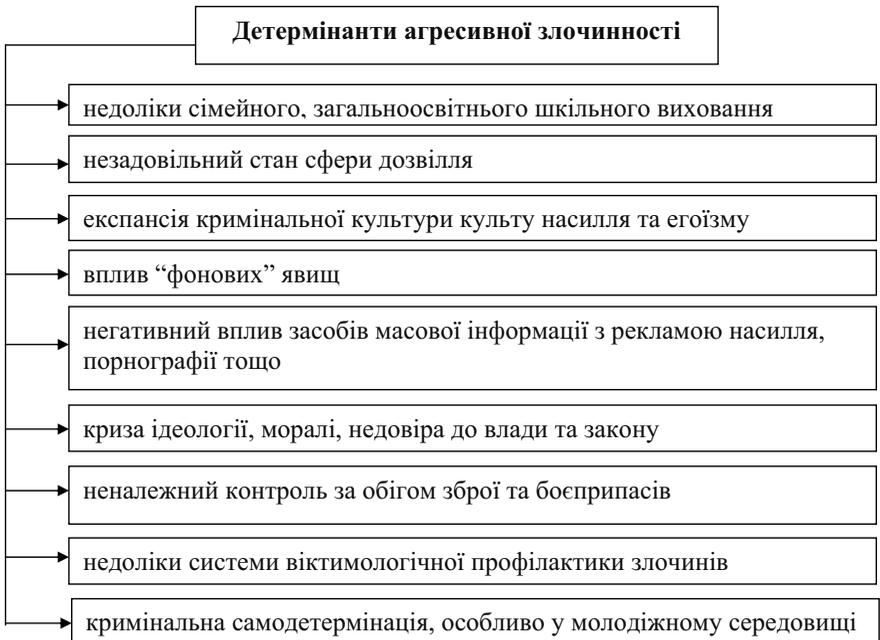
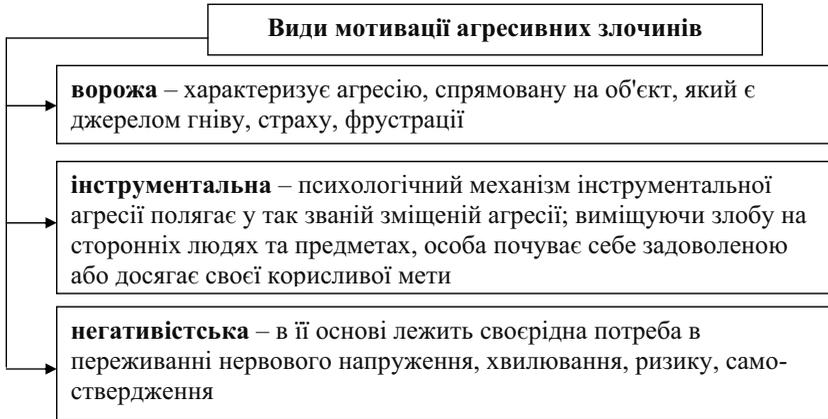
Схема № 1

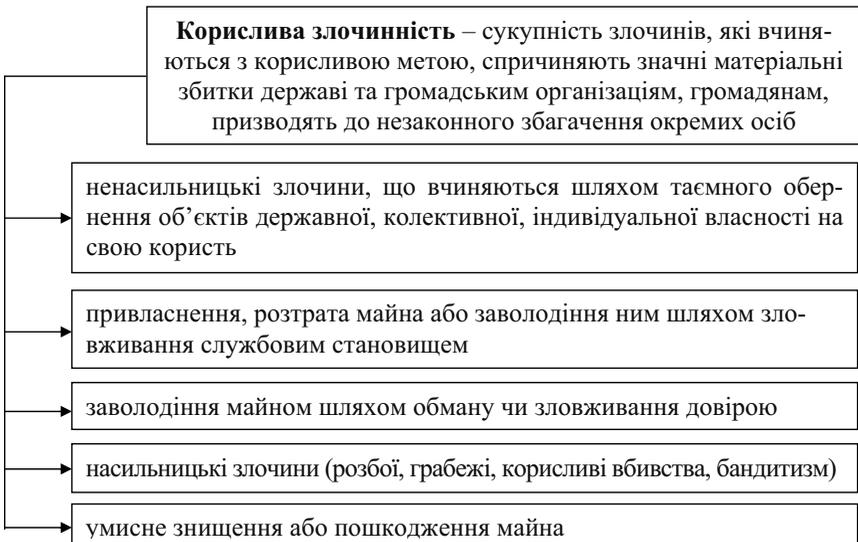
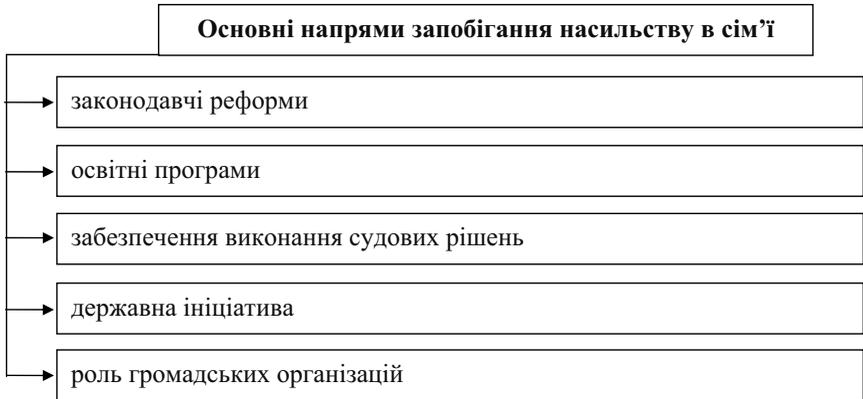

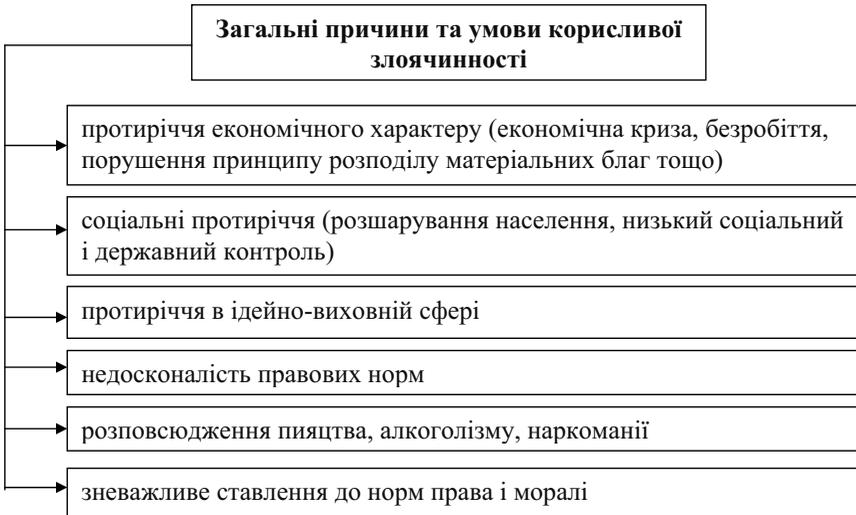

Схема № 14

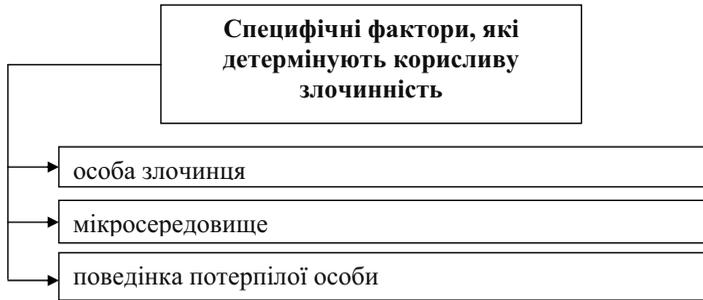
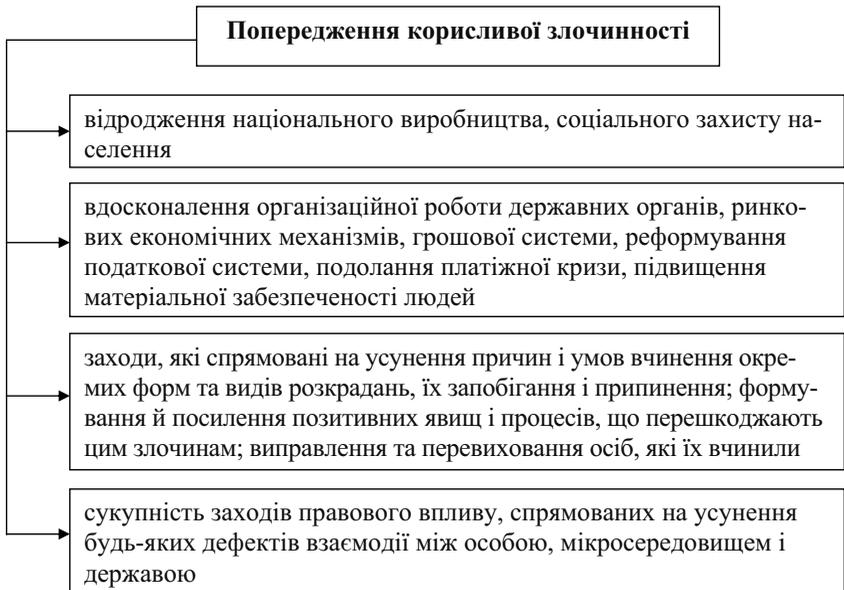

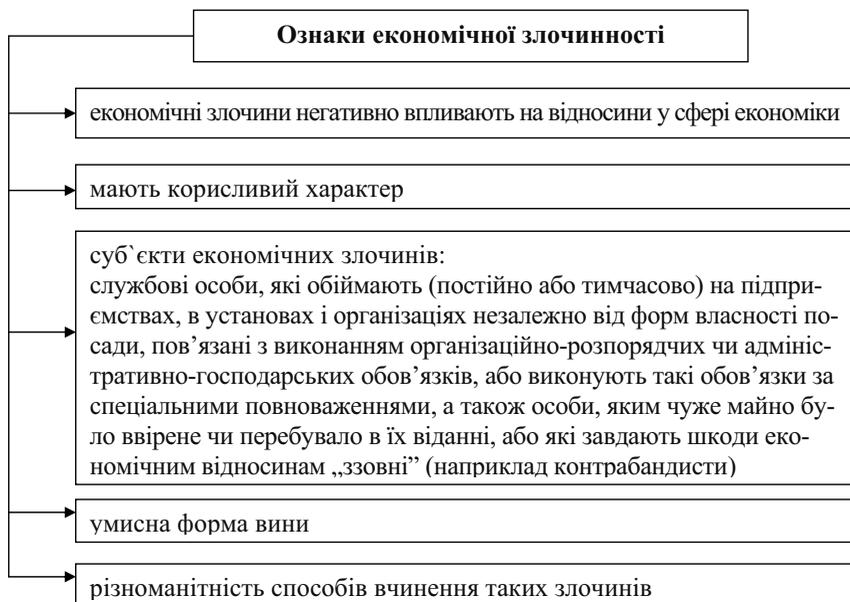
Схема № 15

Тема №15. Кримінологічна характеристика і попередження економічної злочинності

Схема № 1

Економічна злочинність – протиправна діяльність, що посягає на інтереси економіки держави загалом, а також інтереси окремих груп громадян, приватну підприємницьку діяльність і здійснюється з метою здобуття наживи під прикриттям законної економічної діяльності або з використанням її можливостей шляхом зловживання довірою потерпілих

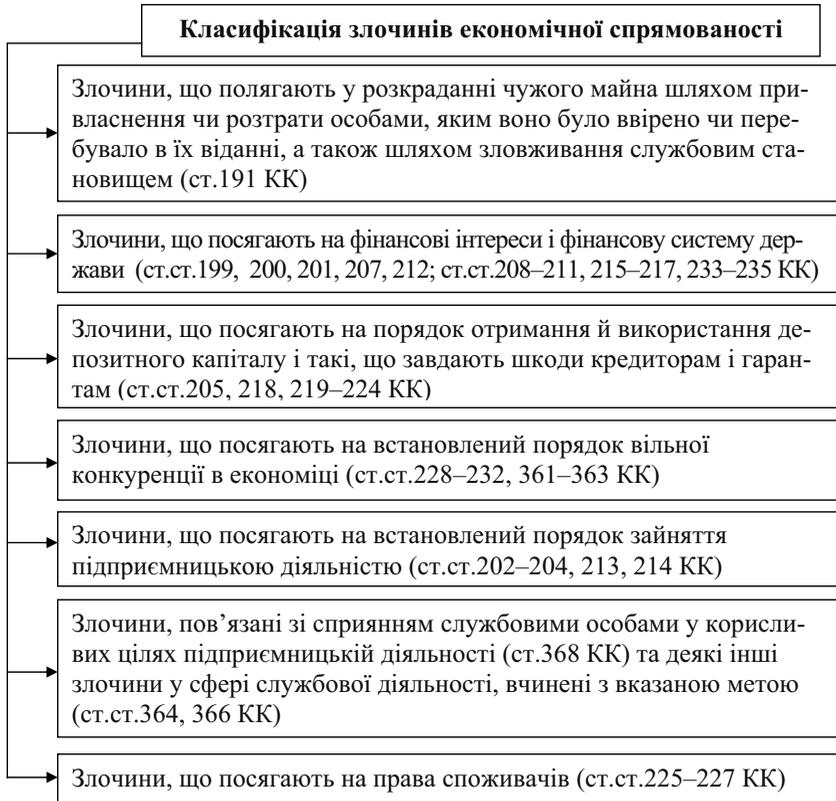

Схема № 3

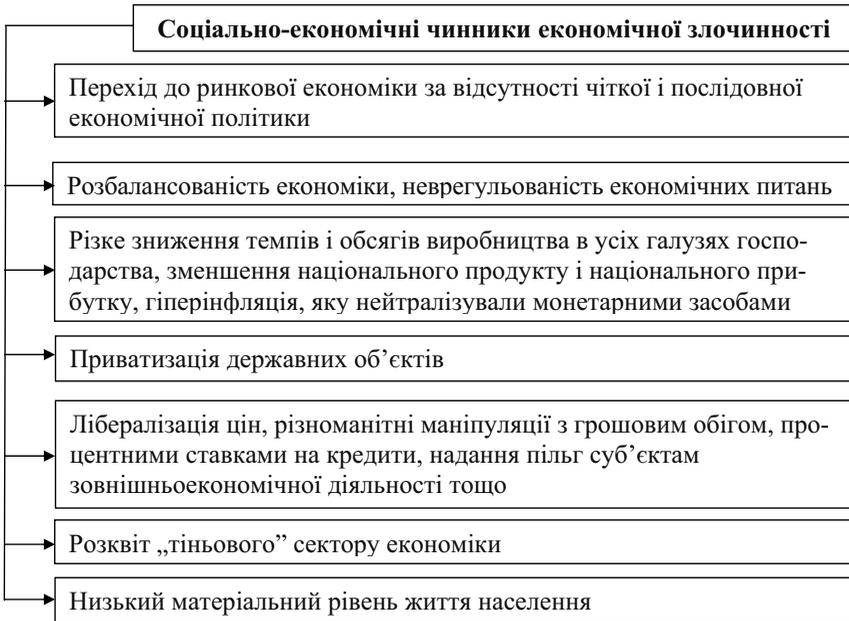
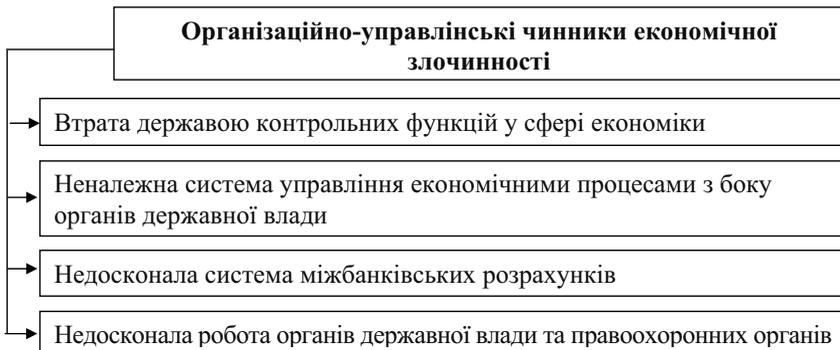
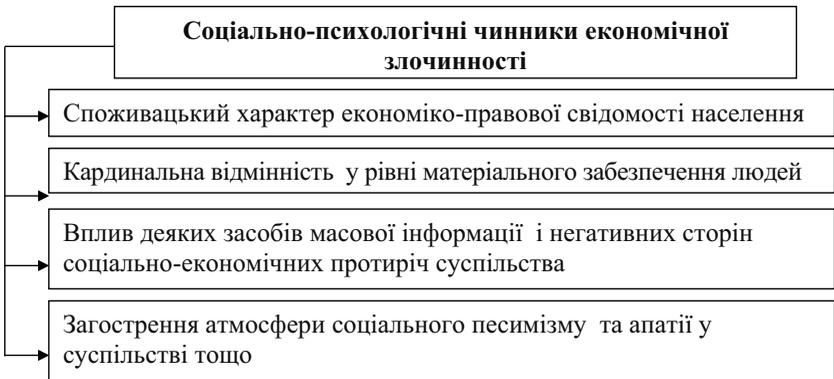
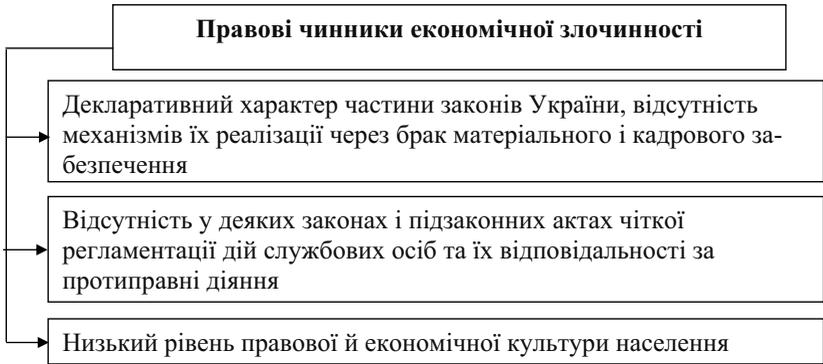
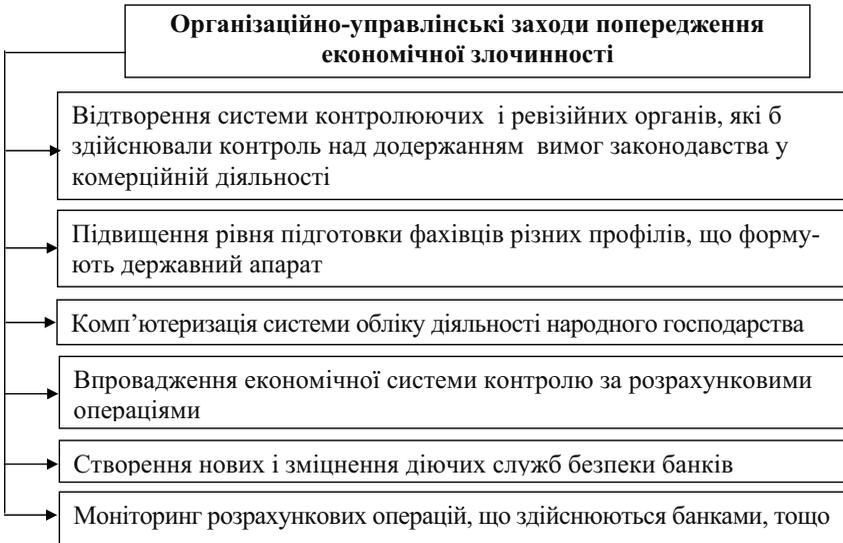
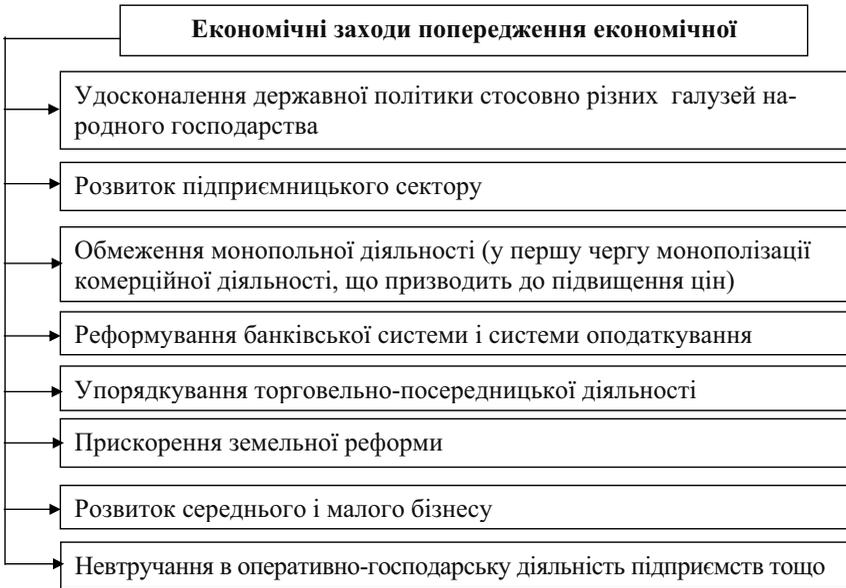
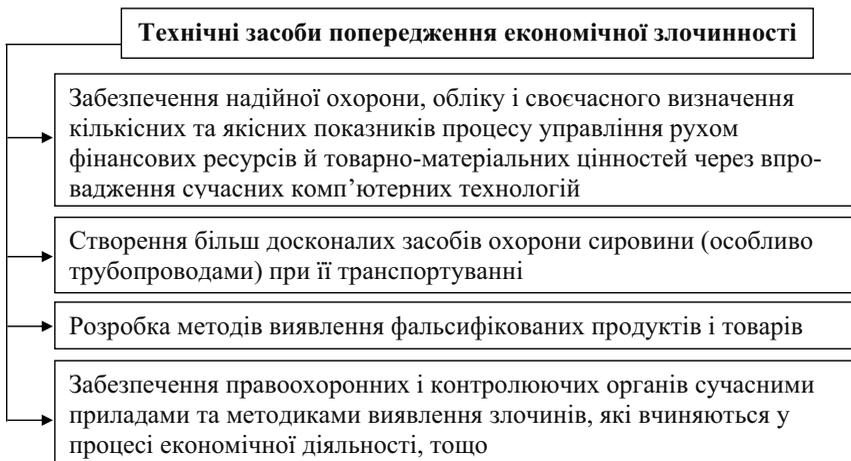
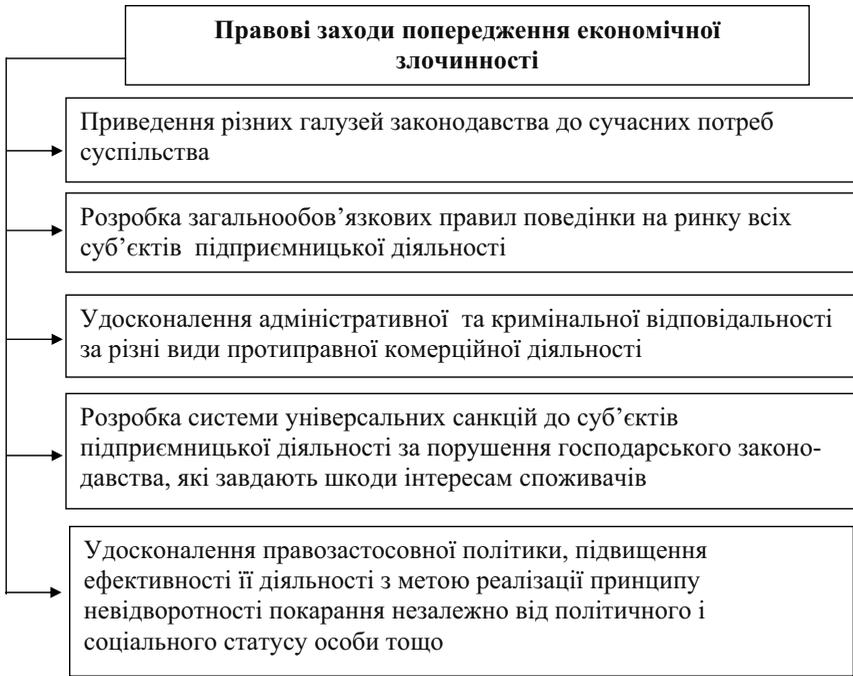

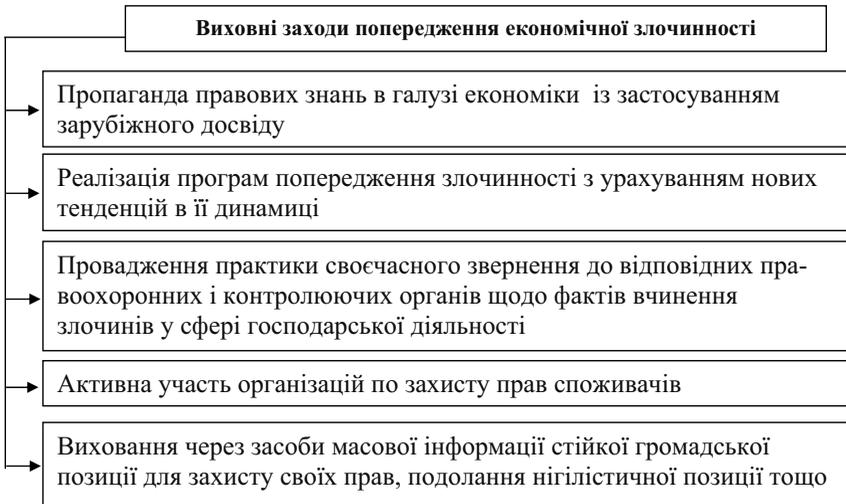
Схема № 4

Тема №16. Кримінологічна характеристика і попередження злочинності неповнолітніх та молоді

Схема № 1

Молодь як об'єкт вивчення кримінології – відносно самостійна демографічна, соціально-психологічна, суспільна група населення у віці від 14 до 35 років

Молодіжна злочинність – соціальне явище, що охоплює своїм змістом сукупність злочинів, вчинених молоддю – їхніми учасниками на певній території, за визначений час з їх кількісною і якісною характеристикою

Схема № 2

Негативний вплив на молодь сучасних проблем, пов'язаних з:

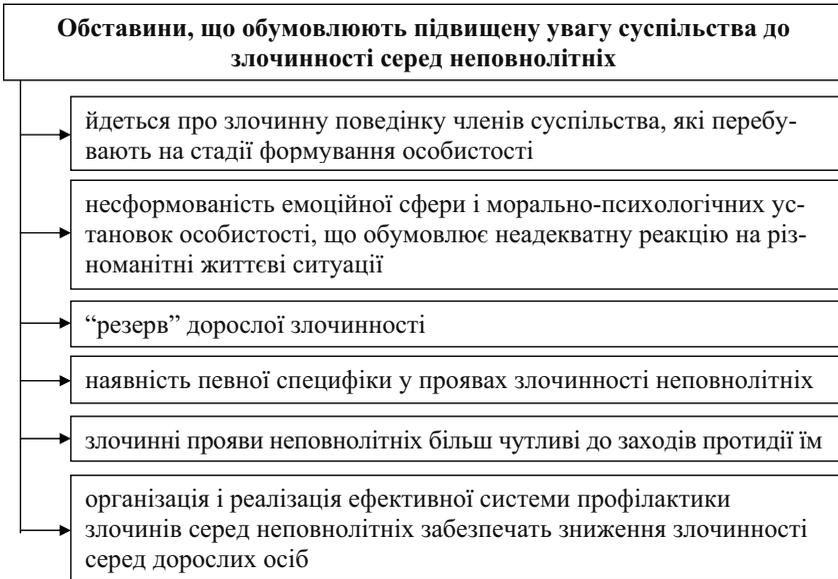
→ бездуховністю

→ бідністю

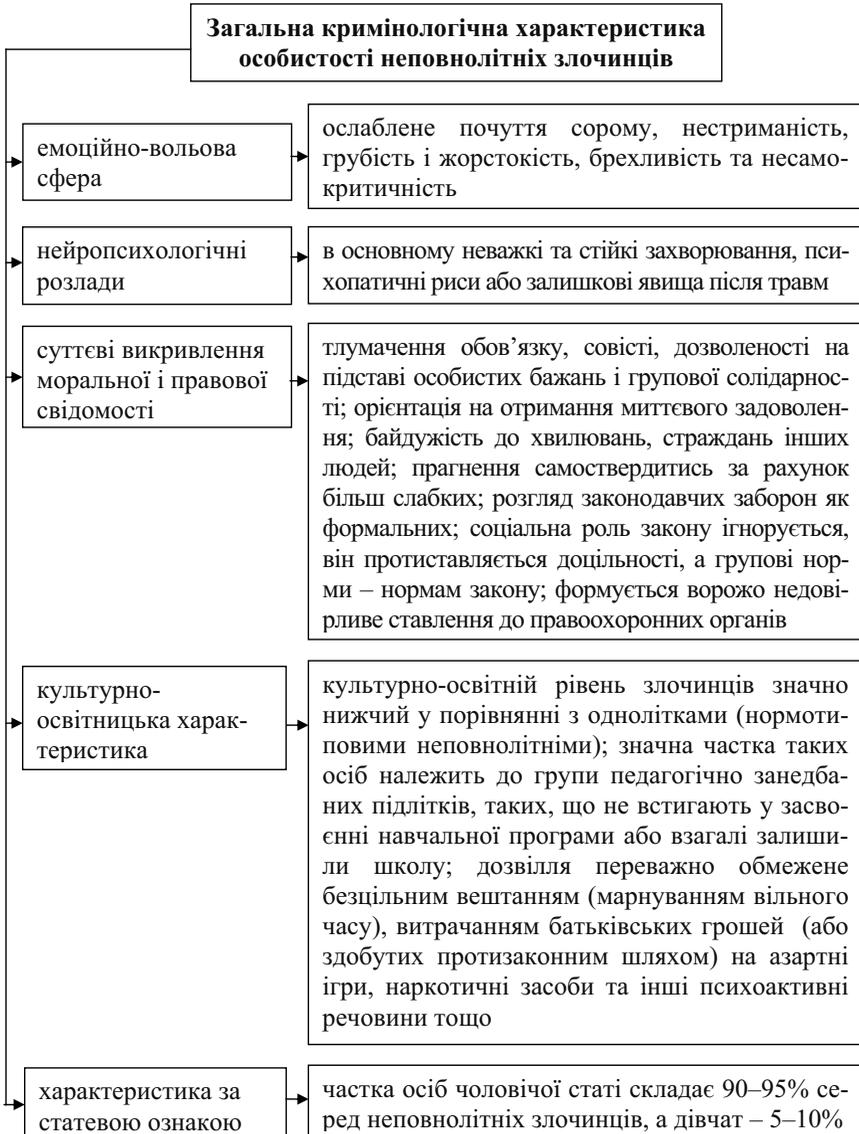
→ насильством

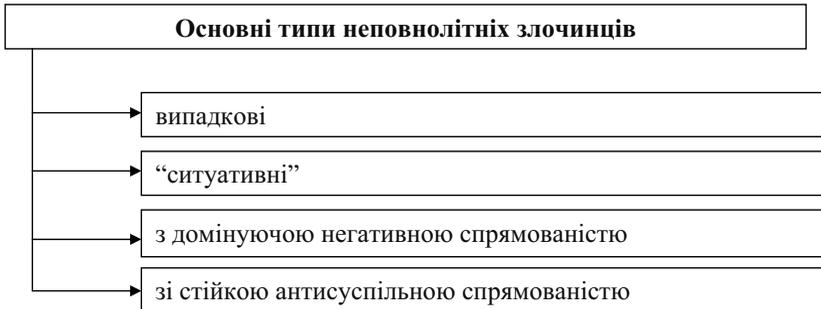
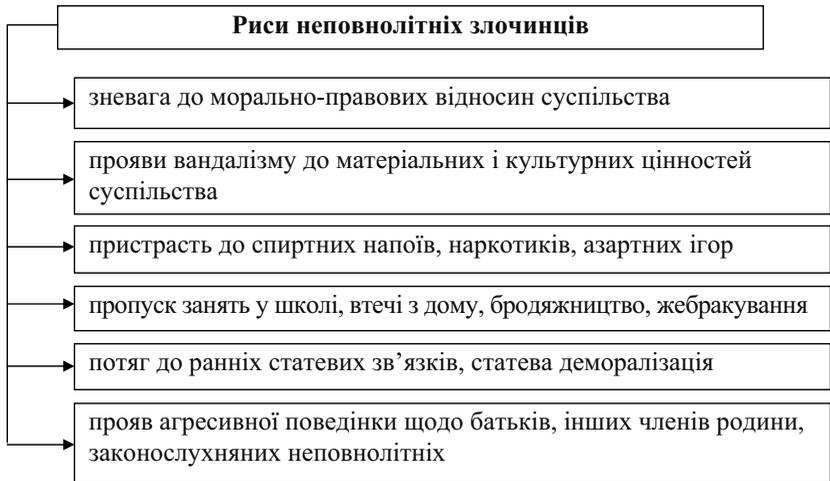
→ безробіттям

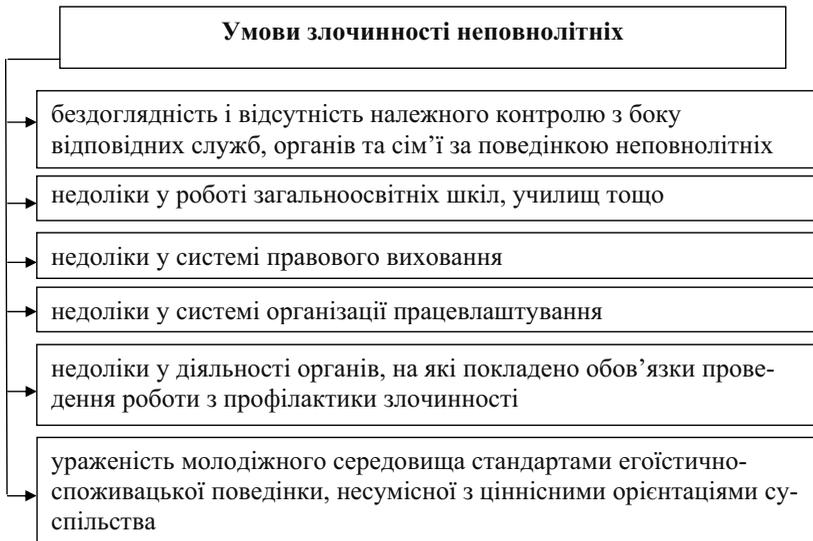
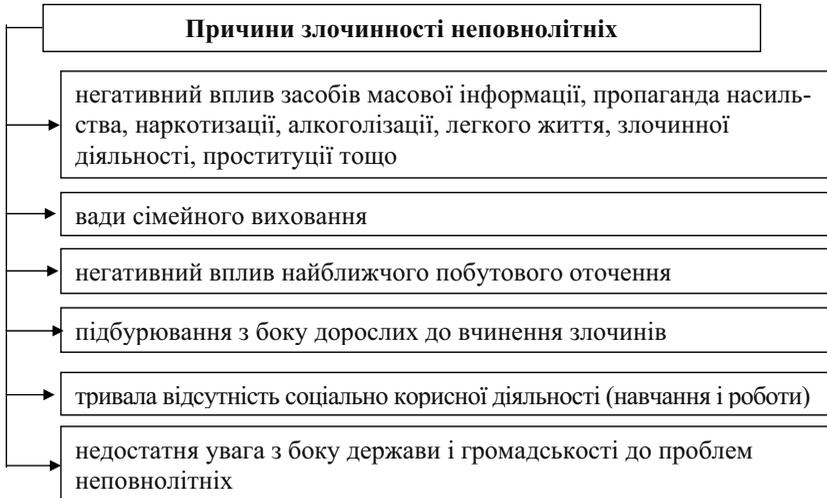
→ відсутністю змістовного дозвілля

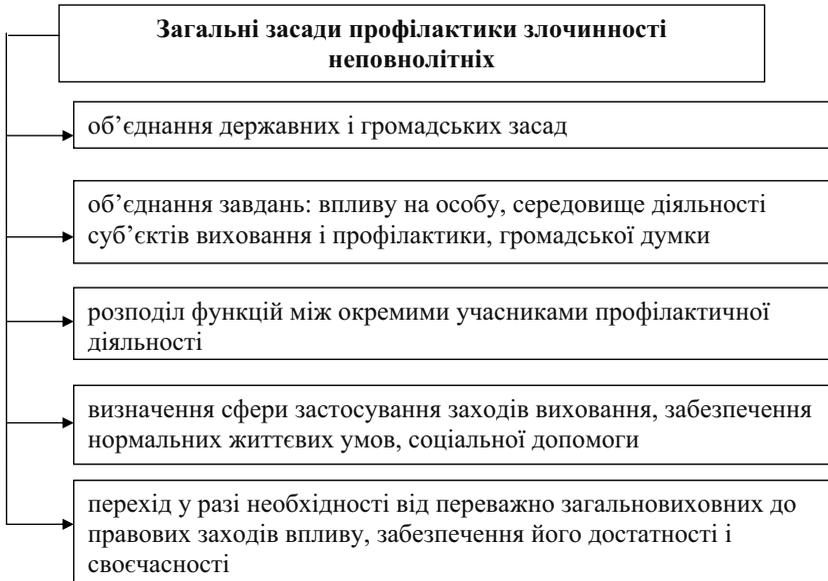

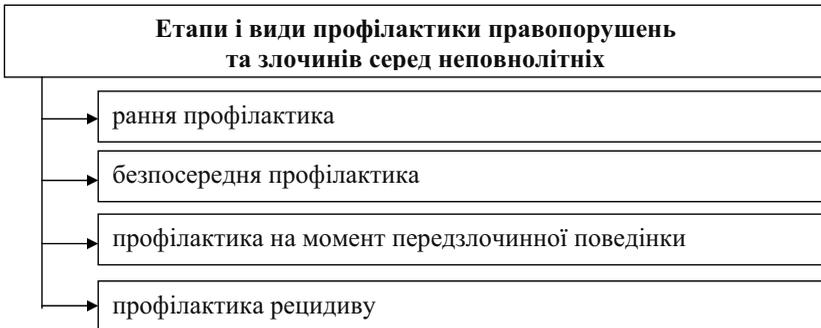
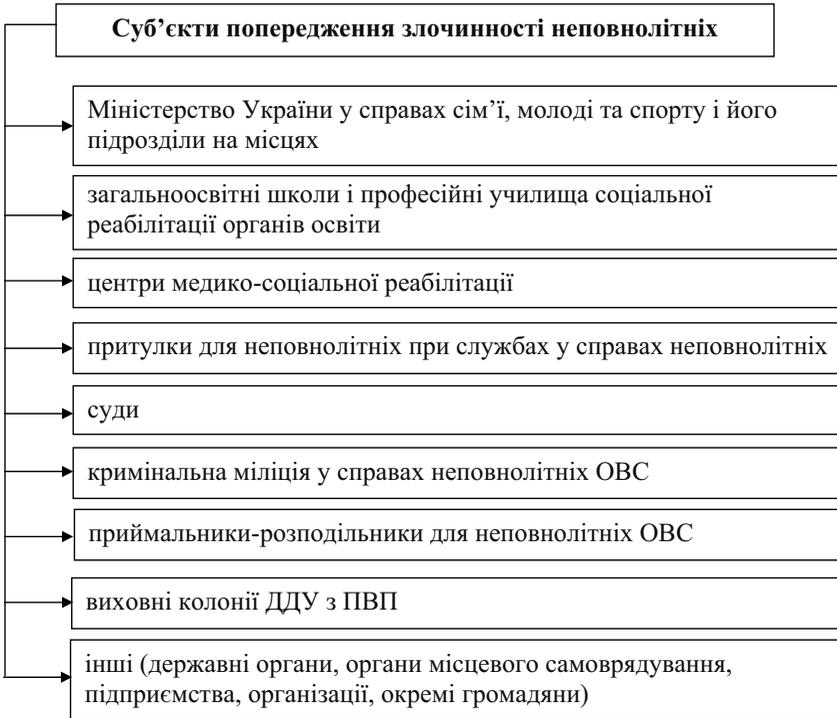

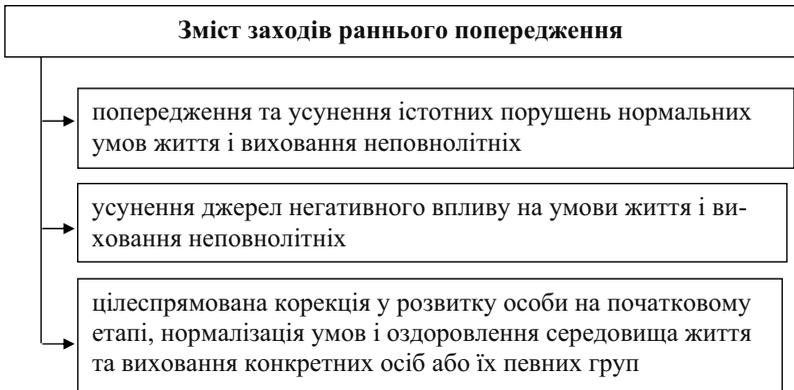
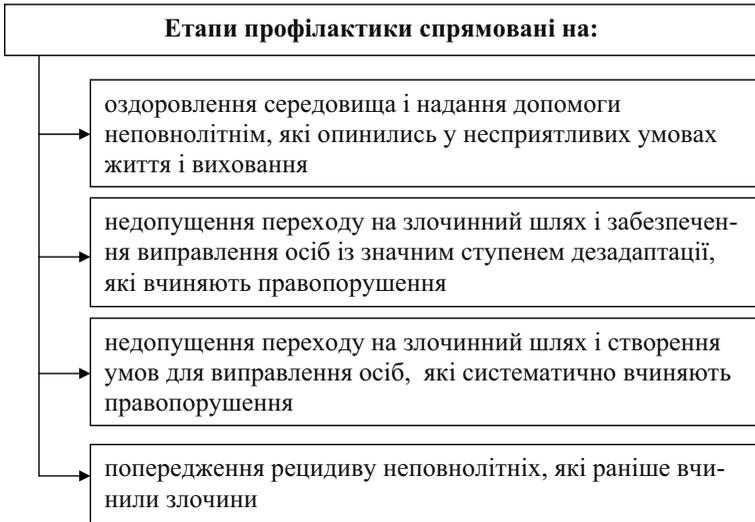

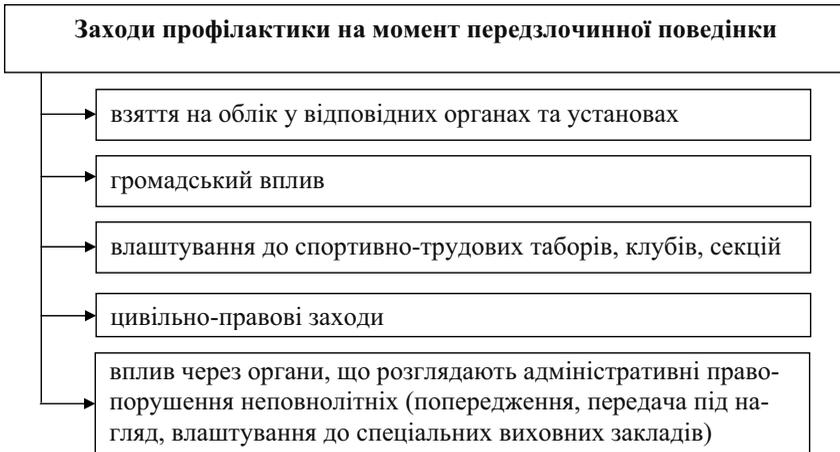
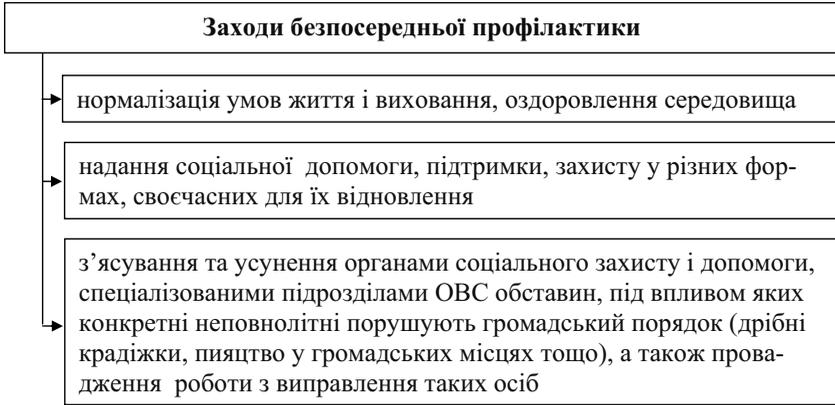

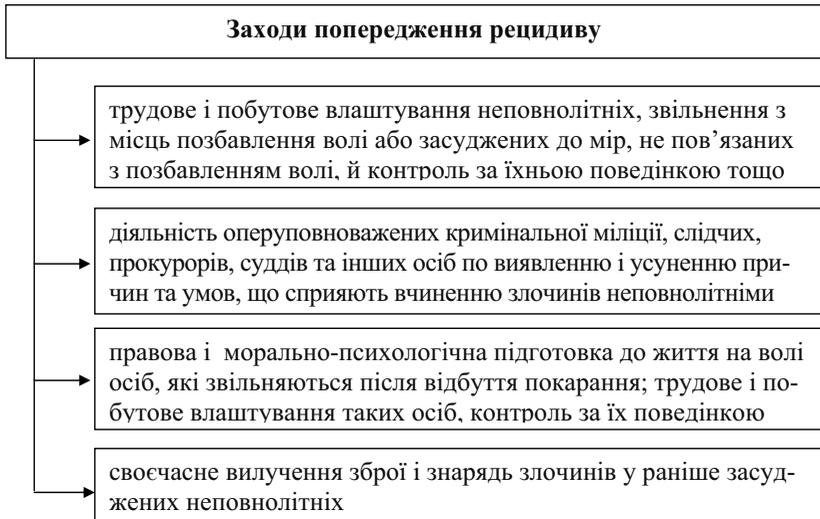

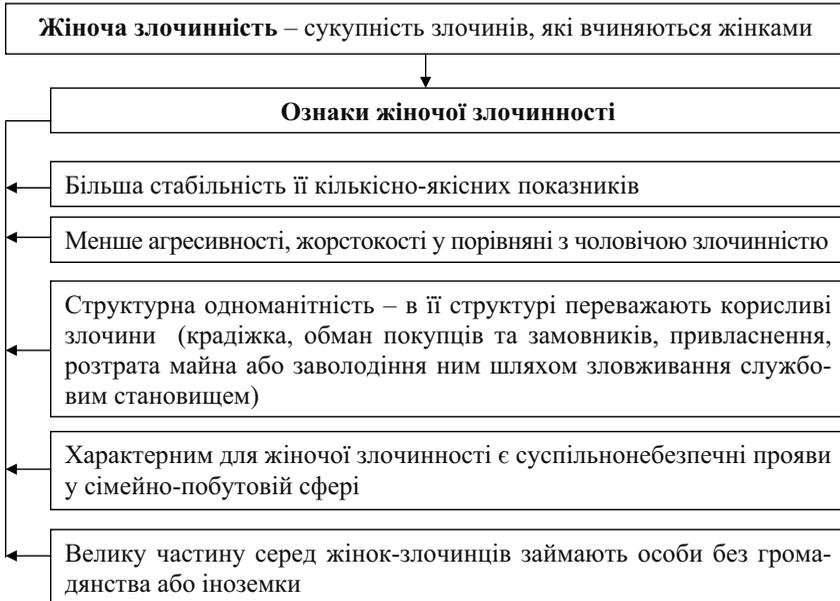

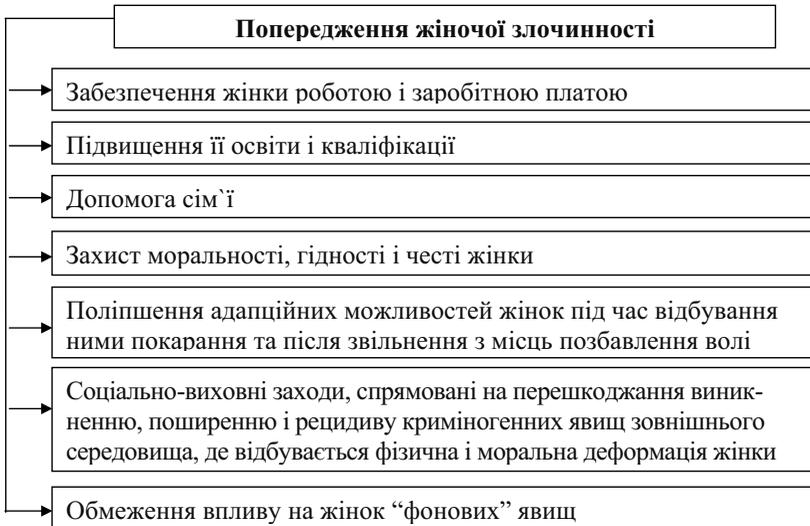
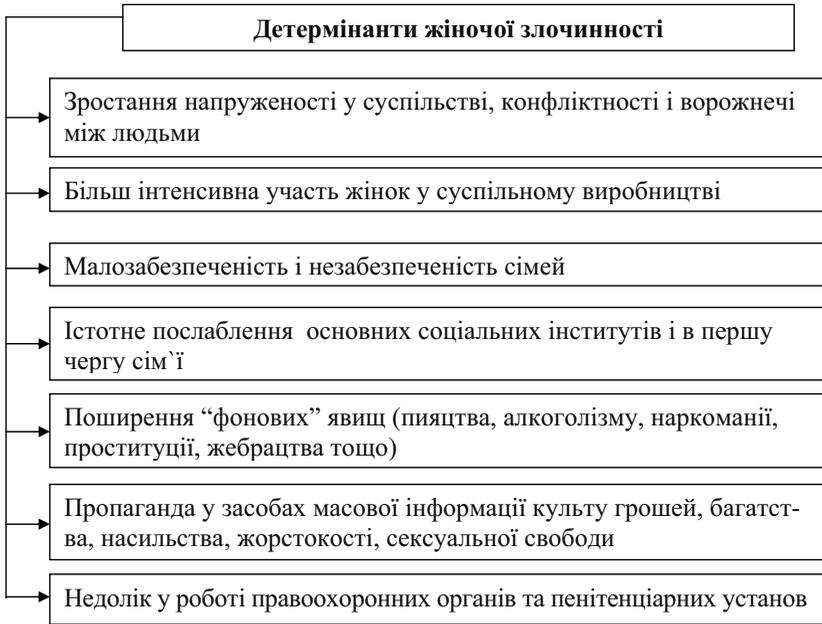

Тема №17. Кримінологічна характеристика та попередження жіночої злочинності

Схема № 1

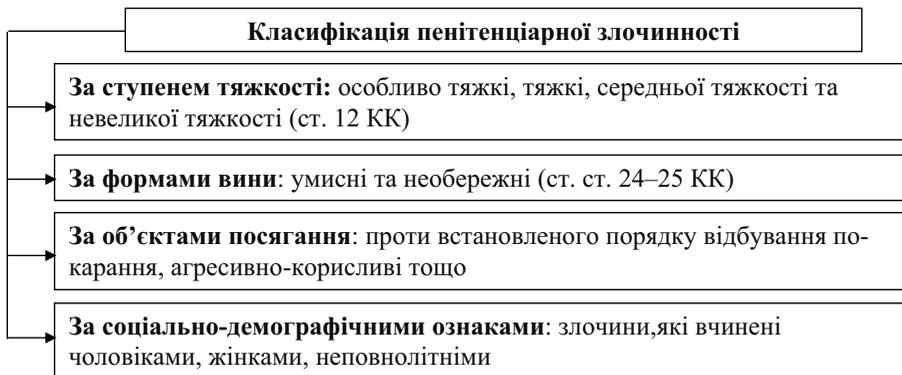

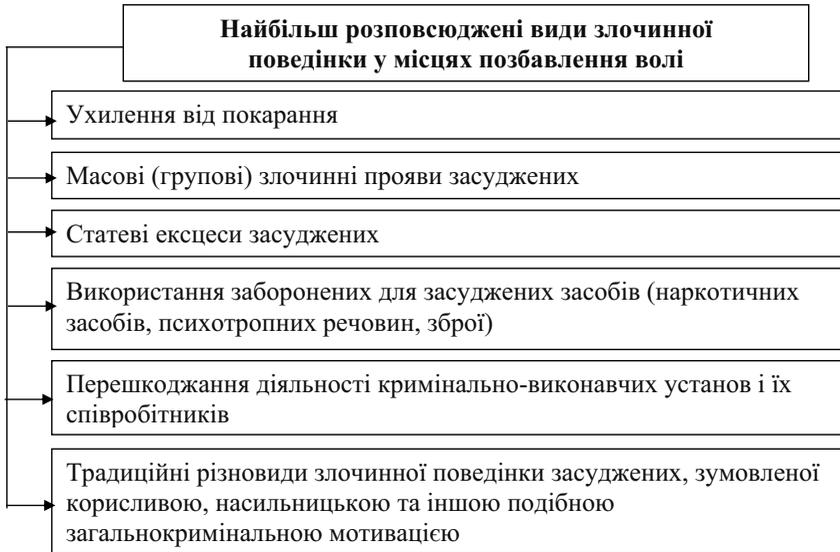
Тема №18. Кримінологічна характеристика та попередження злочинності у місцях позбавлення волі

Схема № 1

Схема № 2

Стратифікаційно-стигмативні елементи кримінальної субкультури у місцях позбавлення волі

“Табель про ранги” закріплює становище членів злочинного співтовариства (наявність кличок, татуювань, окремих пілг у певної категорії осіб)

Поведінкові атрибути: злочинські закони, тюремні закони, правила і традиції злочинного світу; клятви, прокляття, прийняті в кримінальному середовищі

Комунікативні атрибути: кримінальний жаргон (арго), спеціальні жести, деяка частина кличок і татуювань, що виступають засобами інформації, спілкування та взаємодії

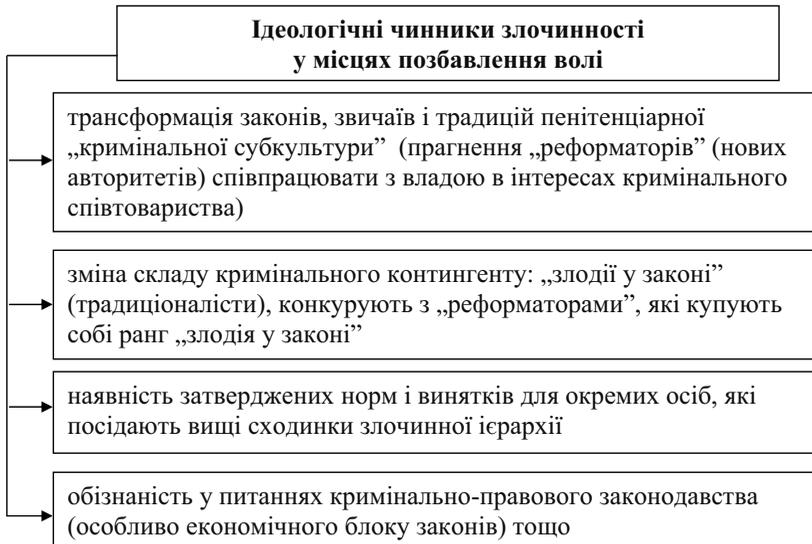
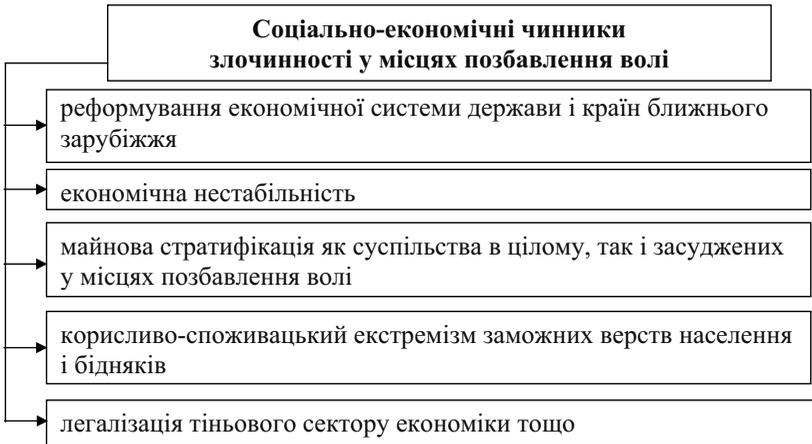
Економічні атрибути: „общак” і принципи надання матеріальної допомоги – матеріальна база кримінальних співтовариств, їх єднання, розширення впливу на різноманітні сфери

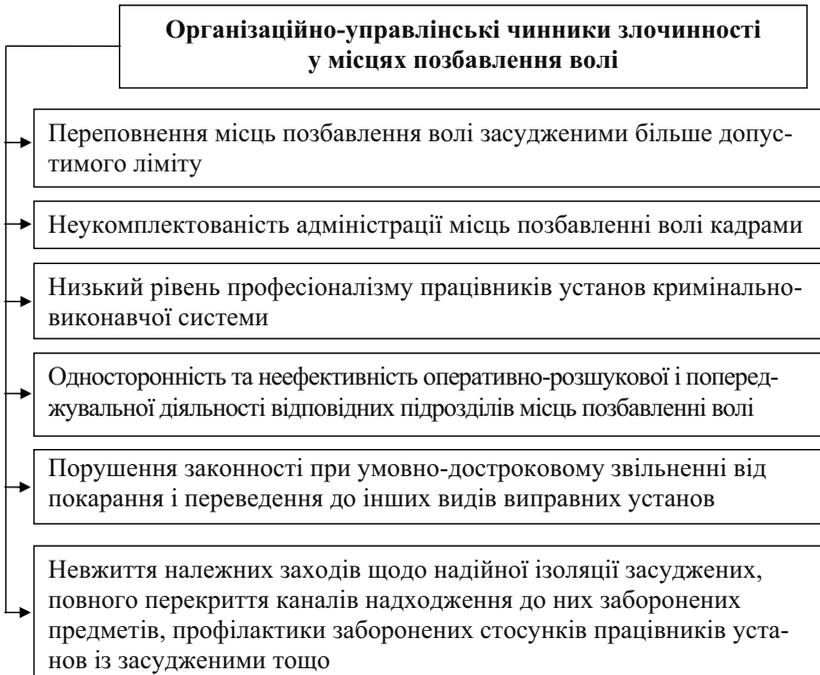
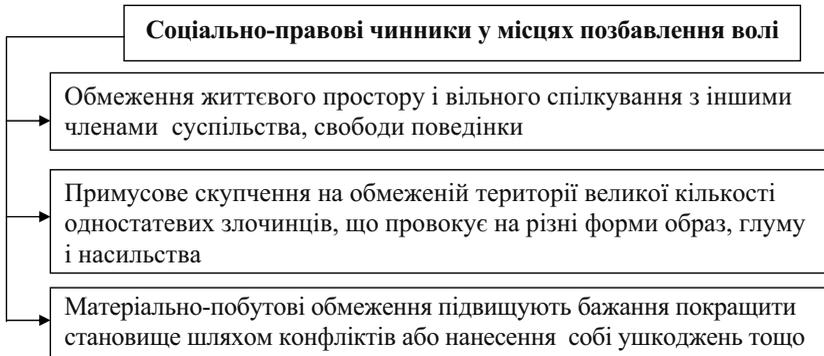
Сексуально-еротичні цінності (ставлення до осіб як протилежної, так і своєї статі): різного роду статеві збочення, гомосексуалізм, порнографія тощо

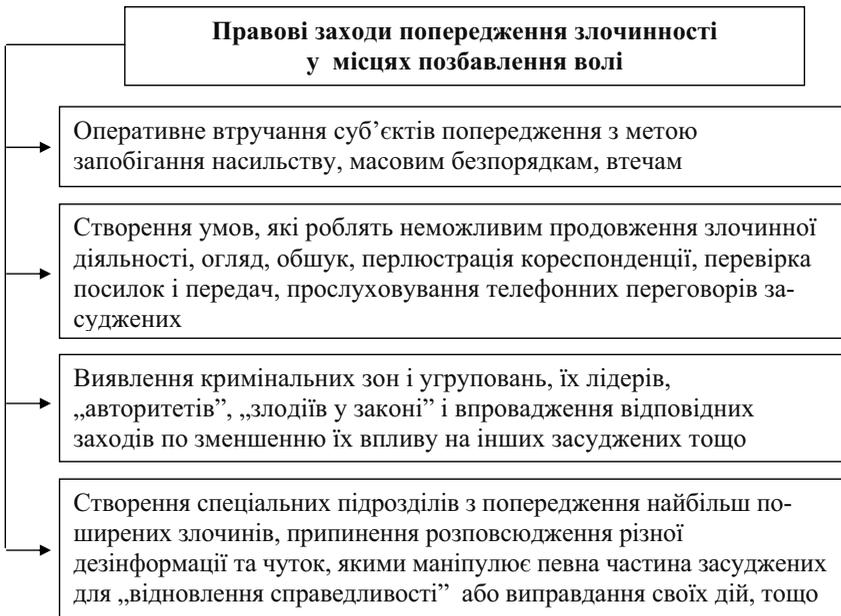
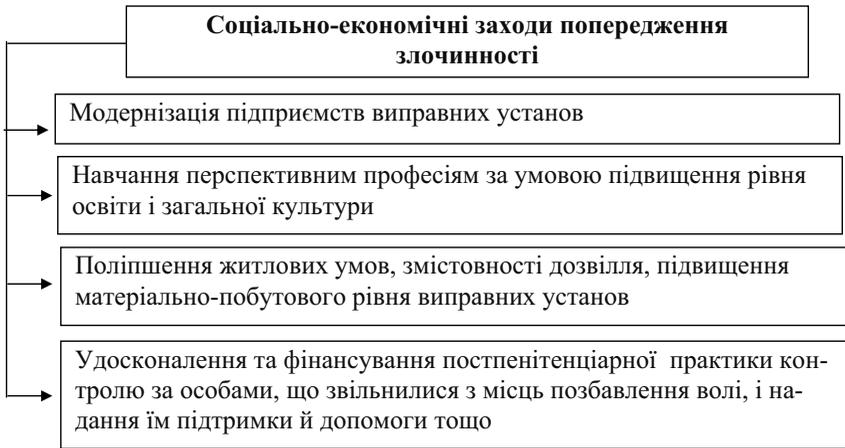
Тюремна лірика, виражена у різних піснях та небилицях, виданих за події, що мали місце насправді

Ставлення до власного здоров'я є ситуативним (який стан вигідний в даний момент): від симуляції та самоушкодження до інтенсивних занять спортом (переважно східними єдиноборствами та культуризмом)

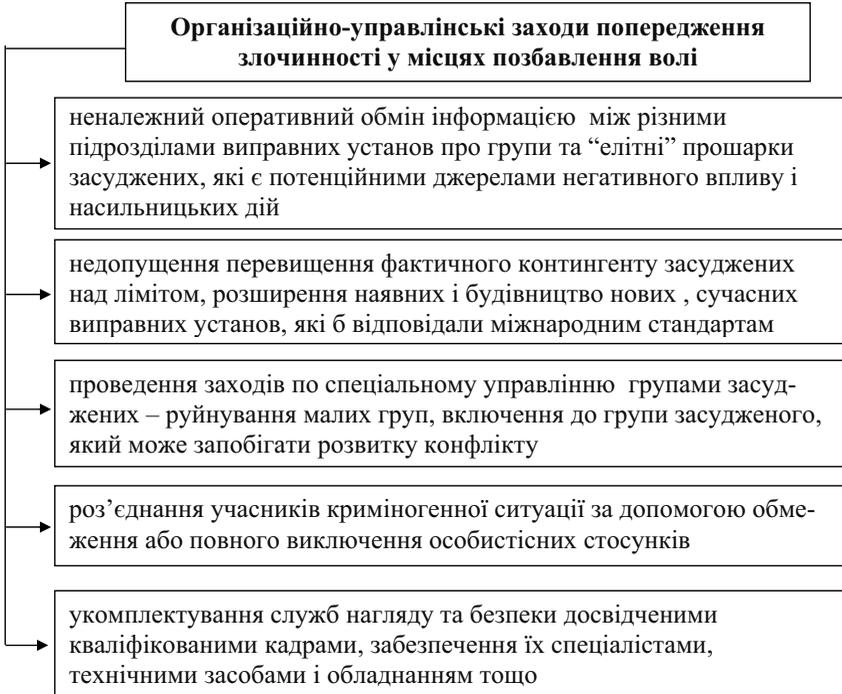
Алкоголізм, наркоманія і токсикоманія – засоби єднання, самоствердження та „релаксації”

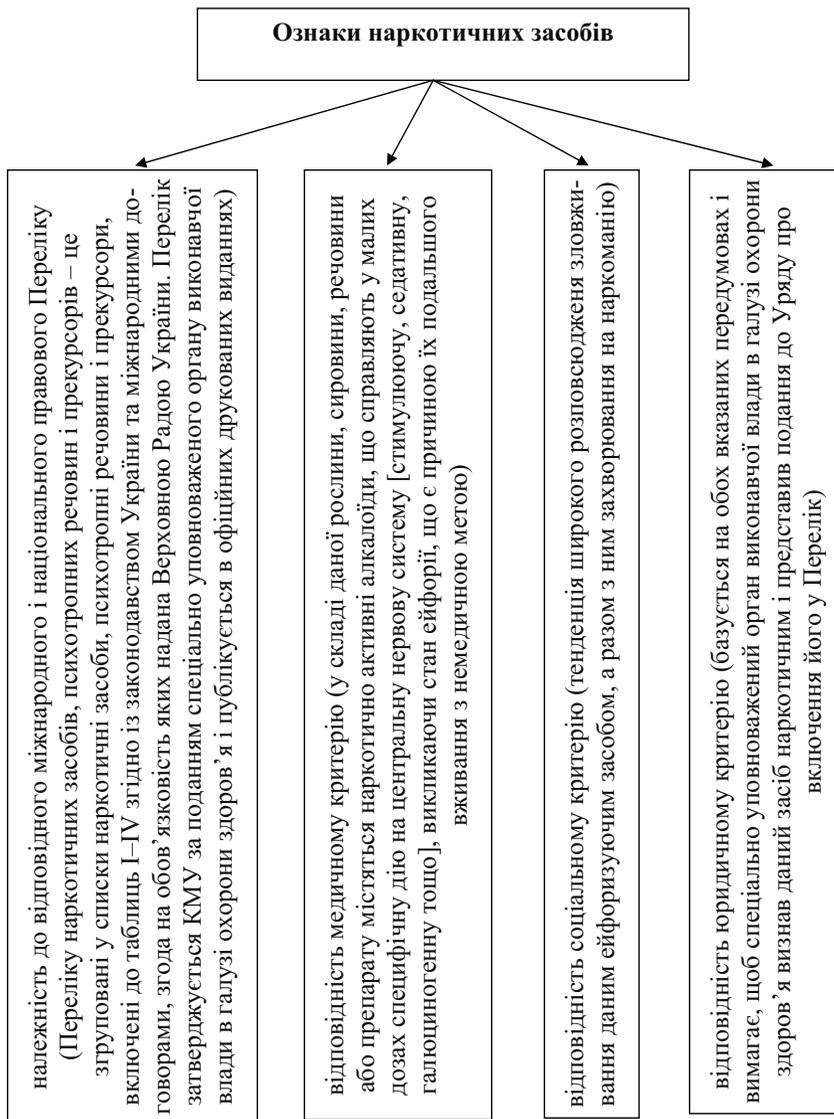

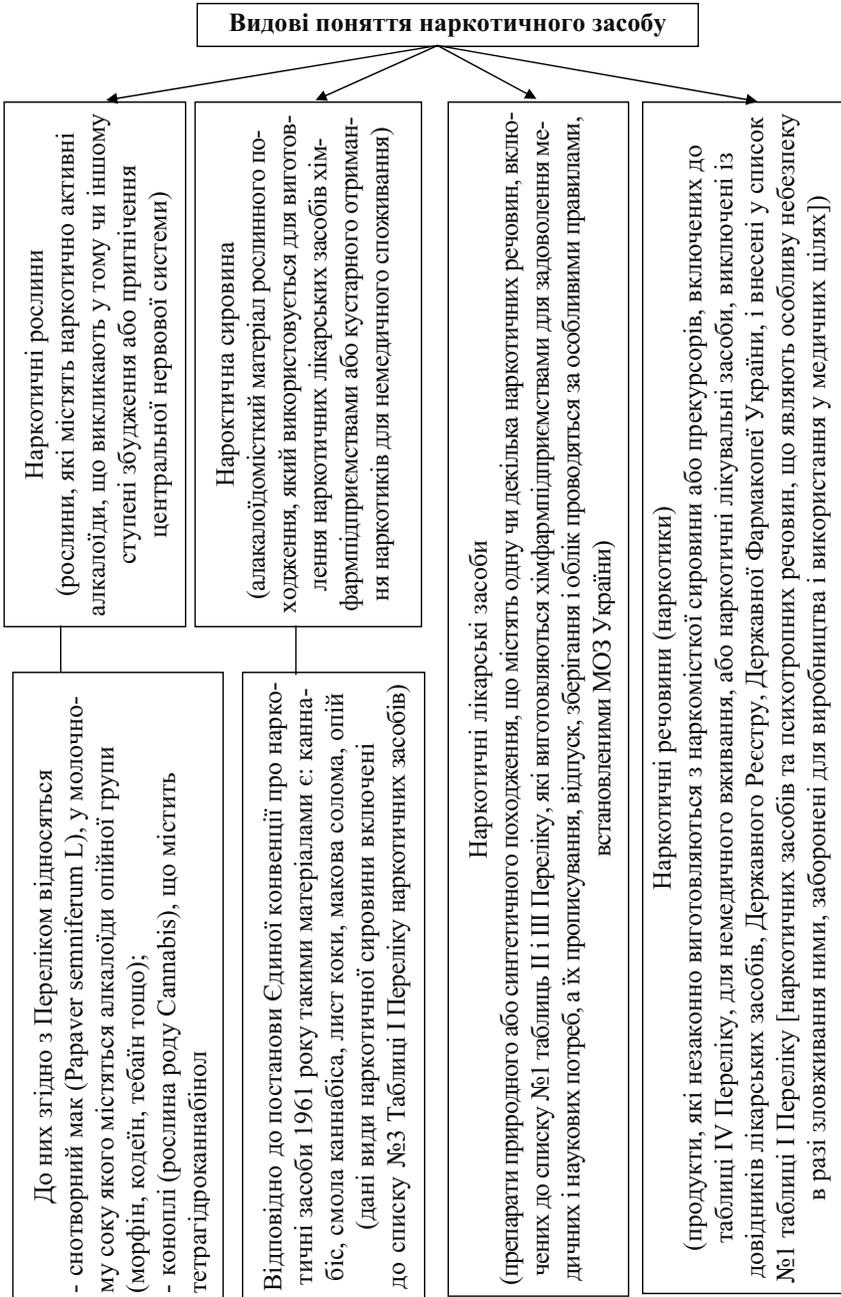

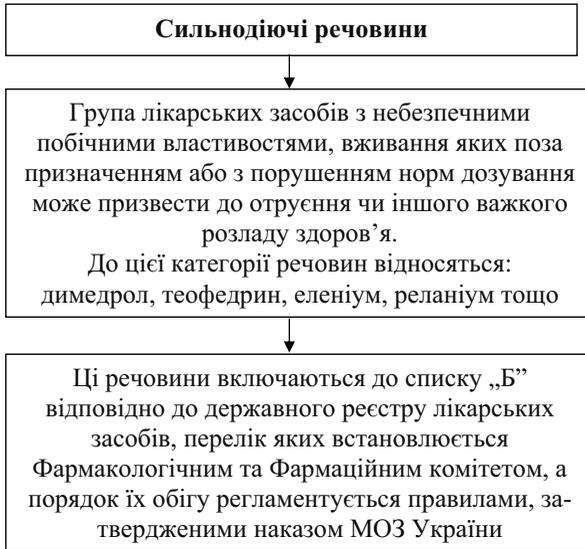

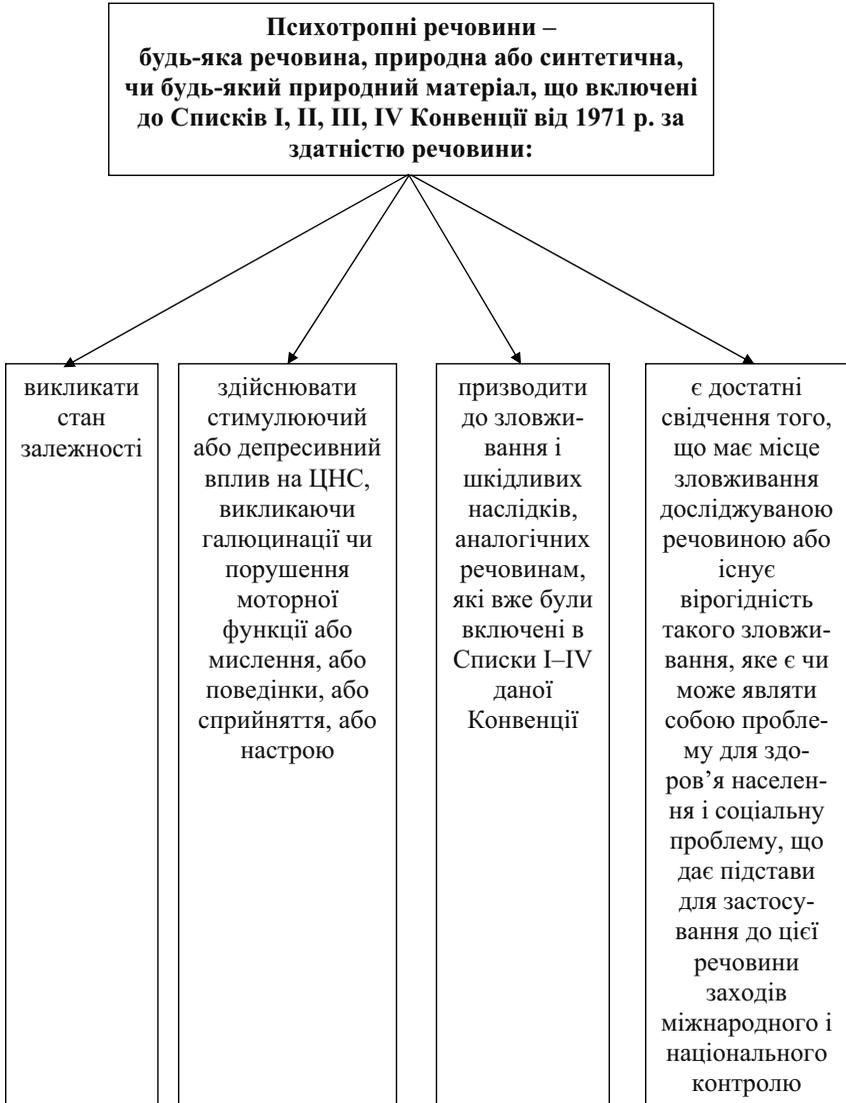
Тема №19. Кримінологічна характеристика та попередження злочинності, пов'язаної з незаконним обігом наркотиків

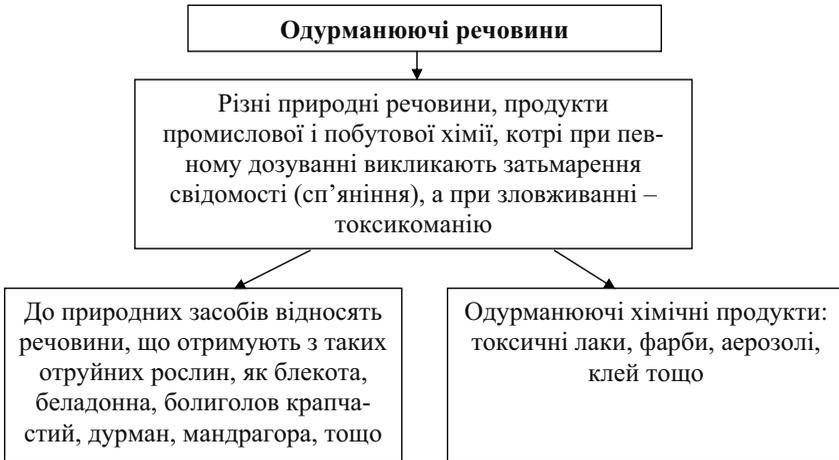
Схема № 1

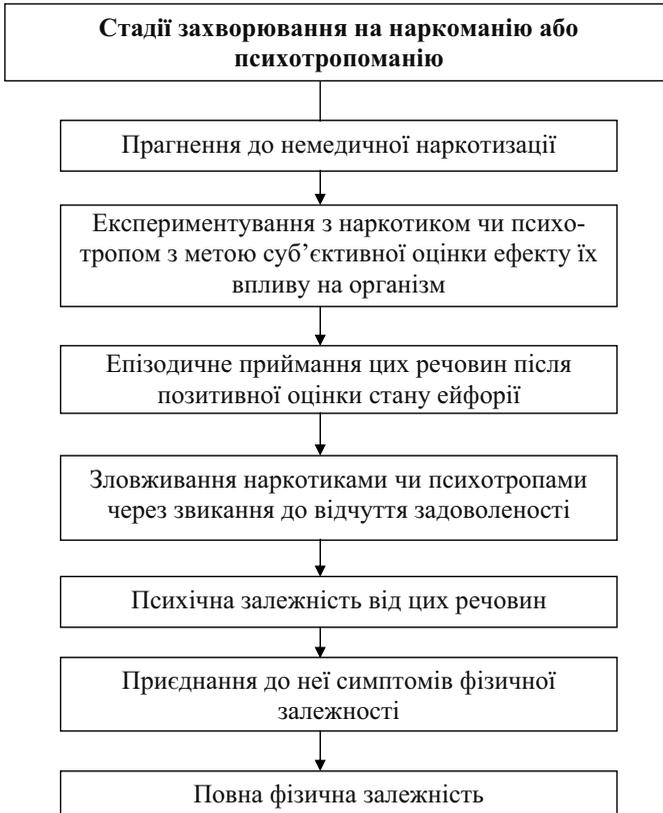

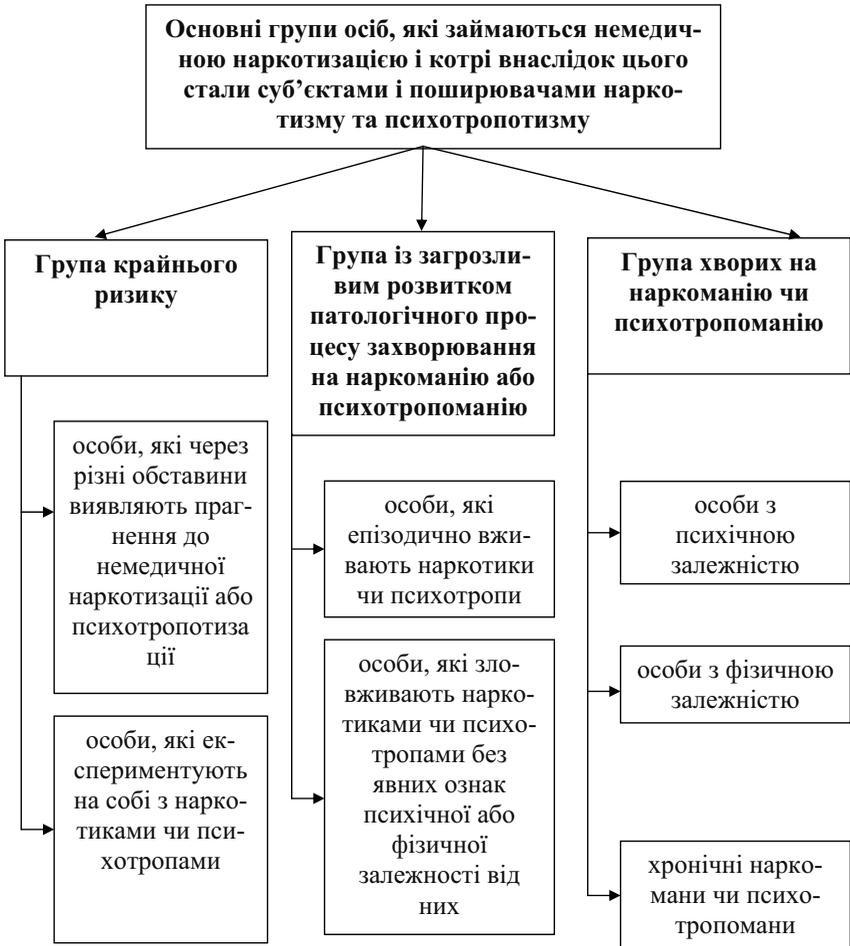

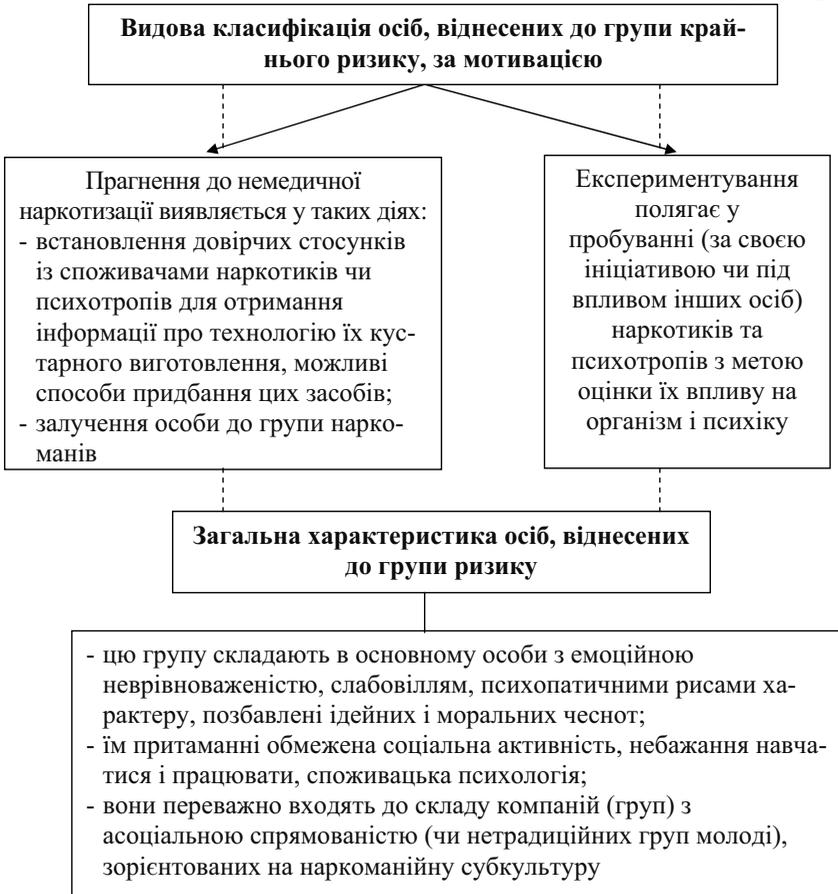

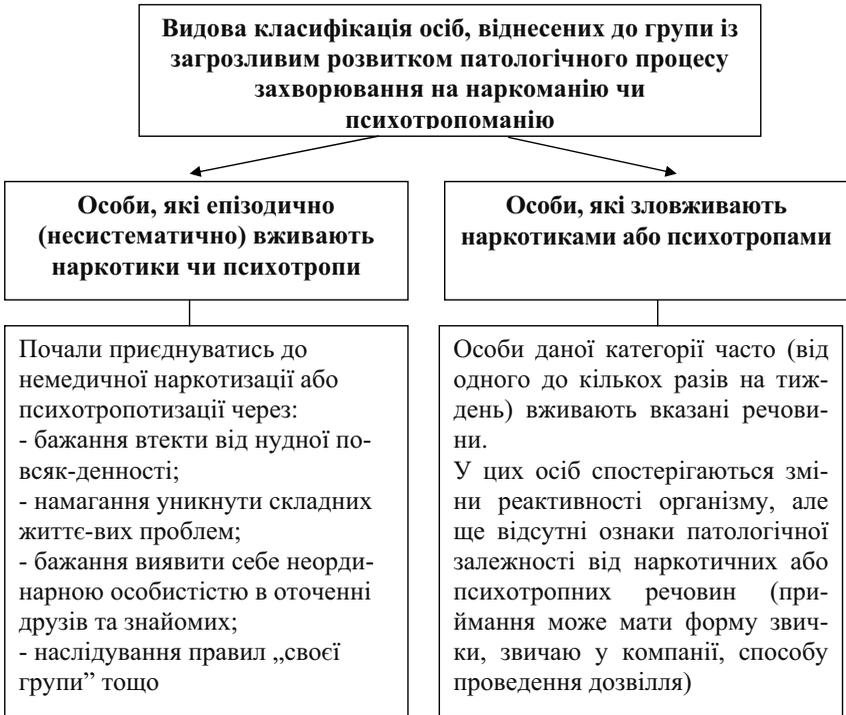

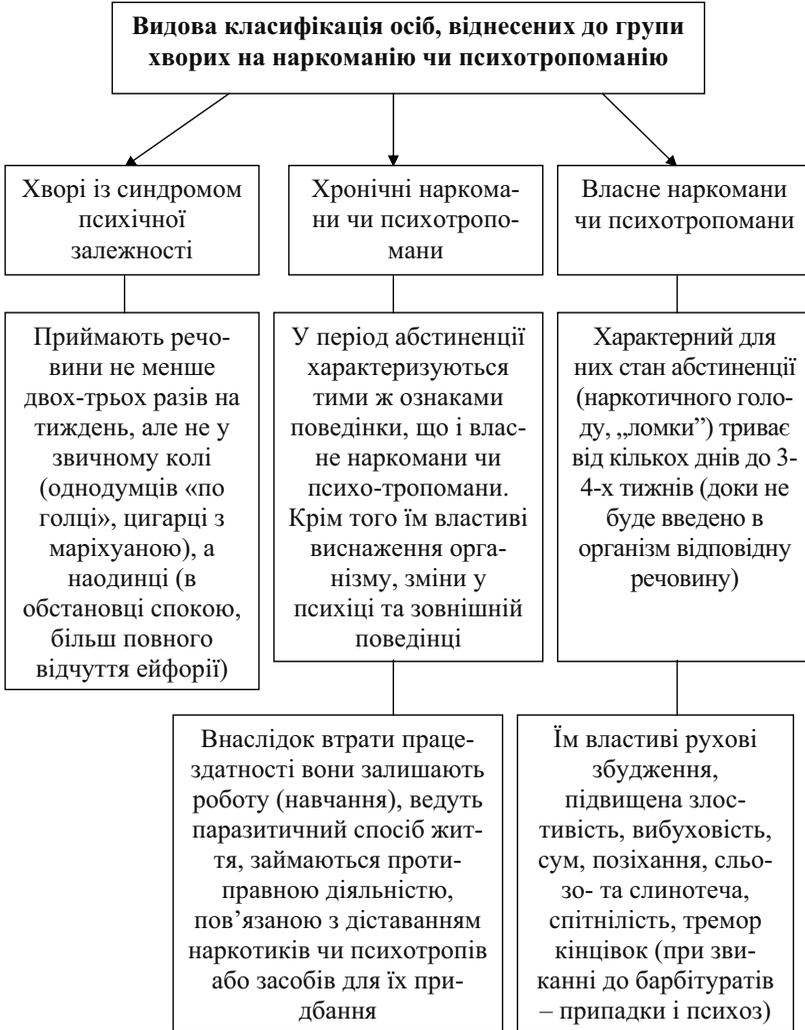

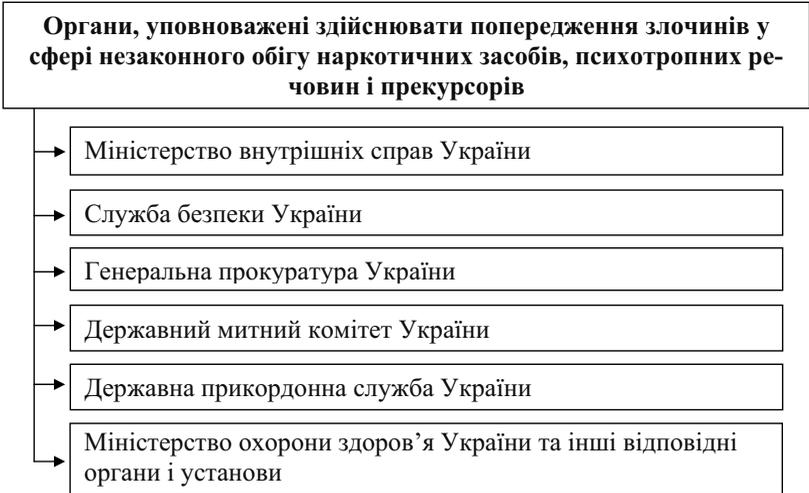

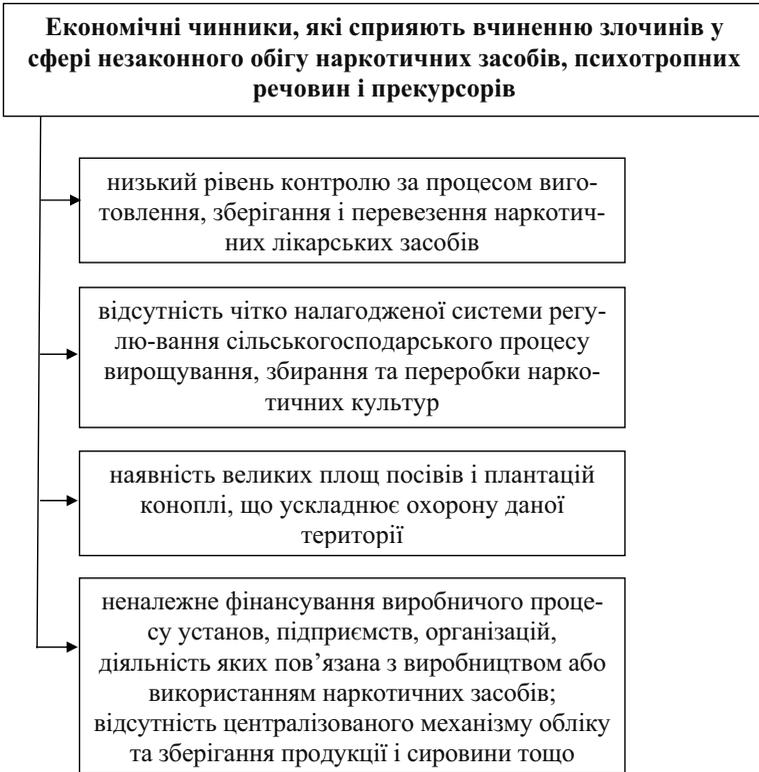

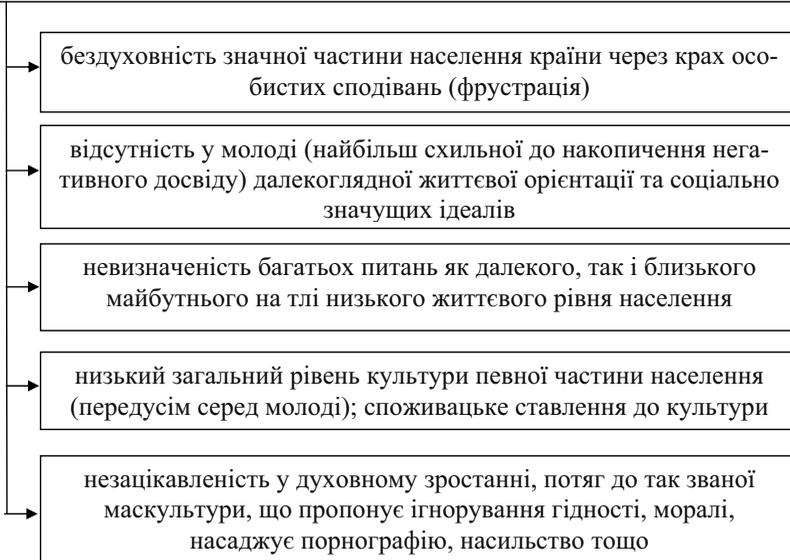

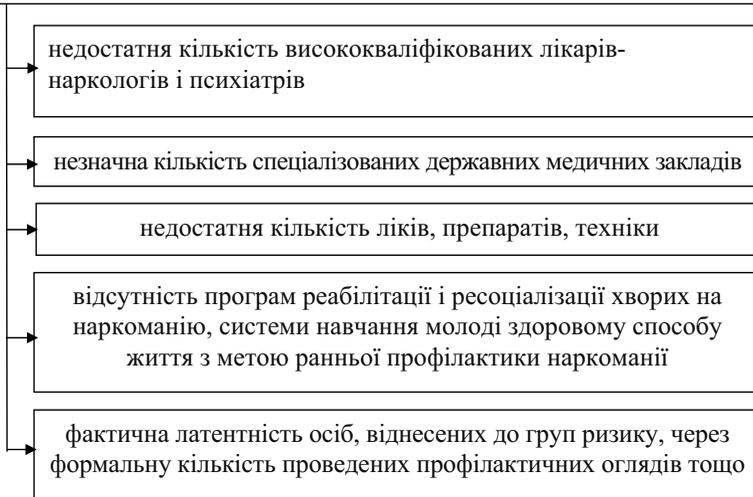

Культурно-виховні чинники, які сприяють вчиненню злочинів у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

Медичні чинники, які сприяють вчиненню злочинів у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

Медичні заходи попередження злочинів у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

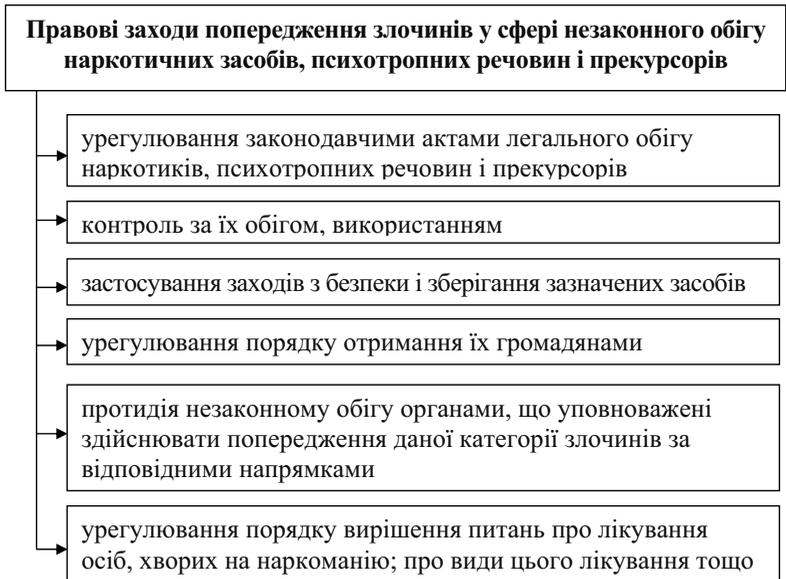
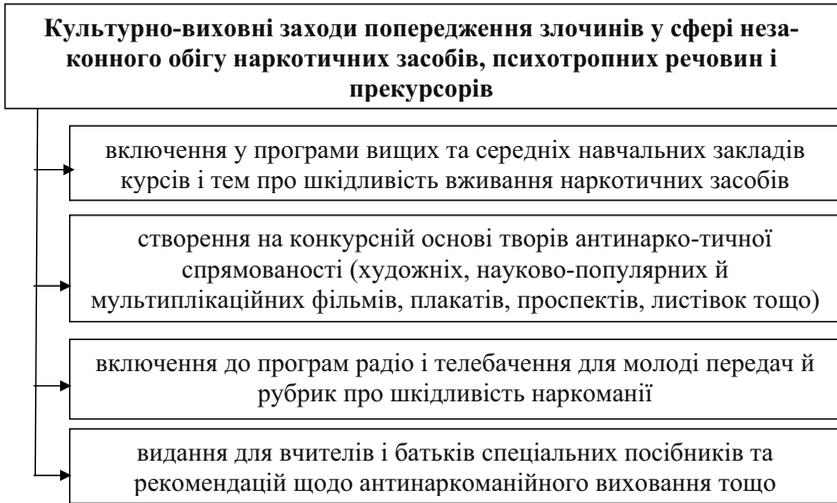
розробка методів реабілітації і ресоціалізації хворих на наркоманію, системи навчання молоді здоровому способу життя з метою ранньої профілактики наркоманії

вивчення практики лікування осіб, які вживають наркотичні засоби і засуджені за скоєння на цій основі злочинів, з метою розроблення та реалізації за результатами досліджень заходів з підвищення ефективності надання медичної допомоги таким особам

здійснення профілактичних оглядів серед осіб груп ризику

впровадження на робочих місцях антинаркотичних та антиалкогольних проектів

вивчення й запозичення зарубіжних методів реабілітації наркоманів з широким використанням їх самодіяльного управління у проживанні, праці та інших аспектах життя тощо

**Контингент осіб, відносно яких застосовуються заходи
індивідуальної профілактики**

- засуджені до покарання без позбавлення волі
- звільнені з місць позбавлення волі
- особи, відносно яких прийнято рішення про звільнення від кримінальної відповідальності
- притягнуті до адміністративної відповідальності
- особи, які примусово лікувалися від наркоманії
- особи, стосовно яких є інформація, що вони орієнтовані на вживання наркотиків

Загальносоціальні заходи профілактики злочинів у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

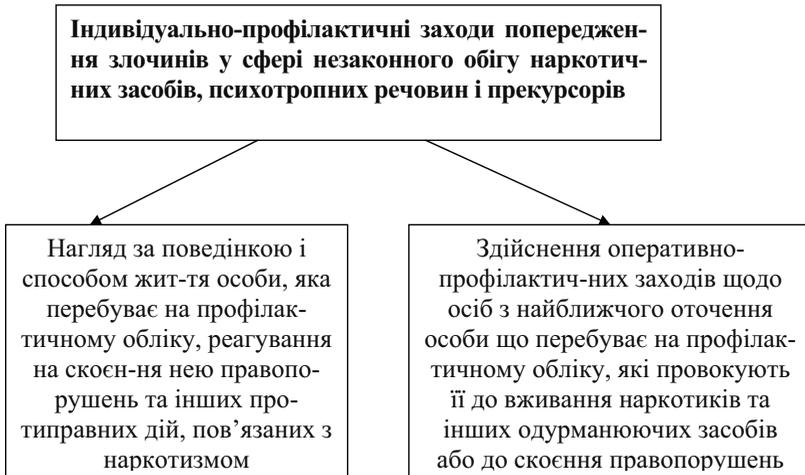
роз'яснювальна робота серед населення про шкоду, яку завдає немедичне споживання наркотиків, необхідність дотримання антинаркоманійного законодавства і правові наслідки його порушення

інформування про стан оперативної обстановки у зазначеному напрямі за місцем проживання населення і в трудових колективах, наведення конкретних її причин

приділення особливої уваги батькам, які мають дітей, роз'яснюючи їм характерні ознаки вживання наркотиків (сліди уколів на тілі, наявність характерних малюнків і татувань, поява шприців, різке схуднення, постійне ковтання слини тощо)

систематичне проведення міліцією разом з громадськістю рейдів в місцях збуту і вживання наркотиків з метою встановлення і припинення таких дій

проведення регулярних планових оперативних перевірок установ, підприємств, організацій, діяльність яких пов'язана з виробництвом або використанням наркотичних засобів, хімічних реагентів, а також житлового сектора, гуртожитків, місць проведення дозвілля, де можливе немедичне вживання наркотиків, а також інших місць за результатами попереднього аналізу тощо

Тема № 20. Кримінологічна характеристика та попередження злочинів, вчинених з необережності

Схема № 1

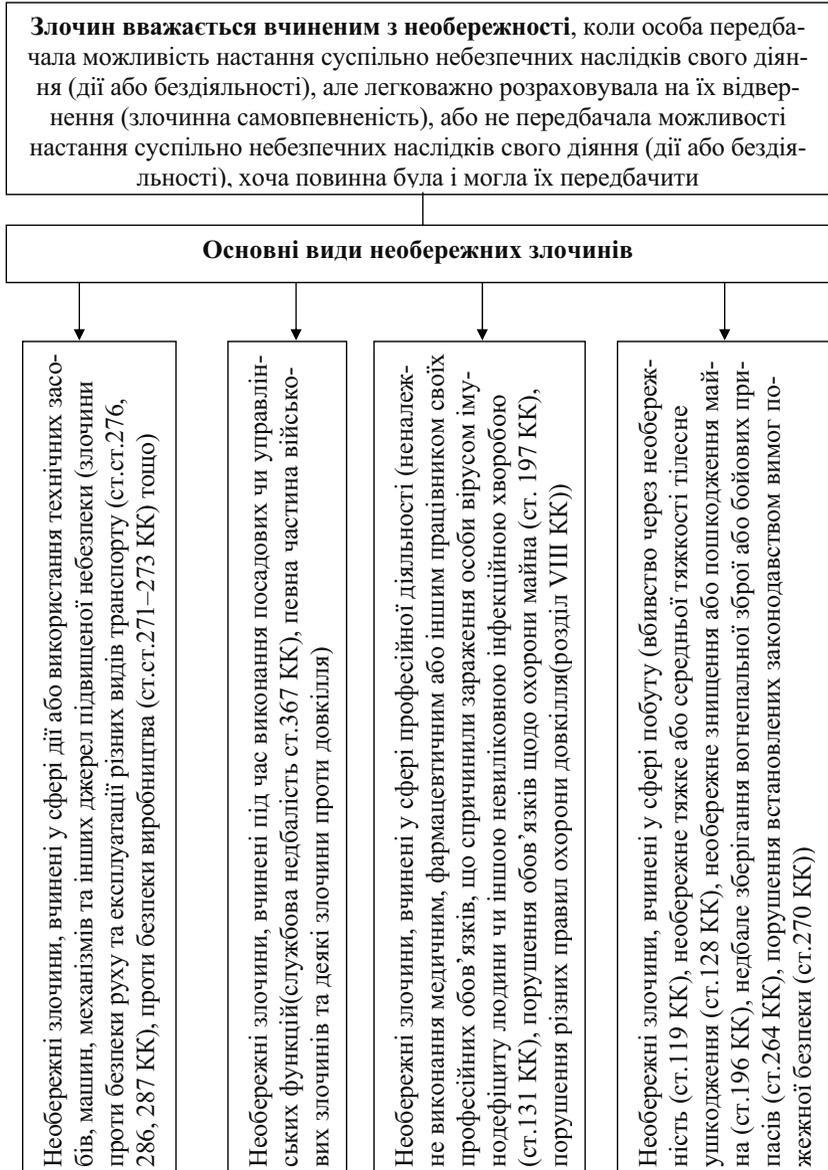
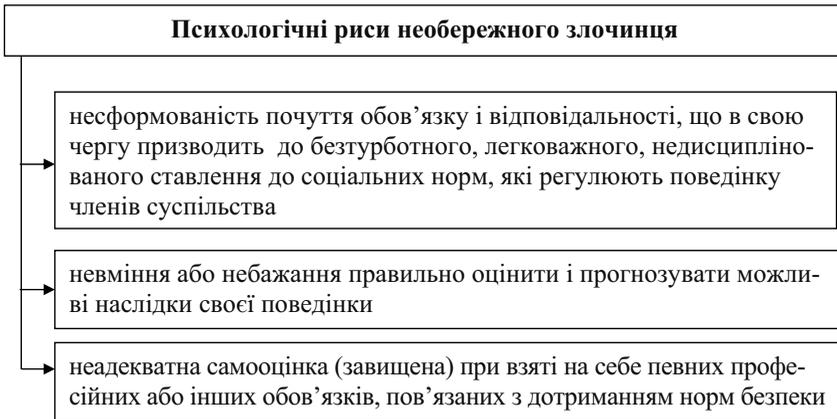
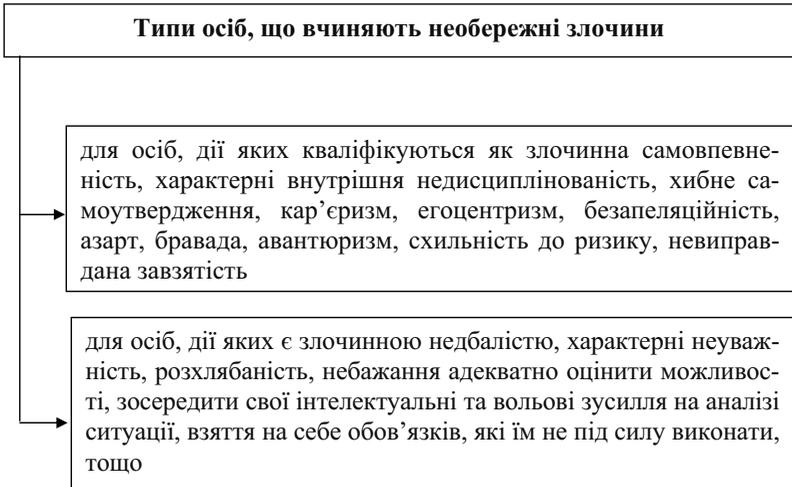

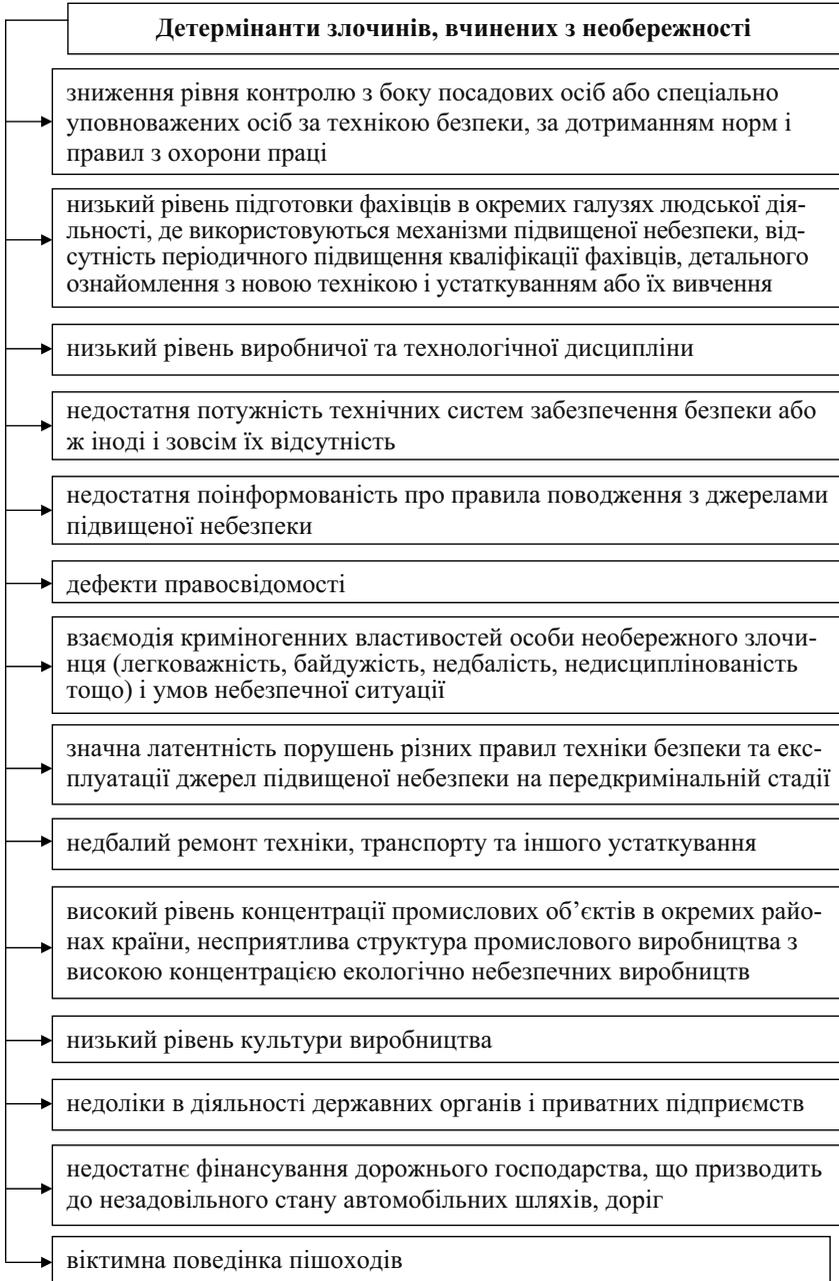
Схема № 2

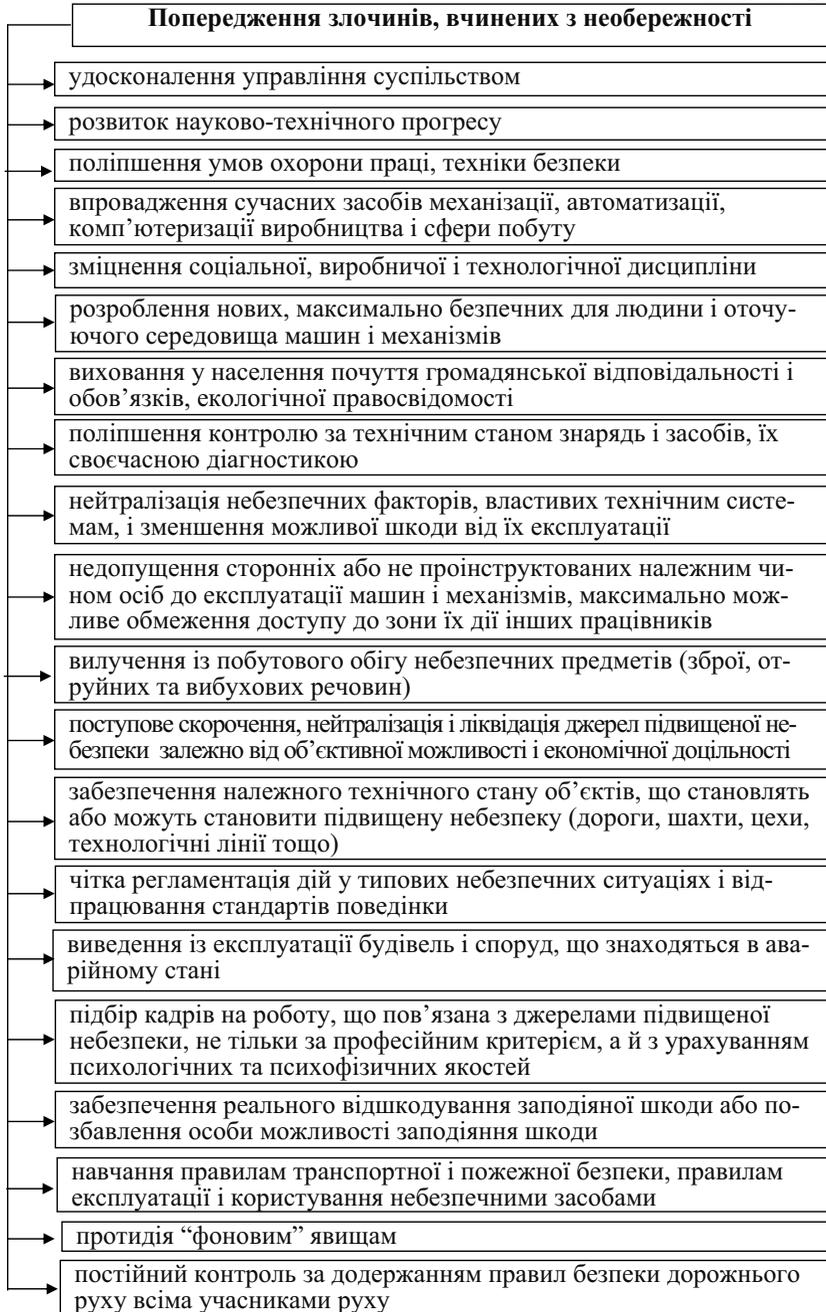

Схема № 3

Тема №21. Правопорушення, вчинені співробітниками правоохоронних органів і військовослужбовцями, та їх попередження

Схема № 1

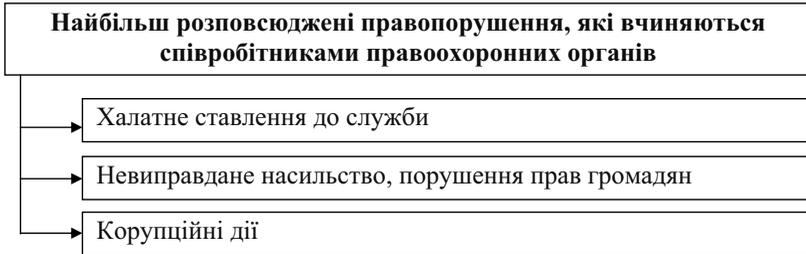
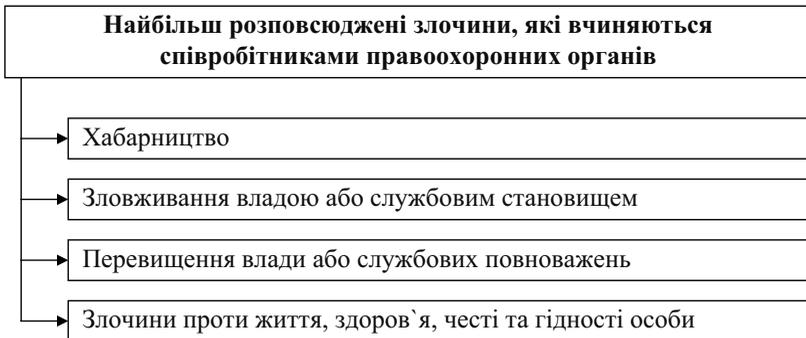
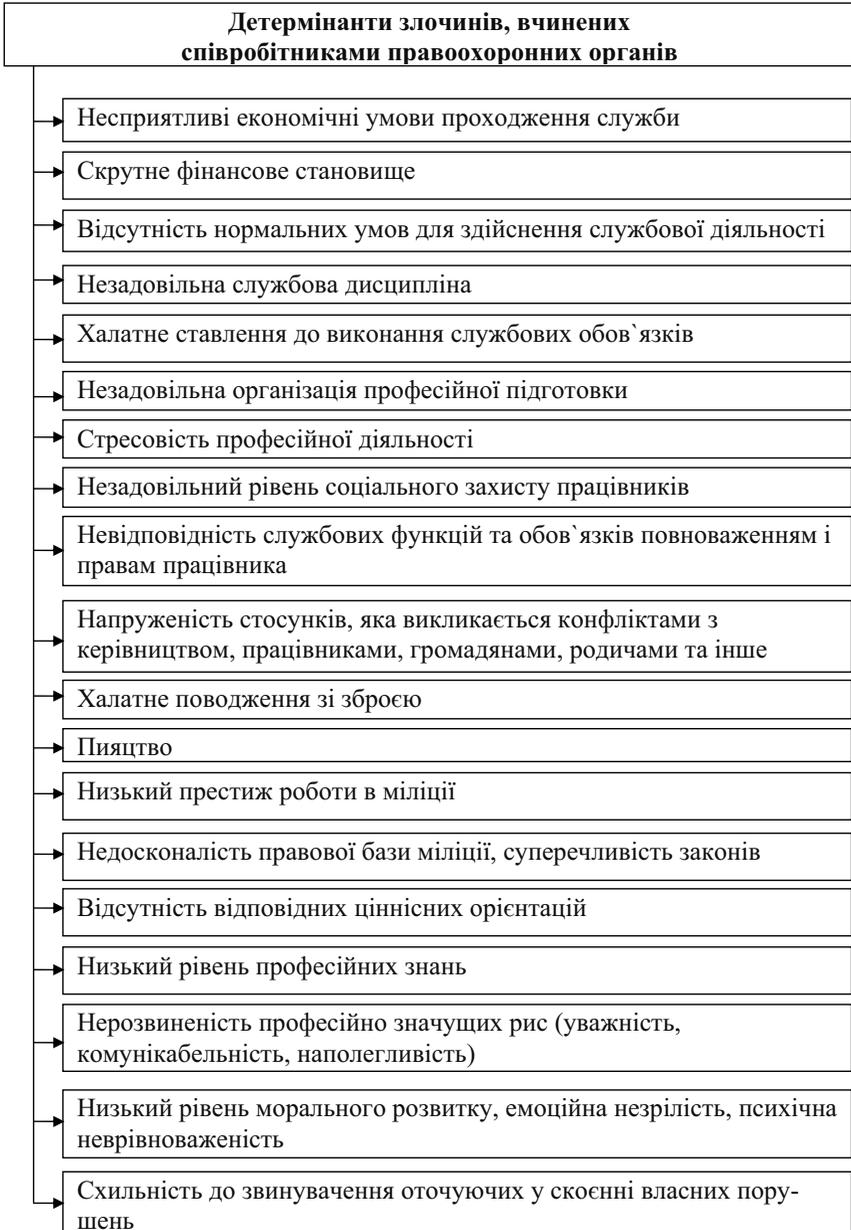
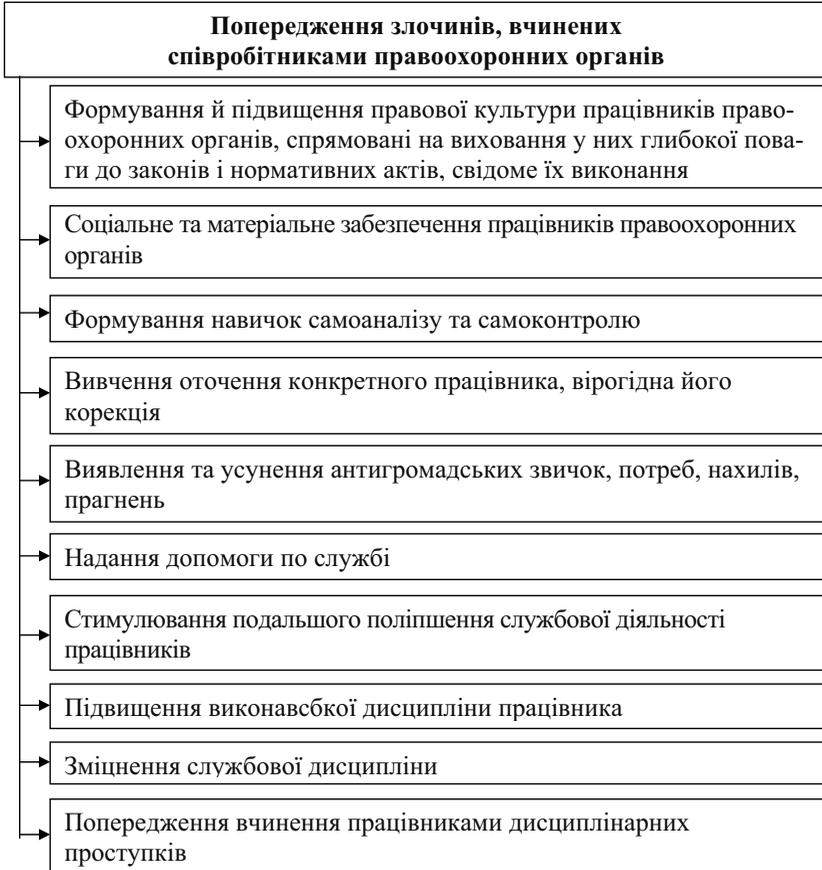

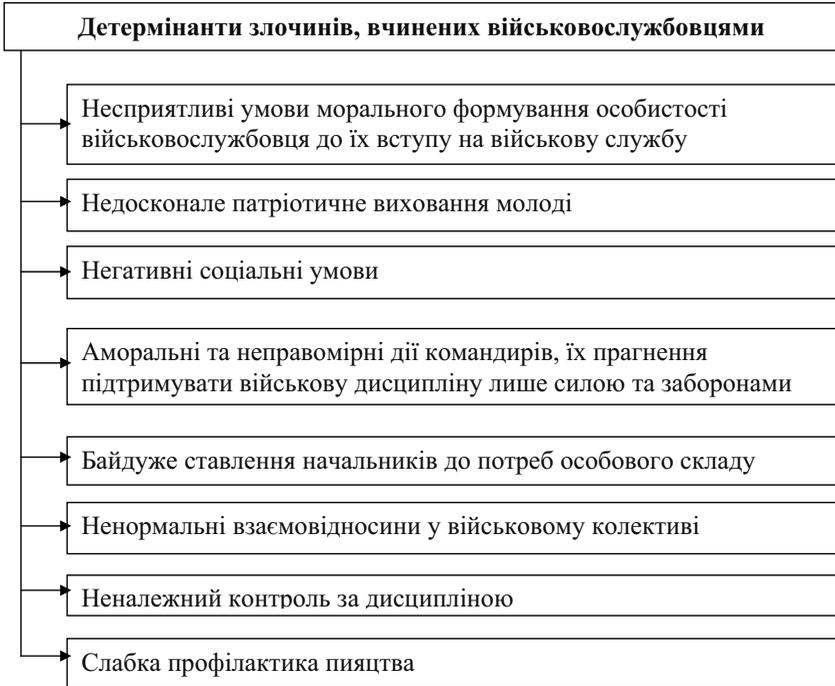
Схема № 2

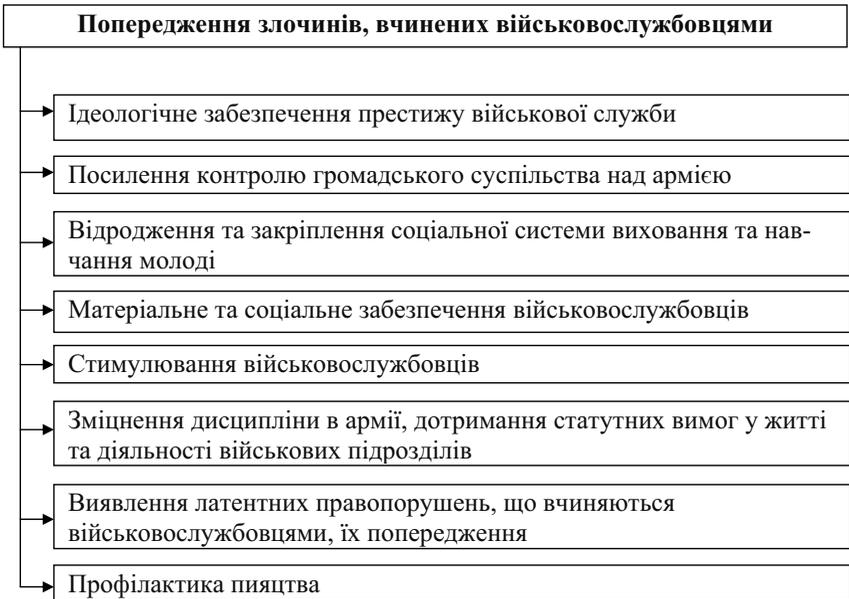

Перелік основної рекомендованої літератури до курсу “Кримінологія”

Нормативно-правові акти

1. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. // Юридический вестник. – 1998. – № 4. – С.5.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. // Голос України. – 2001. – 10 січ.
3. Конституція України // Відомості Верховної Ради (далі – ВВР) України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
4. Про боротьбу з корупцією: Закон України від 05.10.1995 р. // ВВР України. – 1995. – № 34. – Ст.266.
5. Про запобігання захворюванню на СНІД та соціальний захист населення: Закон України від 12.02.1991 р. (у редакції від 03.03.1998 р.) // ВВР України. – 1998. – №35. – Ст.235.
6. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними: Закон України від 15 лютого 1995 р. // ВВР України. – 1995. – № 10. – Ст. 62.
7. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20.11.2003 р. // Урядовий кур’єр. – 2003. – 26 груд.
8. Про міліцію: Закон України від 20.12.1990 р. // ВВР України. – 1991. – №4. – Ст.20 (з наступними змінами та доповненнями).
9. Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів: Закон України від 15.02.1995 р. // ВВР України. – 1999. – № 36. – Ст. 317.
10. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. // ВВР України. – 1992. – № 22. – Ст. 303 (з наступними змінами та доповненнями).
11. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.93 р. // Голос України. – 1993. – 5 серп.
12. Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх: Закон України від 24.01.1995 р. // ВВР України. – 1995. – № 6. – Ст. 35.
13. Про попередження насильства в сім’ї: Закон України від 15.11.2001 р. // ВВР України. – 2002. – №10. – Ст.70.

14. Про прокуратуру: Закон України від 05.11.1991 р. // ВВР України. – 1991. – № 53. – Ст.793 (з наступними змінами та доповненнями).
15. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 р. // ВВР України. – 1992. – № 27. – Ст. 382.
16. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні: Закон України від 05.02.1993 р. (в редакції від 23.03.2000 р.) // ВВР України. – 2000. – № 27. – Ст. 211.
17. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 р. // ВВР України. – 2000. – № 40. – Ст. 338.
18. Кодекс України про адміністративні правопорушення // ВВР УРСР. – 1984. – Додаток до № 51. – Ст. 1122 (з наступними змінами та доповненнями).
19. Кримінальний кодекс України // ВВР України. – 2001. – № 25–26. – Ст. 131 (з наступними змінами та доповненнями).
20. Кримінально-виконавчий кодекс України // ВВР України. – 2004. – № 3–4. – Ст. 21.
21. Кримінально-процесуальний кодекс України // ВВР УРСР. – 1961. – № 2. – Ст. 15 (з наступними змінами та доповненнями).
22. Заходи щодо усунення причин та умов, які сприяють злочинним проявам і корупції: Затверджено Указом Президента України від 09.02.2004 р. №175/2004 // Урядовий кур'єр. – 2004. – 14 лют.
23. Про заходи щодо дальшого зміцнення правопорядку, охорони прав і свобод громадян: Указ Президента України від 18.02.2002 р. № 143/2002 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 8. – Ст. 331.
24. Про заходи щодо забезпечення особистої безпеки громадян та протидії злочинності: Указ Президента України від 10.07.2005 р. №1119/2005 // <http://www.rada.gov.ua>.
25. Про комплексну програму профілактики злочинності на 2001–2005 роки: Указ Президента України від 25.12.2000 р. №1376/2000 // Юридичний вісник України. – 2001. – № 3. – 18–24 січ.
26. Комплексна програма профілактики злочинності на 2001–2005 роки // Юридичний вісник України. – 2001. – № 3. – 18–24 січ.
27. Концепція боротьби з корупцією на 1998–2005 роки: Затверджена Указом Президента України від 24.04.1998 р. № 367/98 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 17. – Ст. 621.

28. Про схвалення Концепції Комплексної програми профілактики правопорушень на 2006-2008 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.03.2006 р. №116 р // <http://zakon1.rada.gov.ua>.
29. Концепція Комплексної програми профілактики правопорушень на 2006–2008 роки // <http://zakon1.rada.gov.ua>.
30. Про затвердження форми статистичної картки на підсудного (обвинуваченого) та Інструкції щодо її заповнення: Наказ Державної судової адміністрації України № 179 від 19.05.2003 р. // <http://www.rada.gov.ua>.
31. Аналіз роботи судів загальної юрисдикції в 2002 р. (за даними судової статистики) / Управління узагальнення судової практики та аналітичної роботи з питань застосування законодавства Верховного Суду України // <http://www.scourt.gov.ua>.
32. Аналіз роботи судів загальної юрисдикції в 2003 р. (за даними судової статистики) / Управління узагальнення судової практики та аналітичної роботи з питань застосування законодавства Верховного Суду України // <http://www.scourt.gov.ua>.
33. Аналіз роботи судів загальної юрисдикції в 2004 р. (за даними судової статистики) / Управління узагальнення судової практики та аналітичної роботи з питань застосування законодавства Верховного Суду України // <http://www.scourt.gov.ua>.
34. Аналіз стану правопорядку в Україні, результати діяльності органів внутрішніх справ за січень-червень 2005 року. – К.: МВС України, 2005. – 34 с.
35. Стан правопорядку в Україні, результати діяльності ОВС за 2004 р., основні проблеми, прогноз. Аналітичний матеріал МВС України. – К., 2005. – 33 с.

Спеціальна література

36. *Абельцев С.Н.* Личность преступника и проблемы криминального насилия. – М.: Закон и право, 2000. – 201 с.
37. *Аванесов Г.А.* Теория и методология криминологического прогнозирования. – М.: Юрид. лит., 1972. – 336 с.
38. *Александров Ю.В., Гель А.П., Семаков Г.С.* Криминологія: Курс лекцій. – К., 2002. – 296 с.
39. *Алексеев А.И.* Криминология. Курс лекций. – М.: Издательство “Щит-М”, 1999. – 340 с.
40. *Бандурка А.М., Давыденко Л.М.* Преступность в Украине: причины и противодействие: Монография. – Харьков: Гос. спец. изд-во “Основа”, 2003. – 368 с.
41. *Бандурка А.М., Зелинский А.Ф.* Вандализм. – Харьков: Ун-т внутр. дел, 1996. – 198 с.
42. *Бафия Е.* Проблемы криминологии: Диалектика криминогенной ситуации – М.: Юрид. лит., 1983. – 150 с.
43. *Бібліографічний довідник з криминології (1992-2002) / Авт.-упоряд. О.В. Лисодед.* За ред. *О.Г. Кальмана.* – Х.: Одиссей, 2003. – 128 с.
44. *Гилинский Я.И.* Криминология. Теория, история, эмпирическая база, социальный контроль: Курс лекций. – СПб.: Петербург, 2002. – 384 с.
45. *Горшенков Г.Н., Костыря Е.А., Лукичев О.В.* и др. Криминология и профилактика преступлений: Учебное пособие. Курс лекций / Под общ. ред. *В.П. Сальникова.* – СПб.: Фонд “Университет”, 2001. – 224 с.
46. *Даньшин И.М.* Усталені форми злочинності (криминологічний нарис). – Х.: Акта, 2002. – 110 с.
47. *Даньшин И.Н.* Введение в криминологическую науку.– Х.: Право, 1998. – 144 с.
48. *Даньшин И.Н.* Криминология: Понятие, предмет, задачи и система криминологической науки. – Х., 1994. – 34 с.
49. *Даньшин И.Н.* Общетеоретические проблемы криминологии: Монография. – Х.: Прапор, 2005. – 224 с.
50. *Джуужа О.М., Моїсєєв Є.М., Васи́левич В.В.* Криминологія. Альбом схем (загальна і особлива частини): Навч. посібн. / Під заг. ред. *О.М. Джуужа.* – К.: НАВСУ, 1999. – 94 с.

51. *Джужжа О.М., Моїсєєв Є.М., Василевич В.В.* Кримінологія. Спеціалізований курс лекцій зі схемами (Загальна та Особлива частини). Навч. посібн. – К.: Атіка, 2001. – 368 с.
52. *Джужжа О.М., Моїсєєв Є.М., Василевич В.В.* та ін. Кримінологія: Навчально-методичний посібник / За заг. ред. *О.М. Джужжи*. – К.: Атіка, 2003. – 400 с.
53. *Долгова А.И.* Криминология. – М.: Издательская группа НОРМА-М, 1999. – 272 с.
54. *Дубинин Н.П., Карпец И.И., Кудрявцев В.Н.* Генетика, поведение, ответственность: (О причинах антиобщественных поступков и путях их предупреждения). – М.: Политиздат, 1982. – 304 с.
55. *Журавлев Н.А., Туляков В.А.* Организованная преступность и предприниматели / Науч.-практ. пособ. – Одеса: Юрид. літ., 2004. – 106 с.
56. *Закалюк А.* Поняття злочинності: предметна сутність // Юридична Україна. – 2004. – № 4. – С.43–49.
57. *Закалюк А.П.* Прогнозирование и предупреждение индивидуального преступного поведения. – М.: Юрид. лит., 1986. – 192 с.
58. *Закалюк А.П.* Стан та перспективи розвитку кримінологічної науки в Україні // Вісті КАУ. Альманах. – 2004. – Вип.1. – С.3.
59. *Зелінський А.Ф.* Кримінологія. Навчальний посібник.– Х.: Рубікон, 2000. – 240 с.
60. *Зеленецкий В.С.* Общая теория борьбы с преступностью. 1. Концептуальные основы. – Х.: Основа, 1994. – 321 с.
61. *Инишаков С.М.* Зарубежная криминология. – М.: Издательская группа ИНФРА-М – НОРМА, 1997. – 383 с.
62. *Инишаков С.М.* Криминология. Учебник. – М.: Юриспруденция, 2000. – 432 с.
63. *Исиченко А.П.* Оперативно-розыскная криминология: Учебное пособие для вузов. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 69 с.
64. *Кальман А.Г., Христич М.А.* Понятийный аппарат современной криминологии. Терминологический словарь. – Х.: Гимназия, 2005. – 242 с.
65. *Квашиш В.Е.* Профилактика неосторожных преступлений. Учеб. пособие. – К.: НИ и РИО КВШ МВД СССР, 1981. – 79 с.
66. *Коваленко О.И., Филонов В.П.* Курс лекций по криминологии и профилактике преступлений. – Донецк, 1995. – 592 с.
67. *Кондратюк Л.В.* Антропология преступления (микрোকриминология). – М.: НОРМА, 2001. – 344 с.

68. *Костенко А.Н.* Криминальный произвол (социопсихология воли и сознания преступника). – К.: Наукова думка, 1990. – 148 с.
69. Криминологическая профилактика: теория, проблемы: Монография / *А.И. Алексеев* и др. – М.: Норма, 2001. – 496 с.
70. Криминология – XX век / Под ред. *В.Н. Бурлакова, В.П. Сальникова.* – СПб.: Издательство “Юридический центр Пресс”, 2000. – 554 с.
71. Криминология. Словарь-справочник. Составитель *Х.-Ю. Кернер*: Пер. с нем. Отв. ред. перевода *А.И. Долгова.* – М.: НОРМА, 1998. – 400 с.
72. Криминология. Учебник для юридических вузов / Под общ. ред. *А.И. Долговой.* – М.: НОРМА, 2005. – 912 с.
73. Криминология. Учебник для юридических вузов / Под ред. *В.Н. Бурлакова, В.П. Сальникова.* – СПб.: Изд. “Лань”, 1998. – 576 с.
74. Криминология: приглашение к дискуссии: Монография / Авт. кол.: *А.В. Баляба, Э.В. Виленская, Э.А. Дидоренко, Б.Г. Розовский.* – Луганск: РИО ЛИВД, 2000. – 318 с.
75. Криминология: Учебник / Под ред. *Н.Ф. Кузнецовой, Г.М. Миньковского.* – М.: Изд. БЕК, 1998. – 566 с.
76. Криминология: Учебник / Под ред. *Н.Ф. Кузнецовой, В.В. Лунеева.* – 2-изд., перераб. и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2004. – 640 с.
77. Криминология: Учебник / Под ред. *В.Н. Бурлакова, Н.М. Кротачева.* – СПб.: СПб. гос. ун-т, Питер, 2002. – 432 с.
78. Криминология: Учебник / Под ред. *В.Н. Кудрявцева и В.Е. Эминова.* – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Юристь, 1999. – 678 с.
79. Криминологія: Бібліографічний довідник / Упорядники: *С.Ф. Денисов, О.І. Натуральська.* – Запоріжжя: ЗЮІ МВС України, 2005. – 194 с.
80. Криминологія: Загальна та Особлива частини. Підручник / *І.М. Даньшин, В.В. Голіна, О.Г. Кальман, О.В. Лисодєд* / За ред. *І.М. Даньшина.* – Харків: Право, 2003. – 352 с.
81. Криминологія: Особлива частина: Навчальний посібник для студентів юридичних спеціальностей вищих закладів освіти / *І.М. Даньшин, В.В. Голіна, О.Г. Кальман*; За ред. *І.М. Даньшина.* – Харків: Право, 1999. – 232 с.

82. *Кудрявцев В.Н.* Популярная криминология. – М.: Спарк, 1998. – 164 с.
83. *Кудрявцев В.Н.* Преступность и нравы переходного общества. – М.: Гардарики, 2002. – 238 с.
84. *Кудрявцев В.Н.* Генезис преступления. Опыт криминологического моделирования. Учебное пособие. – М.: Издательская группа “ФОРУМ – ИНФРА-М”, 1998. – 216 с.
85. Курс кримінології: Загальна частина. Підручник: У 2 кн. / *О.М. Джужа, П.П. Михайленко, О.Г. Кулик та ін.* / За заг. ред. *О.М. Джужа*. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 352 с.
86. Курс кримінології: Особлива частина. Підручник: У 2-х кн. / *М.В. Корнієнко, Б.В. Романюк, І.М. Мельник та ін.* / За заг. ред. *О.М. Джужа*. – К.: Юрінком-Інтер, 2001. – 480 с.
87. *Ли Д.А.* Преступность в структуре общества. – М.: Русский мир, 2000. – 152 с.
88. *Литвак О.М.* Державний вплив на злочинність: Кримінологічно-правове дослідження. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 280 с.
89. *Литвак О.* Кримінологія небережності // Право України. – 1998. – №3. – С.35-37, 42.
90. *Лунеев В.В.* Преступность XX века. Мировые, региональные и российские тенденции. – М.: Волтерс Клувер, 2005. – 912 с.
91. Методика кримінологічного аналізу злочинності в Україні / За заг. ред. *О.М. Джужа*. – К.: Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2006. – 192 с.
92. *Миньковский Г.М.* Профилактика правонарушений среди молодежи. – К.: Вища школа, 1985. – 55 с.
93. *Мисливий В.А.* Злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту: Монографія. – Дніпропетровськ: Юрид. акад. МВС, 2004. – 380 с.
94. Наркозлочинність: кримінологічна характеристика та запобігання: науково-практичний посібник / За заг. ред. *А.П. Закалюка*. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 296 с.
95. Організований наркобізнес / За заг. ред. *Ю.В. Бауліна, Л.В. Дорош*. – Х.: Право, 2005. – 256 с.
96. План заходів, спрямованих на формування у громадян антикримінальної культури, поширення знань і навичок, необхідних їм для того, щоб не стати жертвами злочинних

- проявів насильницького і корисливого характеру, запобігання необережним злочинам // Питання боротьби зі злочинністю. – 2004. – Вип.9. – С.189–205.
97. Преступная неосторожность (уголовно-правовое и криминологическое исследование) / *И.П. Лановенко, Ф.А. Лопушанский, А.Н. Костенко* и др.; Отв. ред. *И.П. Лановенко, Ф.А. Лопушанский*. – К.: Наук. думка, 1992. – 217 с.
 98. *Ривман Д.В., Устинов В.С.* Виктимология. – СПб.: Изд. “Юридический центр Пресс”, 2000. – 332 с.
 99. Российская криминологическая энциклопедия / Под общ. ред. *А.И. Долговой*. – М.: Изд. НОРМА (Издательская группа НОРМА – ИНФРА-М), 2000. – 808 с.
 100. *Рущенко І.П.* Соціологія злочинності: Монографія. – Харків: Вид-во Нац. ун. внутр. справ, 2001. – 370 с.
 101. *Рябыкин Ф.К., Данилевская М.В., Кириллов С.И.* Криминология и предупреждение преступлений органами внутренних дел: Учебное пособие (альбом схем) / Под ред. *Г.А. Аванесова*. – М.: ЮИ МВД РФ, 1998. – 107 с.
 102. Советская криминология / Под ред. *А.А. Герцензона*. – М.: Юрид. лит., 1966. – 320 с.
 103. *Старков О.В.* Криминопенология: Учеб. пособие. – М.: Экзамен, 2004. – 480 с.
 104. *Топильская Е.В.* Организованная преступность. – СПб.: Изд. “Юридический центр Пресс”, 1999. – 256 с.
 105. *Туляков В.А.* Виктимология (социальные и криминологические проблемы). – Одесса: Юрид. літ., 2000. – 336 с.
 106. *Филонов В.П.* Состояние, причины преступности в Украине и ее предупреждение: Монография. – Донецк: Изд. “Донеччина”, 1999. – 640 с.
 107. *Хохлаков Г.Ф.* Криминология: Учебник / Отв. ред. *В.Н. Кудрявцев*. – М.: Юристъ, 2000. – 511 с.
 108. *Шакун В.І.* Суспільство і злочинність. – К.: Атіка, 2003. – 784 с.
 109. *Шестаков Д.А.* Криминология: Новые подходы к преступлению и преступности: Учебник. – 2-е изд. – СПб.: Изд-во Р. Асланова “Юридический центр Пресс”, 2006. – 561 с.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Бузало Поліна Миколаївна
Денисов Сергій Федорович
Кириченко Олег Вікторович

КРИМІНОЛОГІЯ

Навчальний посібник

Керівник видавничих проектів – *Б.А.Сладкевич*
Друкується в авторській редакції
Дизайн обкладинки – *Б.В. Борисов*

Підписано до друку 22.03.2007. Формат 60x84 1/16.
Друк офсетний. Гарнітура PetersburgC.
Умовн. друк. арк. 12.
Наклад – 1000 прим.

Видавництво “Центр учбової літератури”
вул. Електриків, 23
м. Київ, 04176
тел./факс 425-01-34, тел. 451-65-95, 425-04-47, 425-20-63
8-800-501-68-00 (безкоштовно в межах України)
e-mail: office@uabook.com
сайт: WWW.CUL.COM.UA

Свідоцтво ДК №2458 від 30.03.2006